

Η ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΒΙΝΤΕΟ Το crisis management Χριστοδουλίδης

Κλεισιμο της πληγής του βίντεο επιδιώκει άρον-άρον η Λευκωσία. Η επίσκεψη του Κολεγίου αύριο στην Κύπρο και ο ρόλος της Προεδρίας καθορίζουν τις κινήσεις του προέδρου Χριστοδουλίδη για διαχείριση της κρίσης. Οι διαδοχικές παραπτώσεις της Πρώτης Κυρίας από τον Ανεξάρτητο Φορέα Κοινωνικής Στήριξης, ως επίσης και του διευθυντή του Γραφείου του Προέδρου και σύγαμπτου του, Χ. Χαράλαμπος, φέρονται να επιστρατεύθηκαν για να εκτονώσουν την κατάσταση, η οποία «φούσκωσε περισσότερο από ό,τι αναμενόταν». Σελ. 7

Δείκτης & Ογκος του ΧΑΚ

Με Nurofen, ο πονοκέφαλος δεν θα χαλάσει τη στιγμή.

ΑΦΗΣΤΕ ΤΟΝ ΠΟΝΟ ΣΕ ΕΜΑΣ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΠΡΟΣΕΚΙΜΕΝΑ ΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ. ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΕ ΤΟΝ ΙΑΤΡΟ Η ΤΟΝ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΟ ΣΑΣ.

ΤΡΑΜΠ - ΠΑΟΥΕΛ Νέο θερμό επεισόδιο για τον έλεγχο της Fed

Σε πρωτοφανή κλιμάκωση πέρασε η σύγκρουση Ντόναλντ Τραμπ - Τζερόμι Πάουελ, καθώς ο Λευκός Οίκος ενέτεινε την εκστρατεία πίεσης προς τη Federal Reserve, απειλώντας να ασκήσει δίωξη στον πρόεδρό της. Για πρώτη φορά ο Πάουελ αντιπαράκειται ανοικτά στον Τραμπ σχετικά με την ανεξαρτησία της Fed και μάλλον θα έχει συνέχεια... Σελ. 9

ΗΠΑ - ΒΕΝΕΖΟΥΕΛΑ ΜΕΓΙΣΤΑΝΑΣ ΤΟΥ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ, ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΤΟΥ ΤΡΑΜΠ

Σελ. 13

ΕΝΕΡΓΕΙΑ - ΑΚΙΝΗΤΑ ΣΕ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ ΜΕΓΑΛΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Σελ. 24

Η οικονομία κρίνει τις εκλογές

K trends II: Ακρίβεια και μισθοί απασχολούν τους πολίτες τέσσερις μήνες πριν τις βουλευτικές

Παρά τους καλούς δείκτες οι Κύπριοι φαίνεται ότι συνεχίζουν να ανησυχούν και να αγωνιούν για την κατάσταση της οικονομίας της χώρας. Τέσσερις μήνες περίπου πριν από τις βουλευτικές εκλογές της 24ης Μαΐου 2026 όλα θα κριθούν από τον τρόπο με τον οποίο η κυβέρνηση Χριστοδουλίδη διαχειρίζεται τα ζητήματα

που κατά κόρον απασχολούν σε οικονομικό επίπεδο τους πολίτες. Η ακρίβεια, η οικονομία και οι μισθοί αποτελούν την «αγία τριάδα» των σημαντικότερων ζητημάτων που συνεχίζουν να απασχολούν τους πολίτες. Στην αμέσως επόμενη θέση (4η), έρχεται το ζήτημα της διαφθοράς. Όσον αφορά τη διεκπεραίωση των καθη-

μερινών τους αναγκών, το δείγμα συνεχίζει να ανησυχεί για τα ψώνια του νοικοκυριού, τα καύσιμα, αλλά και τη στέγαση. Αυτό καταδεικνύεται από τα ευρήματα της μεγάλης έρευνας K trends του 11ου κύματος, που διεξήχθη τον περασμένο Νοέμβριο και παρουσιάζει η Οικονομική Καθημερινή σε συνεργασία με την

PwC Κύπρου (supported by PwC). Η τακτική ανασκόπηση των τάσεων της κυπριακής οικονομίας, μέσω έρευνας της εταιρείας IMR σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, επισημαίνει ότι η ακρίβεια αποτελεί το νούμερο ένα ζήτημα, το οποίο απασχολεί τους Κύπριους πέραν από το κυπριακό πρόβλημα. Σελ. 4

TENT ΣΑΡΑΝΤΟΣ

Από το βιντεοκλάμπ στο deal δισεκατομμυρίων

Ο Θεόδωρος Αντώνιος Σαράντος τζούνιορ αποτελεί την απόλυτη ενσάρκωση του αμερικανικού ονείρου. Με ρίζες από τη Σάμο, βρίσκεται πίσω από το μεγαλύτερο deal στην ιστορία του Netflix, αλλάζοντας τις ισορροπίες στο Χόλιγουντ. Η ζωή του άλλαξε όταν έπιασε δουλειά σε ένα τοπικό βιντεοκλάμπ. Εκεί, έγινε κάτι σαν «ανθρώπινος αλγόριθμος»: παρακολουθούσε τα πάντα και άρχισε να προβλέπει με εντυπωσιακή ακρίβεια τι θα άρεσε στον κάθε πελάτη. Σήμερα, με μια συμφωνία-μαμούθ ύψους 82,7 δισ. δολ., το Netflix βρίσκεται ένα βήμα πριν από την απόκτηση της Warner Bros, αφήνοντας εκτός παικνιδίου την Paramount και τον μεγιστάνα Λάρι Έλισον. Αν τα καταφέρει, ο γιος του ηλεκτρολόγου από το Νιου Τζέρσεϊ δεν θα είναι πια ένας «εισβολέας» στο Χόλιγουντ. Θα είναι ο άνθρωπος που ορίζει το μέλλον της παγκόσμιας ψυχαγωγίας. Σελ. 10

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ / ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΟΥ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ

Τα βλέμματα στραμμένα στην Τεχεράνη

Η οικονομία του Ιράν βρίσκεται στα πρόθυρα κατάρρευσης μιας και πιλάττεται από υψηλό πληθωρισμό, βαριά υποτίμηση του εθνικού νομίσματος, ευρείας κλίμακας ανεργία και ύφεση. Η ύφεση που καταγράφηκε το 2025 θα συνεχιστεί και το 2026, σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα η οποία ως επιβαρυντικούς παράγοντες σημειώνει τις αυστηρές κυρώσεις των ΗΠΑ και της Ε.Ε., την έλλειψη προόδου στις συζητήσεις για το πυρηνικό πρόγραμμα και τα μειωμένα πετρελαϊκά έσοδα.

Στο μέτωπο του πληθωρισμού η καθημερινότητα είναι τραγική αφού η ακρίβεια εκτινάξει τη φτώχεια και εντείνει τις ελλείψεις νερού και τροφίμων, καταδικάζοντας μεγάλη μερίδα του λαού σε πείνα. Η υποτίμηση του εθνικού νομίσματος (ριάλ) έχει

μετατρέψει την καθημερινότητα σε εφιάλτη, προκαλώντας κόπωση και δυσπιστία στον λαό για την ικανότητα του καθεστώτος να κρατήσει όρθια τη χώρα.

Η κατάρρευση της οικονομίας υπήρξε το αποτέλεσμα γεωπολιτικών εξελίξεων που προκάλεσαν την αποδόμηση οργανώσεων όπως η Χαμάς και η Χεζμπολάχ. Αυτή η εξέλιξη οδήγησε το καθεστώς στην απόλυτη επιρροή, καταδικάζοντας την οικονομία σε απομόνωση. Ο πρόεδρος της χώρας, αν και αναγνώρισε το πρόβλημα εφαρμόζοντας πρόγραμμα οικονομικής διόρθωσης, δεν παρέλειψε να εξαπολύσει κατηγορίες στους ξένους για παρακίνηση των διαδηλωτών. Οι διαδηλώσεις, που άρχισαν μερικές βδομάδες πριν εκπνεύσει το 2025, εξελίσσονται σε απεργίες και σφοδρές

συγκρούσεις που αφήνουν πίσω ανθρώπινες απώλειες, ενώ το καθεστώς διέκοψε την πρόσβαση στο διαδίκτυο.

Τα οικονομικά προβλήματα του Ιράν πάνε χρόνια πίσω και ανάγονται σε πολιτικές παρεμβάσεις που υποσκάπτουν τους θεσμούς και καθυστερούν τις επενδύσεις. Επιπλέον, η χώρα μαστιγείται από διαφθορά και κακοδιαχείριση, πράγμα που δημιουργεί μια εύθραυστη οικονομία που σε συνδυασμό με αρνητικές γεωπολιτικές εξελίξεις προκάλεσαν την τέλεια καταιγίδα.

Ενδεχόμενη πτώση της ισλαμικής δημοκρατίας θα προκαλέσει παγκόσμιας αναστάτωσης μεταξύ των οποίων και νέα δεδομένα στην αγορά ενέργειας και στο εμπόριο. Το Ιράν, ως βασικός εξαγωγέας πετρελαίου, επηρεάζει τις τιμές και εφόσον επικρατήσει το χάος

στο εσωτερικό της χώρας θα προκληθούν μεγάλα προβλήματα στις εφοδιαστικές αλυσίδες. Οι αναλυτές εκτιμούν πως αν η κατάσταση εξελιχθεί σε εμφύλια διαμάχη τότε θα επαναληφθεί το σενάριο της Συρίας με όλες τις αρνητικές συνέπειες: μεγάλες ροές προσφύγων, περιφερειακές συγκρούσεις, ένταση στη Μέση Ανατολή.

Στα θετικά μιας επικράτησης των διαδηλωτών είναι η πρόσβαση σε ξένο συναλλάγμα, η απαλλαγή της οικονομίας από τις κυρώσεις και η προσέλκυση επενδύσεων. Σε μια τέτοια περίπτωση, η νέα ηγεσία που θα προκύψει θα κληθεί να αποκαθλώσει την παραοικονομία, να βελτιώσει την πετρελαϊκή παραγωγή και να αποκαταστήσει τον ρόλο της χώρας στο παγκόσμιο εμπόριο. Σημαντικά οφέλη αναμένεται να προκύψουν και για την

Ευρώπη, που ως ο μεγάλος αγοραστής ενέργειας στην περιοχή θα έχει την ευκαιρία να εξασφαλίσει μακροχρόνια σταθερότητα τιμών.

Το αν οι διαδηλωτές θα καταφέρουν να επικρατήσουν εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τους φρουρούς της επανάστασης που για την ώρα παραμένουν πιστοί στον Χαμενί, τον πνευματικό ηγέτη της χώρας. Η ειρηνική μετάβαση του Ιράν στη δημοκρατία, 47 χρόνια μετά θα είναι ένα θετικό σενάριο για τον πλανήτη. Αν όμως επικρατήσουν οι βίαιες συγκρούσεις και προκύψει εσωτερικός κατακερματισμός, τότε η παγκόσμια οικονομία θα ζήσει ξανά τον εφιάλτη του πληθωρισμού και της αποσταθεροποίησης. Οι διαδηλώσεις στο Ιράν, που συνεχίζονται για τρίτη εβδομάδα τώρα, ίσως αλλάξουν τον κόσμο.

eurobank.cy

Είμαστε όλοι πρωτοπόροι.
Γιατί οι καθημερινές μας επιλογές,
μας πηγαινούν όλους μπροστά.

Κι η Λευκωσία πολιτιστική πρωτεύουσα...

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Είναι μια σημαντική στιγμή για τη Λευκωσία η παράδοση της ανακαινισμένης Πύλης Αμμοχώστου ξανά για χρήση, μετά από επτά σχεδόν χρόνια εργασιών. Θυμίζουμε πως η Πύλη έκλεισε εξαιτίας πλημμύρας το 2018 και έκτοτε Τμήμα Αρχαιοτήτων, Τμήμα Δημοσίων Έργων και Δήμος Λευκωσίας, ενίοτε παίζοντας και πηγκ-πογκ ευθυνών έσκαβαν, ξαναέσκαβαν και κάτι σαν το γεφύρι της Άρτας το έργο δεν τελείωνε ποτέ. Αλλά αυτό ανήκει στο παρελθόν και πλέον η Πύλη Αμμοχώστου άνοιξε ξανά, και σε αυτό το σημείο θα πρέπει να ευχαριστούμε και την τύχη μας με την Προεδρία της Ε.Ε. για το πρώτο εξάμηνο του 2026, αλλιώς αμφιβάλλω αν θα την εγκαινιάζαμε. Η Πύλη Αμμοχώστου εγκαινιάστηκε την Παρασκευή 9 Ιανουαρίου, από την υφυπουργό Πολιτισμού κα Λίνα Κασσιανίδου.

Πλέον σειρά για ανακαίνιση και ανανέωση υλικοτεχνικού εξοπλισμού πρέπει να πάρουν όλα τα σημεία που περιβάλλουν την Πύλη Αμμοχώστου, δηλαδή η τάφος, όπου είχε δημιουργηθεί υπαίθριο θέατρο, και πάρκο γλυπτικής, το πάρκο ειρήνης πάνω από την Πύλη, αλλά και η αίθουσα εκδηλώσεων «Μελίνα Μερκούρη». Δηλαδή όλος ο μνημειακός χώρος της Πύλης Αμμοχώστου που έχει λάβει και το τιμητικό μετάλλιο «Europa Nostra» από τη Διεθνή Ομοσπονδία Συνδέσεων για την προστασία της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Φυσικής Κληρονομιάς, θα πρέπει σύντομα να ανασυγκροτηθεί και να ξανασυστηθεί στο κοινό της Πρωτεύουσας.

Ο Λέλλος Δημητριάδης με την ομάδα του, το 1981, σε εποχές πολύ πιο δύσκολες από τις σημερινές κατάφερε να κάνει την Πύλη Αμμοχώστου Πολιτιστικό Κέντρο και με την πολιτιστική επιτροπή του Δήμου να δώσει πολιτιστικά σήματα και να αφήσει αποτύπωμα, που οι παλαιότεροι ακόμα θυμούνται. Μακάρι λοιπόν και τωρινή δημοτική αρχή να ακολουθήσει τα χνάρια, όσο και αν αυτά έχουν ξεθωριάσει, του Λέλλου Δημητριάδη, και να καταφέρει επιτέλους η Λευκωσία να γίνει μία κυψέλη ζωντανής και πολύτροπης πολιτιστικής δραστηριότητας. Διότι, αν και αδύνατο να το καταλάβω πώς ξεπεράσαμε τη Βιέννη, το Λονδίνο ή το Βερολίνο κ.ά., η πρόσφατη ανακάλυψη της Λευκωσίας ως καλύτερης ευρωπαϊκής πολιτιστικής πρωτεύουσας σε διεθνή κατάταξη, δεν λέει κάτι, αν αυτή η ανακάλυψη δεν έχει συγκεκριμένο άρωμα και αντίκτυπο και στους πολίτες της.

Μακάρι λοιπόν η Πύλη Αμμοχώστου να ανοίξει την όρεξη και στον Δήμο Λευκωσίας και στο υφυπουργείο Πολιτισμού και να προχωρήσουν και σε άλλα ζωτικά σημασίας πολιτιστικά έργα υποδομών. Βέβαια, για να γίνει αυτό θα πρέπει ο Δήμος Λευκωσίας και τα αρμόδια όργανά του και λειτουργοί του να αντιληφθούν πως ο κόσμος και η πολιτιστικές δράσεις έχουν αλλάξει, ό,τι ήταν αρκετό πριν από πέντε ή δέκα χρόνια πλέον δεν είναι. Χρειάζονται φυσικά χρήματα –και ίσως ο Δήμος Λευκωσίας να μην είναι σε θέση να τα διαθέσει τώρα, αλλά είναι σημαντικό να υπάρχει όραμα και πείσμα, όπως αυτό που είχε ο Λέλλος Δημητριάδης και η ομάδα του, ή όπως αυτό που είχαν οι δήμαρχοι Αμμοχώστου Αδάμ Αδάμαντος και Ανδρέας Χ. Πούγιουρος, όταν έφτιαχναν τη Δημοτική Πινακοθήκη Αμμοχώστου.

Μακάρι να μη διαφεύγει ο χρόνος την κα Κασσιανίδου, η οποία στην ομιλία της στα εγκαινία είπε πως η Πύλη Αμμοχώστου θα αξιοποιηθεί με ποικίλους τρόπους. Μακάρι ο Δήμος Λευκωσίας και το Τμήμα Αρχαιοτήτων να βρουν τον τρόπο να συνεργάζονται για το καλό και των υποδομών και των δημοτών. Είναι κρίμα να έχουμε πολιτιστικό κεφάλαιο και να μην το αξιοποιούμε, αλλά να αναλωνόμαστε και ανακυκλώνουμε πολιτιστικά μοντέλα που πλέον δεν αφορούν κανέναν. Και στο κάτω-κάτω ανακάλυξαν τη Λευκωσία ως την καλύτερη ευρωπαϊκή πολιτιστική πρωτεύουσα, ας μην τους διαφεύσουμε.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Ανοιξε και παραδόθηκε η ανακαινισμένη Πύλη Αμμοχώστου

Τον Δεκέμβριο του 1935 ανακαινώθηκε μεταξύ άλλων πως «η αποκάλυψη της προσόψεως της Πύλης Αμμοχώστου συνεπλήρωθη» και πως το Δημαρχείο «θα συνεχίσει κατά το νέο έτος την εξαιρετική εργασία της καταδείξεως του υδραγωγείου εκατέρωθεν του λαμπρού αυτού μνημείου» και σε συνεργασία με το Τμήμα Αρχαιοτήτων θα κλείσει τα ανοίγματα τα οποία έγιναν στην πρόσοψη, «μέσον των οποίων εισέρχεται κανείς εις την αποθήκην βενζίνης» (οι αίθουσες της Πύλης είχαν μετατραπεί σε αποθήκες) και θα ανοίξει τις αρχικές θύρες. Μάλιστα, αναφέρεται πως ακόμα η βάση της πρόσοψης είναι ακόμα κατακωμμένη. Ενενήντα ένα χρόνια μετά τις πρώτες μεγάλες παρεμβάσεις του Τμήματος Αρχαιοτήτων στην Πύλη Αμμοχώστου, αυτό το

Το κόστος συντήρησης και αποκατάστασης του εμβληματικού αυτού χώρου ανήλθε σχεδόν στο ένα εκατομμύριο ευρώ και οι εργασίες ξεκίνησαν τον Φεβρουάριο του 2019.

εμβληματικό οικοδόμημα στην παλιά πόλη της Λευκωσίας παραδίδεται στο κοινό μετά από επτά σχεδόν χρόνια, αρότου έκλεισε, όταν πλημμύρησε το 2018. Το κόστος συντήρησης και αποκατάστασης του εμβληματικού αυτού χώρου ανήλθε σχεδόν στο ένα εκατομμύριο ευρώ και οι εργασίες ξεκίνησαν τον Φεβρουάριο του 2019.

Οι αποκαταστημένοι πα χώροι της Πύλης Αμμοχώστου αρχικά θα αξιοποιηθούν για τις ανάγκες της Κυπριακής Προεδρίας της Ε.Ε. με ποικίλους τρόπους και σε δεύτερο χρόνο θα ενταχθούν στο δίκτυο πολιτιστικών χώρων της Λευκωσίας. Μάλιστα, κατά την τελευταία του μνημείου του με τη σύγχρονη πολιτιστική και κοινωνική ζωή της Λευκωσίας ως ζωντανού δημόσιου χώρου στο ιστορικό κέντρο της πόλης, λέγοντας «Για το Υφυπουργείο Πολιτισμού η ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς της Λευκωσίας αποτελεί ζήτημα κίριας σημασίας για τη διατήρηση και την προβολή της ιστορικής της αξίας, ιδιαίτερα σε μία περίοδο κατά την οποία η Κύπρος βρίσκεται στο επίκεντρο του ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος με την ανάληψη της Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την υποδοχή χιλιάδων επισκεπτών», τόνισε η Υφυπουργός Πολιτισμού, προσθέτοντας ότι

Οι αποκαταστημένοι πα χώροι της Πύλης Αμμοχώστου αρχικά θα αξιοποιηθούν για τις ανάγκες της Κυπριακής Προεδρίας της Ε.Ε. με ποικίλους τρόπους και σε δεύτερο χρόνο θα ενταχθούν στο δίκτυο πολιτιστικών χώρων της Λευκωσίας.

Όπως ανέφερε ο διευθυντής του Τμήματος Αρχαιοτήτων Γιώργος Γεωργίου, με αφορμή τις εργασίες αποκατάστασης και συντήρησης της Πύλης Αμμοχώστου, αυξήθηκαν και βελτιώθηκαν οι γνώσεις των ειδικών για διάφορες πτυχές του μνημείου.

«κατά τη διάρκεια της Κυπριακής Προεδρίας, η Πύλη Αμμοχώστου θα αξιοποιηθεί».

Από την πλευρά του και στον δικό του χαιρετισμό ο διευθυντής του Τμήματος Αρχαιοτήτων, Γιώργος Γεωργίου, είπε πως ο πρώτος στόχος ήταν οι εργασίες αποκατάστασης του λίθινου τμήματος και των ξυλινών τμημάτων του μνημείου, οι οποίες ολοκληρώθηκαν το 2023, μετά από διακοπή ενός χρόνου και ο δεύτερος στόχος του έργου ήταν να αναβαθμιστούν οι υποδομές του φωτισμού, του ήχου, του κλιματισμού, των υπηρεσιών (χώρων υγιεινής και διευκολύνσεων), προσθέτοντας ότι «μέρος

και αυτού του στόχου έχει επιτευχθεί». Είναι δε σημαντικό πως, όπως ανέφερε ο διευθυντής του Τμήματος Αρχαιοτήτων, με αφορμή τις εργασίες αποκατάστασης και συντήρησης της Πύλης Αμμοχώστου, αυξήθηκαν και βελτιώθηκαν οι γνώσεις των ειδικών για διάφορες πτυχές του μνημείου. Ο κ. Γεωργίου έφερε ως παράδειγμα τη διαπίστωση ότι το μνημείο θεμελιώθηκε ακολουθώντας τη φυσική μορφολογία του εδάφους, προσθέτοντας ότι σε διάφορα σημεία αφηρέθηκαν κατάλοιπα προηγούμενων κτηρίων από τη μεσαιωνική διαρρύθμιση της πόλης.

Πολιτιστική κυψέλη

Η Πύλη Αμμοχώστου είναι η πιο σημαντική πύλη των ενετικών τειχών της Λευκωσίας και όπως αναφέρει και το όνομά της ο δρόμος έξωθεν της οδού γούσε στην Αμμοχώστο (οι άλλες δύο ήταν η Πύλη Πάφου και η Πύλη Κερύνειας). Η αρχική της ονομασία ήταν Πύλη Τζιουλιάνα [Porta Giuliana] προς τιμήν του Βενετού μηχανικού Τζούλιο Σαβορνιάν [Giulio Savorinan], ο οποίος το 1567 σχεδίασε τα τείχη της Λευκωσίας. Η οικοδόμησή τους άρχισε, αλλά οι εργασίες δεν ολοκληρώθηκαν εξαιτίας της οθωμανικής εισβολής του 1570. Η Πύλη Αμμοχώστου, όπως και ολόκληρο το συμπλέγμα των οχυρώσεων της Λευκωσίας είδε, αναλόγως των πολιτικών εξελίξεων και των κατακτιπών της Κύπρου, διάφορες αλλαγές. Η Πύλη Αμμοχώστου μετατράπηκε σε Πολιτιστικό Κέντρο επί δημαρχίας Λέλλου Δημητριάδη, το 1981, ο οποίος, έχοντας συγκεκριμένο όραμα, διείδε την αξία που μπορεί να αποκτήσει ως ένα ζωντανό πολιτιστικό κέντρο και ξεπερνώντας διάφορα γραφειοκρατικά εμπόδια έδωσε στον υποβλητικό αυτό χώρο νέα ζωή. Για 37 ολόκληρα χρόνια η Πύλη Αμμοχώστου έγινε ένα σταθερό πολιτιστικό σημείο και πια, μετά την απόδοσή της ξανά στο κοινό, αναμένουμε να καταστεί ξανά πολιτιστική κυψέλη.

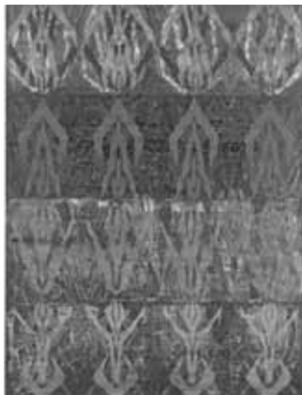
ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

kouroupakisa@kathimerini.com.cy

«Η επανένωση της Νοτίου και της Βορείου Κορέας»

Το Θέατρο Δέντρο σε συμπαραγωγή με τη Θεατρική Στέγη Κύπρου παρουσιάζουν το έργο του Ζοέλ Πομερά «Η επανένωση της Νοτίου και της Βορείου Κορέας», σε σκηνοθεσία Ονσιφόρου Ονσιφόρου. Ένα θεατρικό βλέμμα πάνω στην ανάγκη του ανθρώπου να αγαπήσει ξανά. Σε μια εποχή που οι σχέσεις γίνονται όλο και πιο εύθραυστες, το έργο επιχειρεί να μιλήσει για την ανάγκη του ανθρώπου να αγαπήσει, να συναντήσει και να ενωθεί ξανά – μέσα από τις ίδιες του τις αντιφάσεις. Πρόκειται για μια παράσταση βαθιά ανθρώπινη, τρυφερή και ειλικρινή, που αναμετρείται με την αγωνία της ύπαρξης. Παίζουν οι ηθοποιοί: Σταύρος Λούρας Κατερίνα Λούρα Βασιλική Κυπριαίου Παναγιώτα Παπαγεωργίου, Ονσιφόρος Ονσιφόρου, Παναγιώτης Λάρκου, Ανδριανή Νεοκλέους, Κρίστι Χαραλάμπους. Παραστάσεις Θέατρο Δέντρο, Ενότητας 44B, Παλλουριώτισσα, Λευκωσία | τηλ.: 99 520835 Παραστάσεις: 17, 18, 21, 24, 25 Ιανουαρίου. Θέατρο Δέντρο, Ενότητας 44B, Παλλουριώτισσα. Λάρνακα: Δημοτικό Θέατρο - 23 Ιανουαρίου και Λεμεσό: Ριάλτο - 28 Ιανουαρίου.

Στις 9 Ιανουαρίου του 2026, η Σοφία Χριστοδούλου εγκαινιάζει την ατομική της έκθεση ζωγραφικής στη Marginalia Gallery, στη Λευκωσία.

Σοφία Χριστοδούλου «Living Forms»

Στις 9 Ιανουαρίου του 2026, η Σοφία Χριστοδούλου εγκαινιάζει την ατομική της έκθεση ζωγραφικής στη Marginalia Gallery, στη Λευκωσία. Η Σοφία παρουσιάζει μια σειρά έργων, τα οποία κινούνται ανάμεσα σε μοτίβα και σχήματα δικής της επινοήσης.

Σχήματα, τα οποία έχουν τον αέρα μιας ολοκληρωμένης φόρμας και εμπνέουν κάτι βαθύτερα δικό της. Η δουλειά της χαρακτηρίζεται από απαλούς έως έντονους χρωματισμούς, οι οποίοι

αποπνέουν μια πνευματική διάσταση και κρύβουν συνάμα έναν δυναμισμό, αφήνοντας χώρο για να περιδιαβάσει ο νους, παρασύροντας μαζί του και το σώμα. Μέσα από τα χρώματα και

μέσω μιας επαναλαμβανόμενης διαδικασίας, εξωτερικεύει την επιθυμία της να βιώσει την ηρεμία και την καταστάλαξη. Γκαλερί Marginalia. αρχ. Κυπριανού 15 Δ, Ε, Στρόβολος. Διάρ-

Το Θέατρο Δέντρο σε συμπαραγωγή με τη Θεατρική Στέγη Κύπρου παρουσιάζουν το έργο του Ζοέλ Πομερά «Η επανένωση της Νοτίου και της Βορείου Κορέας», σε σκηνοθεσία Ονσιφόρου Ονσιφόρου.

«Τα Γούστα του Κυρίου Σλόαν» του Τζο Όρτον, σε σκηνοθεσία Μαρίας Μανναρίδου – Καρσερά είναι μια ανατρεπτική, μαύρη φαρσοκωμωδία, ένα επικίνδυνο παιχνίδι λάγνου πόθου, χειραγώγησης και απόγνωσης.

κεια έως 31 Ιανουαρίου. Πληροφορίες τηλεφώνω 99657080, marginalia.gallery@gmail.com

«Τα Γούστα του Κυρίου Σλόαν»

«Τα Γούστα του Κυρίου Σλόαν» του Τζο Όρτον, σε σκηνοθεσία Μαρίας Μανναρίδου – Καρσερά είναι μια ανατρεπτική, μαύρη φαρσοκωμωδία, ένα επικίνδυνο παιχνίδι λάγνου πόθου, χειραγώγησης και απόγνωσης. «Σ' έναν κόσμο που τον διευθύνουν παράφρονες, το μόνο που απομένει στο συγγραφέα είναι να εξιστορήσει τα καμώματα των παραφρόνων και των θυμάτων τους. Κι επειδή ο κόσμος είναι ένας χώρος σκληρός και δίκως έλεος, ο συγγραφέας θα κατηγορηθεί ότι δεν παίρνει το θέμα του σοβαρά ... όμως το γέλιο είναι υπόθεση σοβαρή, και η κωμωδία όπλο πιο επικίνδυνο από την τραγωδία. Άλλωστε, γι' αυτό οι τύραννοι την υποβλέπουν». Παίζουν: Χριστίνα Χριστόφια, Κрис Σπύρου, Χάρης Πισίας, Φώτης Φωτίου. Μουσικός επί σκηνής: Χάρης Ιωάννου. Παραστάσεις 14, 15, 19, 26, 27 Ιανουαρίου 2026, ώρα 8:30 μ.μ. Θέατρο Χώρα, Κοραή 1 (Πλατεία Αρχιεπισκοπής), Λευκωσία. Δημοτικό Θέατρο Λάρνακας Γ. Λυκούργου, Τρίτη 13 Ιανουαρίου 2026, Λεμεσός, Θέατρο ΕΘΑΛ, Τετάρτη 28 Ιανουαρίου, Πάφος, Μαρκεδείο Δημοτικό Θέατρο, Πέμπτη 29 Ιανουαρίου 2026. Ώρα έναρξης παραστάσεων 8:30 μ.μ. Πληροφορίες τηλεφώνω 96147809. Η παράσταση είναι κατάλληλη για άτομα άνω των 15 ετών.

Starlight 3

Για να κλωσορίσει το νέο έτος, η Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου συμπράτ-

τει με δύο διεθνώς αναγνωρισμένους καλλιτέχνες στο πλαίσιο της σειράς Starlight. Η φημισμένη σοπράνο Mia Persson, η οποία χαιρείται μαρμαριού για την λαμπρότητα της φωνής της και το εκφραστικό βάθος των ερμηνειών της, ενώνει τη διεσδυτική ερμηνευτική της τέχνη με τον εκλεκτό μέτρο Wolfgang Christ – πρώην Α' βιόλα της Φιλαρμονικής Ορχήστρας του Βερολίνου. Το πρόγραμμα ξεκινά με την Ουβερτούρα σε Ντο μετζόνα της Fanny Mendelssohn, ένα λαμπρό, λεπτοδουλεμένο έργο που αναδεικνύει την αξιοθαύμαστη την ικανότητα στην πλούσια, ευφάνταστη ενορχήστρωση. Λεμεσός: Πέμπτη 15 Ιανουαρίου 2026 – Παττίκειο Δημοτικό Θέατρο και Λευκωσία: Παρασκευή 16 Ιανουαρίου 2026 – Δημοτικό Θέατρο Λευκωσίας, ώρα έναρξης συναυλιών 8:30 μ.μ. Πληροφορίες: 22 463144, www.cys.org.cy

Όνειρα

Οι προβολές του Ομίλου Φίλων Κινηματογράφου συνεχίζονται στον κινηματογράφο Πάνθεον με την ταινία «Όνειρα» του Ντάγκ Γόχαν Χάουγκεροντ, η οποία έλαβε τη Χρυσή Άρκτο στο Φεστιβάλ Βερολίνου 2025. Η Γιόχανε ερωτεύεται την καθηγήτριά της στα γαλλικά και καταγράφει τις σκέψεις της στο ημερολόγιό της. Όταν αυτό καταλήγει στα χέρια της μητέρας και της γιαγιάς της, οι δύο γυναίκες θα προβληματιστούν από τον τρόπο γραφής του. Προβολή Δευτέρα 19 Ιανουαρίου, ώρα 8:30 μ.μ. Διάλογοι: Νορβηγικοί, με υπότιτλους στα ελληνικά. Πάνθεον, Δι'αγόρου 29, Λευκωσία.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΗΣ • Διευθυντής: ΘΑΝΑΣΗΣ ΦΩΤΙΟΥ • Αρχισυντάκτης: ΚΩΣΤΗΣ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ

Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαου Σαρπίδου 2 & Λεωφ. Λυκαβηττού, 2401 Έγκομη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: +357 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΠΑΙΔΟΠΡΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά παράφραση ή διασκευή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Αναπληρωτής Διευθυντής: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ • Σύμβουλος έκδοσης: ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

WIZ GUIDE

20
25

wiz-guide.com

500 BEST

RESTAURANTS

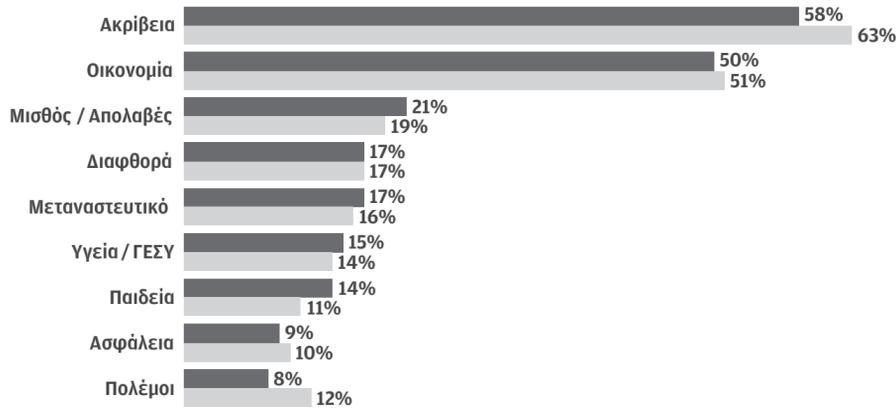
BY

Bank of Cyprus

27 Ιανουαρίου, 2026

Ποια είναι τα βασικά ζητήματα, πέραν από το Κυπριακό, που σας απασχολούν στην καθημερινότητά σας;

Κατά μέσο όρο, πόσα χρήματα ξοδεύετε ανά μήνα στο νοικοκυριό σας για τρόφιμα;

Η τσέπη του Κύπριου κρίνει τις εκλογές

K trends 11: Ακρίβεια, οικονομία και μισθοί απασχολούν τους πολίτες τέσσερις μήνες πριν τις βουλευτικές εκλογές

Των **ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ** και **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Η οικονομία πάει καλά, αλλά θα μπορούσε να πηγαίνει ακόμη καλύτερα. Οι αριθμοί ευημερούν και οι πολίτες βιώνουν μία καλύτερη πραγματικότητα απ' ό,τι εκείνη της προηγούμενης δεκαετίας. Ωστόσο, οι Κύπριοι φαίνεται ότι συνεχίζουν να ανησυχούν και να αγωνιούν για την κατάσταση της οικονομίας της χώρας. Τέσσερις μήνες περίπου πριν από τις βουλευτικές εκλογές της 24ης Μαΐου 2026 και όλα θα κριθούν από τον τρόπο με τον οποίο η κυβέρνηση Χριστοδουλίδη διαχειρίζεται τα ζητήματα που κατά κόρον απασχολούν σε οικονομικό επίπεδο τους πολίτες. Η ακρίβεια, η οικονομία και οι μισθοί αποτελούν την «αγία τριάδα» των σημαντικότερων ζητημάτων που συνεχίζουν να απασχολούν τους πολίτες. Στην αμέσως επόμενη θέση (4η), έρχεται το ζήτημα της διαφθοράς.

Αυτό καταδεικνύεται από τα ευρήματα της μεγάλης έρευνας K trends του 11ου κύματος, που διεξήχθη τον περασμένο Νοέμβριο και παρουσιάζει ο Οικονομική Καθημερινή σε συνεργασία με την PwC Κύπρου (supported by PwC). Η τακτική ανασκόπηση των τάσεων της κυπριακής οικονομίας μέσω έρευνας της εταιρείας IMR σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας επισημαίνει ότι η ακρίβεια αποτε-

Όσον αφορά τη διεκπεραίωση των καθημερινών τους αναγκών το δείγμα συνεχίζει να ανησυχεί για τα ψώνια του νοικοκυριού, τα καύσιμα, αλλά και τη στέγαση.

λεί το νούμερο ένα ζήτημα το οποίο απασχολεί τους Κύπριους πέραν από το κυπριακό πρόβλημα. Πιο συγκεκριμένα, το 58% των όσων συμμετείχαν στην έρευνα ανέφεραν ότι η ακρίβεια αποτελεί τον μεγαλύτερο προβληματισμό τους, ενώ οι μισοί από τους ερωτηθέντες ανέφεραν ότι γενικότερα η οικονομία τους απασχολεί. Το ζήτημα των απολαβών τους βρίσκεται στην τρίτη θέση των προβληματισμών των πολιτών, καθώς μέσα από την έρευνα καταδεικνύεται ότι το 21% όσων έχουν ερωτηθεί δήλωσαν ότι αγχώονται για τους μισθούς τους. Καυτό ζήτημα αποτελεί για τους Κυπρίους και αυτό της διαφθοράς, αφού η έρευνα αναδεικνύει ότι το 17% όσων συμμετείχαν στην έρευνα προβληματίζεται για τις διαστάσεις που λαμβάνει το ζήτημα στην Κύπρο. Σημειώνεται ότι το ποσοστό όσων ανησυχούν για τη διαφθορά (17%) παρέμεινε στα ίδια επίπεδα με το προηγούμενο κύμα της έρευνας (K trends 10) η οποία διεξήχθη τον Ιούλιο του 2025.

Το μεταναστευτικό, η υγεία/ΓεΣΥ, η παιδεία, η ασφάλεια και οι πόλεμοι βρίσκονται όπως καταδεικνύεται μέσα από τα ευρήματα της έρευνας στα «χαμηλά» αναφορικά με τις ανησυχίες και τους προβληματισμούς των πολιτών. Το στοιχείο αυτό επιβεβαιώνει το γεγονός ότι όποια μεταρρύθμιση επιτευχθεί στους παραπάνω τομείς δεν πρόκειται να διαφοροποιήσει σε μεγάλο βαθμό την κατάσταση στις επικείμενες εκλογές.

ΑΤΑ στους χαμηλόμισθους

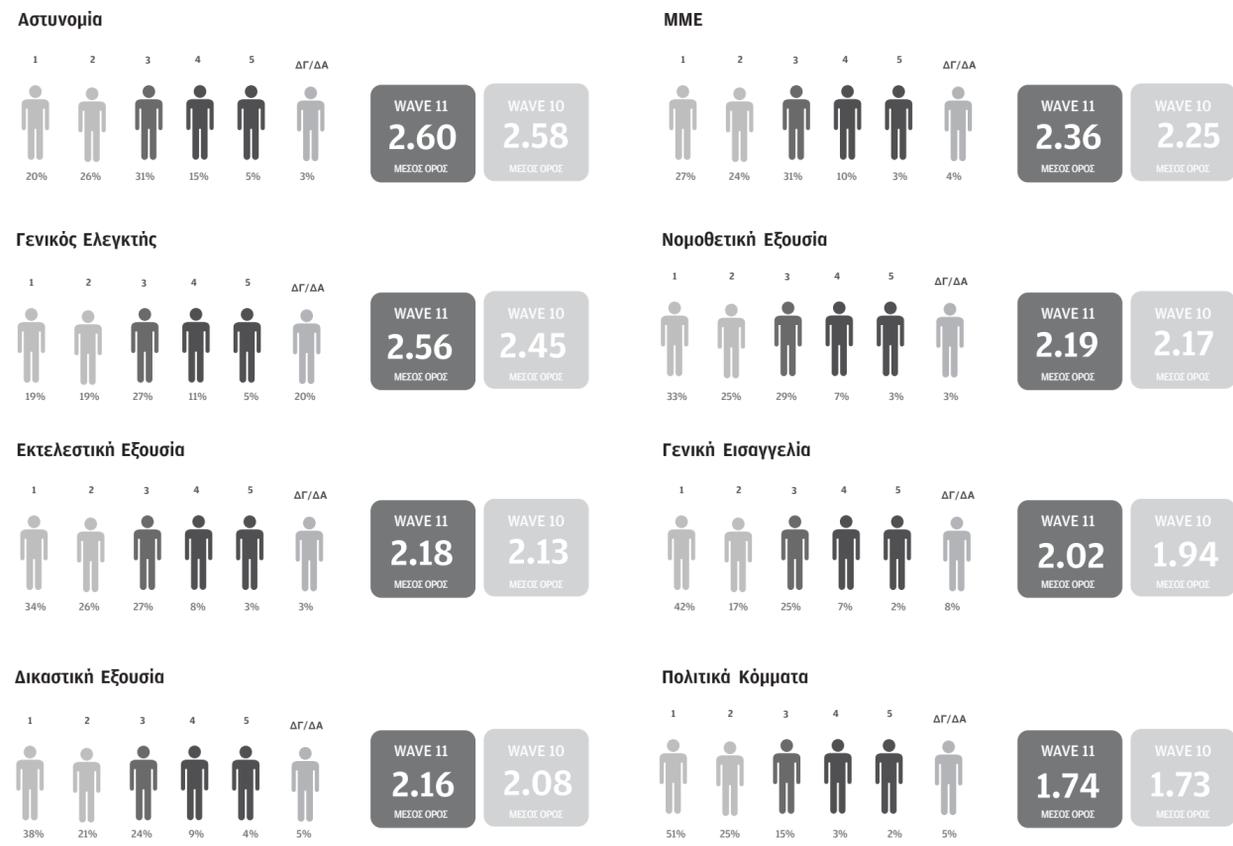
Οι 7 στους 10 (72%) από τους ερωτηθέντες υποστηρίζουν ότι η Αυτόματη Τιμαριθμική Αναπροσαρμογή (ΑΤΑ) θα πρέπει να στοχεύσει στη στήριξη των χαμηλόμισθων. Επιπλέον, σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας, σχεδόν οι μισοί οι οποίοι έχουν ερωτηθεί απάντησαν ότι η ΑΤΑ θα πρέπει

να επεκταθεί σε όλους τους εργαζομένους, ενώ οι 3 στους 10 απάντησαν ότι η ΑΤΑ δεν θα έπρεπε να δίνεται σε μισθωτούς δημοσίου οι οποίοι λαμβάνουν ετήσιο εισόδημα άνω των €60 χιλιάδων. Παράλληλα, το 11% των συμμετασχόντων στην έρευνα ανέφεραν ότι η ΑΤΑ θα πρέπει να καταργηθεί και να μπει στο δημόσιο σύστημα επιβράβευσης με βάση την απόδοση και την παραγωγικότητα. Μόνο το 3% υποδεικνύει ότι η ΑΤΑ θα πρέπει να μείνει ως έχει και να δίνεται σε όσους τη λαμβάνουν. Αξίζει να σημειώσουμε ότι η νέα συμφωνία για την ΑΤΑ που προνοεί την πλήρη απόδοσή της στο 100% σε βάθος 18 μηνών, υπογράφκε τον Νοέμβριο του 2025, την ίδια δηλαδή περίοδο που διεξαγόταν η έρευνα. Υπενθυμίζεται ότι η συμφωνία προβλέπει ακόμα την ενσωμάτωσή της στον εθνικό κατώτατο μισθό ανά διετία, με επέκταση της εφαρμογής της σε πέραν των 55.000 νέων δικαιούχων, κυρίως χαμηλόμισθων.

Η φορολογική μεταρρύθμιση

Η πλειονότητα του δείγματος της έρευνας «K trends 11» τοποθετεί στο επίκεντρο της φορολογικής μεταρρύθμισης, του «πρότζεκτ» που τρέχει από την αρχή του 2026, στη στήριξη των κοινωνικά πιο ευάλωτων ομάδων. Συγκεκριμένα, το 56% των πολιτών θεωρεί ότι βασικός στόχος μιας φορολογικής μεταρρύθμισης θα πρέπει να είναι η στήριξη των πολιτών χαμηλών εισοδημάτων και των νέων οικογενειών. Στη δεύτερη θέση, με ποσοστό 37%, κατατάσσεται η ενδυνάμωση της μεσαίας τάξης, ενώ οι στόχοι που συνδέονται άμεσα με την επιχειρηματικότητα και τις επενδύσεις συγκεντρώνουν χαμηλότερα ποσοστά. Μόλις το 4% των ερωτηθέντων εκτιμά ως προτεραιότητα τη φορολογική ελάφρυνση των εταιρειών, η προσέλκυση επενδύσεων στη χώρα συγκεντρώνει ποσοστό

Βαθμός εμπιστοσύνης σε θεσμούς
5-βάθμια κλίμακα αξιολόγησης, όπου 1=δεν εμπιστεύομαι καθόλου και 5=εμπιστεύομαι πολύ

Επιλέγουν τα ψηφιακά μέσα για ενημέρωση οι Κύπριοι

Πρωταγωνιστής στην ενημέρωση των πολιτών για τις ειδήσεις της επικαιρότητας είναι τα ψηφιακά μέσα, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της έρευνας «K trends 11». Πρώτη επιλογή αναδεικνύονται τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τα οποία συγκεντρώνουν ποσοστό 60%, ενώ ακολουθούν οι εφημερίδες και τα ειδησεογραφικά site, που επιλέγονται από το 56% του δείγματος. Τα δύο αυτά

δεδομένα, αποτυπώνουν μια μετατόπιση της ενημέρωσης προς τα ψηφιακά και κοινωνικά μέσα, με τα παραδοσιακά μέσα ωστόσο να παραμένουν στο κέντρο για σημαντικό μέρος του κοινού. Η τηλεόραση ως πηγή ενημέρωσης συγκεντρώνει ποσοστό 48%, ενώ στην τελευταία θέση βρίσκεται το ραδιόφωνο, το οποίο επιλέγεται από το 26% των ερωτηθέντων.

μόλις 2% και μόλις 1% συγκεντρώνει η φορολογική ελάφρυνση όσων πληρώνουν περισσότερους φόρους.

Καθημερινές ανάγκες

Τα ψώνια του νοικοκυριού, αποτελούν τη μεγαλύτερη εστία προβληματισμού των Κυπρίων, σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας. Ειδικότερα, το 75% των ερωτηθέντων ανέφερε ότι η κάλυψη των αναγκών του νοικοκυριού τους είναι η κυριότερη έγνοια τους. Επιπλέον, το 52% προβληματίζεται για τις τιμές των καυσίμων κίνησης, ενώ το 51% αγωνιά σε σχέση με την κάλυψη του στεγαστικού του δανείου ή του ενοικίου του και την πληρωμή των λογαριασμών του ρευστού. Σε χαμηλά επίπεδα ανησυχίας συγκαταλέγονται η κάλυψη των λογαριασμών της τηλεφωνίας και ίντερνετ (8%), της ενέργειας και υποδοψής τους (11%) αλλά και των δραστηριοτήτων των παιδιών τους (13%).

Στα θετικά είναι ότι, σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας, το οικονομικό κλίμα φαίνεται να έχει ενδυναμωθεί περαιτέρω καθώς αυτοί που εκτιμούν ότι η διεκπεραίωση των βασικών τους αναγκών είναι κάπως χειρότερη μειώ-

θηκε σε σύγκριση με το προηγούμενο κύμα της έρευνας.

Ειδικότερα, το 24% των συμμετασχόντων δήλωσαν τον Ιούλιο του 2025 ότι η διεκπεραίωση των βασικών τους αναγκών είναι κάπως χειρότερη, ενώ το 6% δήλωσε ότι είναι σημαντικά χειρότερη.

Την ίδια ώρα, στα ίδια επίπεδα βρίσκονται και οι προσδοκίες των καταναλωτών για την πορεία της οικονομίας τους επόμενους τρεις μήνες. Όπως καταδεικνύεται το 13% των συμμετασχόντων απάντησαν ότι αναμένουν όπως η οικονομία κινηθεί κάπως καλύτερα το επόμενο τρίμηνο, ενώ το 43% των ερωτηθέντων απάντησε ότι η οικονομία δεν αναμένεται ούτε να καλύτερέψει, ούτε να χειροτερέψει τους επόμενους τρεις μήνες. Στον αντίποδα, το 7% απάντησε ότι η οικονομία θα κινηθεί σημαντικά χειρότερα τους επόμενους τρεις μήνες. Τον περσινό Ιούλιο το 13% των συμμετασχόντων είχε απαντήσει ότι αναμένει όπως η οικονομία το επόμενο τρίμηνο θα κινηθεί σημαντικά χειρότερα.

Στάσιμη κατανάλωση

Μικρή υποχώρηση σημείωσε η κα-

τανάλωση κατά το 11ο κύμα της έρευνας που πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2025. Πιο συγκεκριμένα, τα αποτελέσματα της έρευνας καταδεικνύουν ότι ο μέσος όρος των δαπανών των νοικοκυριών για την αγορά τροφίμων ανήλθε στα €481 από €483 που ήταν στην προηγούμενη έρευνα. Όπως προκύπτει, ποσοστό της τάξης του 36% δήλωσε ότι τη δεδομένη περίοδο ξοδεύει περισσότερα από €501 τον μήνα για την κάλυψη των αναγκών του νοικοκυριού του σε τρόφιμα. Το 21% του δείγματος της έρευνας δήλωσε ότι ξοδεύει από €401 μέχρι €500 τον μήνα.

Στα ίδια ακριβώς επίπεδα παρέμεινε ο προϋπολογισμός που δαπανούν οι Κύπριοι για τα είδη ένδυσης και υποδήσεων. Σύμφωνα με την έρευνα, οι πολίτες δαπάνησαν κατά μέσο όρο €174 για είδη ένδυσης και υποδήσεων. Το ίδιο ακριβώς ποσό είχαν δαπανήσει κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής της προηγούμενης έρευνας που πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο. Τον Ιανουάριο - Φεβρουάριο του 2025 (9ο κύμα) το κονδύλι που οι Κύπριοι δαπανούσαν για ρούχα και παπούτσια έφτανε τα €189.

Στο μεταξύ, οι καταναλωτές εμφανίζονται πιο συντομί αναφορικά με την κατανάλωση ρεύματος στο νοικοκυριό τους λόγω των αυξήσεων στην τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, το 28% των συμμετασχόντων μείωσαν σε αρκετό βαθμό την κατανάλωση ρεύματος στο νοικοκυριό τους. Η έρευνα καταδεικνύει ότι υπάρχει και κόσμος ο οποίος δεν προχώρησε σε περιορισμό της κατανάλωσης ρεύματος (31%).

Στον αντίποδα μειώθηκε το ποσοστό όσων έχουν περιορίσει τις μετακινήσεις τους λόγω των αυξήσεων των τιμών των καυσίμων σε σχέση με το προηγούμενο κύμα της έρευνας. Όπως καταδεικνύεται μόνο το 35% έχει περι-

ορίσει τις μετακινήσεις του, όταν στο προηγούμενο κύμα το ποσοστό αυτό έφτανε το 37%. Αναφορικά με τις ευθύνες για το υψηλό κόστος ενέργειας που επιμίζονται οι Κύπριοι καταναλωτές, η έρευνα σημειώνει ότι μειώθηκε το ποσοστό όσων απάντησαν ότι την κύρια ευθύνη φέρει η διαχρονική έλλειψη στρατηγικής από προηγούμενες κυβερνήσεις για αξιοποίηση εναλλακτικών πηγών ενέργειας. Ειδικότερα, στην έρευνα το 47% είπε ότι οι προηγούμενες κυβερνήσεις αποτελούν τους υπαίτιους για το κόστος της ενέργειας, ενώ στην προηγούμενη έρευνα (10ο κύμα) το ποσοστό αυτό ανερχόταν στο 59%.

Επιφυλακτικοί με τους θεσμούς

Με τον μέσο όρο των απαντήσεων στο 2,18 και μέγιστο το 5, η εμπιστοσύνη των πολιτών στην εκτελεστική εξουσία προβληματίζει. Συγκεκριμένα, 34% των ερωτηθέντων απαντούν καθόλου, 26% λίγο, ενώ 27% τηρούν ουδέτερη στάση και μόλις το 11% εμπιστεύεται την κυβέρνηση. Μια από τα ίδια και για τη Βουλή που λαμβάνει οριακά καλύτερο μέσο όρο αξιολόγησης από την κυβέρνηση (2,19). Συγκεκριμένα, το 33% δηλώνει πως δεν εμπιστεύεται καθόλου τη Βουλή, 25% λίγο, ενώ θετικό πρόσημο λαμβάνει μόνο από το 10%. Η δικαστική εξουσία με τον μέσο όρο στο 2,16 από τα 5 φαίνεται να πληρώνει βαρύ τίμημα για τη διαφθορά και κυρίως την ατιμωρησία όσων εμπλέκονται σε οικονομικά σκάνδαλα. Με βαθμολογία 2,02 στα 5 ο γενικός εισαγγελέας κατατάσσεται στη δεύτερη χειρότερη θέση της αξιολόγησης των θεσμών μετά τα πολιτικά κόμματα. Την υψηλότερη βαθμολογία μεταξύ των θεσμών που εξετάζονται αυτή η έρευνα συγκεντρώνει η αστυνομία με 2,60. Στην τρίτη καλύτερη θέση βρίσκονται τα ΜΜΕ με τη μέση βαθμολογία στο 2,36 από τα 5 και την πλειοψηφία να διατηρεί επιφυλάξεις.

Ο νέος γενικός ελεγκτής βρίσκεται για πρώτη φορά στην έρευνα που καταγράφει την εμπιστοσύνη των πολιτών. Ένα σημαντικό ποσοστό 20% δεν εκφράζει άποψη, ενώ ο βαθμός που λαμβάνει από όσους τοποθετήθηκαν προσεγγίζει το 2,26. Ο νέος γενικός ελεγκτής εισπράττει θετικές γνώμες από το 16%, ενώ ένα διπλάσιο ποσοστό τηρεί στάση αναμονής και παραμένει επιφυλακτικό.

Στη δεινότερη θέση όλων των θεσμών που εξετάζονται αυτή η έρευνα βρίσκονται τα πολιτικά κόμματα. Με τον μέσο όρο των τοποθετήσεων στο 1,74 από τα 5 και μόλις 5% θετικές γνώμες, τα επίπεδα απαξίωσης των κομμάτων ανάμεσα στα κοινωνία είναι εκρηκτικά και δεν θα αργήσει η ώρα που αυτό θα αποτυπωθεί στις κάλπες.

Οι νέοι εμπιστεύονται τράπεζες

Ο μέσος όρος εμπιστοσύνης των πολιτών προς το τραπεζικό σύστημα στο «K trends 11» παραμένει στα ίδια επίπεδα με αυτά της έρευνας «K trends 10», στο 2,27 συγκεκριμένα, καθώς καταγράφεται οριακή βελτίωση σε σύγκριση με το «K trends 9», όπου ο αντίστοιχος δείκτης ήταν στο 2,23. Οι τιμές αυτές, επιβεβαιώνουν ότι η σχέση των πολιτών με τις τράπεζες εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από επιφυλακτικότητα.

Οι γυναίκες εμφανίζουν ελαφρώς υψηλότερο βαθμό εμπιστοσύνης, με μέσο όρο 2,28, σε σύγκριση με τους άνδρες, για τους οποίους ο δείκτης διαμορφώνεται στο 2,17. Βάσει της έρευνας, οι νεότεροι, ηλικίας 18-24 ετών, εμφανίζονται λιγότερο επιφυλακτικοί απέναντι στις τράπεζες, με μέσο όρο 2,51, ενώ ακολουθούν οι ηλικίες 25-44 με 2,34. Τα χαμηλότερα επίπεδα εμπιστοσύνης καταγράφονται στις ηλικίες 45-64 με μέσο όρο στο 2,05 και στους άνω των 65 ετών με μέσο όρο στο 2,10. Η δυσπιστία στις μεγαλύτερες ηλικίες είναι ξεκάθαρη.

Γορδιος δεσμός ο θρόνος της Πάφου

Η υπόθεση Τυχικού ανοίγει το «τριώδιο» πλήρωσης του Μητροπολιτικού Θώκου με τις αρχιεπισκοπικές επιλογές να λιγοστεύουν

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Με τα ζητήματα που έχουν προκύψει από τις εξελίξεις στο θέμα Τυχικού, αλλά και τις κινήσεις του παυθέντα Μητροπολίτη θα μπει σε φάση κινητικότητας η εκκρεμότητα που υπάρχει στη Μητρόπολη Πάφου με την πλήρωση του Μητροπολιτικού Θρόνου. Οι πληροφορίες που φέρουν τον Τυχικό να έχει στραφεί στα πολιτικά δικαστήρια προκειμένου να ακυρώσει την απόφαση της Ιεράς Συνόδου και να επιστρέψει στη Μητρόπολη Πάφου ενδεχομένως να οδηγήσουν στα άκρα τις δύο πλευρές και τον Τυχικό εκτός Εκκλησίας Κύπρου. Το κατά πόσο ο Τυχικός έχει προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο παραμένει θολό, με τους Συνδικούς να τηρούν στάση αναμονής μέχρι να επιβεβαιώσουν και επίσημα την κίνηση του παυθέντα ιεράρχη. Παρά ταύτα, μόνο οι πληροφορίες έχουν προκαλέσει εκνευρισμό στην Αρχιεπισκοπή, με τον Αρχιεπίσκοπο Γεώργιο να επιβεβαιώνει για άλλη μια φορά πως είναι ο κυρίαρχος των κινήσεων. Η ποιητή της αργίας που επέβαλε στον Τυχικό η Ιερά Σύνοδος είναι ενδεικτική των συσχετισμών που

εκλογής Μητροπολίτη σχετίζονται άμεσα με τα ζητήματα που έχουν προκύψει μετά την απομάκρυνση του Τυχικού από τη Μητρόπολη Πάφου. Όπως σημειώνουν εκκλησιαστικές πηγές, η δυστοκία που παρατηρείται στον εντοπισμό ενός ιεράρχη για να προωθηθεί μέσω της εκλογικής διαδικασίας στον Θρόνο της Πάφου πύζει για αλλαγές προκειμένου η πλειοψηφία της Συνόδου, που είναι η αρχιεπισκοπική πλευρά, να έχει τον απόλυτο έλεγχο με μια ασφαλή επιλογή προσώπου που δεν θα δημιουργήσει άλλα προβλήματα. Ωστόσο, ακόμα και σε αυτή την περίπτωση, δηλαδή η Σύνοδος να έχει τον απόλυτο λόγο, οι ανησυχίες για ενδεχόμενες εκπλήξεις, όπως συνέβη με τον Τυχικό, συνεχίζουν να υπάρχουν. Αυτό σημαίνει πως η αρχιεπισκοπική πλευρά, προκειμένου να μην βρεθεί ενώπιον νέων εκπλήξεων, θα πρέπει να

Η επιβεβαίωση ότι ο Τυχικός έχει προσφύγει στα πολιτικά δικαστήρια για να ακυρώσει την παύση του θεωρείται βέβαιο πως θα προκαλέσει την καθίρησή του από την Ιερά Σύνοδο.

διαφοροποιήσει και άλλα άρθρα του Καταστατικού Χάρτη που θα διευρύνουν τον αριθμό των υποψηφίων. Ένα τέτοιο άρθρο αφορά τον χρόνο ιεροσύνης κάποιου υποψηφίου που σήμερα είναι στα δέκα χρόνια. Επί του προκειμένου, αυτό που φαίνεται να προκαλεί προβληματι-

σμο αποτέλεσμα να μην έχει ξεκαθαρίσει το συγκεκριμένο θέμα, είναι ότι μια σχετική πρόταση θα συναντούσε αντιδράσεις εντός της Συνόδου με το σκεπτικό πως θα αποτελούσε φωτογραφική αλλαγή προκειμένου συγκεκριμένους κληρικούς της αρχιεπισκοπικής πτέρυγας

να καλύπτει τα προσόντα εκλογής Μητροπολίτη που σήμερα δεν έχει.

Οι μνηστήρες

Όποιος και αν είναι οι εξελίξεις στη συνεδρία της Συνόδου της Τετάρτης, δηλαδή να αλλάξουν άρθρα για εκλογή Μητροπολιτών ή όχι, θεωρείται δεδομένο πως η Μητροπολιτική περιφέρεια Πάφου εισέρχεται στα βαθιά για εκλογή νέου Ποιμενάρχη. Το ίδιο σκεπτικό καλύπτει και τα πρόσωπα τα οποία θα διεκδικήσουν εκλογή, με την αρχιεπισκοπική πλευρά να κρατά τα ινιά των κινήσεων. Στην περίπτωση που περάσουν από τη Σύνοδο οι αλλαγές, οι Αρχιεπισκοπικοί θεωρείται βέβαιο πως θα υποστηρίξουν την επιλογή του αρχιγραμματέα της Ιεράς Συνόδου, Αρχιμανδρίτη Γεώργιου Χριστοδούλου. Ενός κληρικού που θα καλύπτει όλα εκείνα τα προσόντα προκειμένου η Μητρόπολη Πάφου να επιστρέψει στην ηρεμία και να παραμείνει φάρος της εκκλησιαστικής παράδοσης της Κύπρου. Στο σενάριο που οι εκλογές διεξαχθούν με το σημερινό σύστημα, ο αρχιγραμματέας της Ιεράς Συνόδου δεν πληροί τις προϋποθέσεις να διεκδικήσει τον Μητροπολιτικό Θρόνο. Ως άλλη επιλογή μέχρι πρότινος υπήρχε ο Επίσκοπος Καρπασίας Χριστόφορος, ωστόσο η εμπλοκή του ονόματός του σε υπόθεση που βρίσκεται υπό διερεύνηση έχει βάλει φρένο, με τους Αρχιεπισκοπικούς να βρίσκονται σε αναζήτηση άλλου κληρικού.

Σε αλλαγές του Καταστατικού Χάρτη που αφορούν την εκλογή Μητροπολιτών ενδεχομένως να προχωρήσει η Ιερά Σύνοδος την Τετάρτη 14 Ιανουαρίου. Οι αλλαγές θα αφορούν την απευθείας εκλογή από τη Σύνοδο και ενδεχομένως τα προσόντα των υποψηφίων.

έχουν δημιουργηθεί εντός της Ιεράς Συνόδου, που αφενός επιτρέπουν τον έλεγχο στο θέμα Τυχικού και αφετέρου θα παίξουν καθοριστικό ρόλο στην εκλογή νέου Μητροπολίτη Πάφου.

Οι εκλογές

Όπως σημειώνει έγκυρη εκκλησιαστική πηγή στην «Κ», όποια και αν είναι η εξέλιξη στο θέμα Τυχικού έχουν δρομολογηθεί οι διαδικασίες κάλυψης του κενού που υπάρχει στη Μητρόπολη Πάφου. Ακόμα και στο καλύτερο σενάριο που δεν επιβεβαιωθεί η προσφυγή Τυχικού στα πολιτικά δικαστήρια, κάτι που απαγορεύεται από το εκκλησιαστικό δίκαιο, η Ιερά Σύνοδος στη συνεδρία την Τετάρτη 14 Ιανουαρίου πιθανότατα να δρομολογήσει αλλαγές στον Καταστατικό Χάρτη που θα αφορούν την εκλογή Μητροπολιτών. Το θέμα αυτό είναι πιθανό να βρίσκεται στην ατζέντα της Ιεράς Συνόδου και θα είναι μέρος των διατάξεων που σχετίζονται με τις μητροπολιτικές εκλογές. Δηλαδή, από ποιον θα εκλέγονται οι Μητροπολίτες, αλλά και τις προϋποθέσεις που πρέπει να καλύπτει κάποιος υποψήφιος. Οι πληροφορίες που φέρουν τον Αρχιεπίσκοπο διατεθειμένο να αλλάξει το υφιστάμενο σύστημα με κατάργηση της εμπλοκής των πιστών στις εκλογές και απευθείας εκλογή από την Ιερά Σύνοδο, δεν έχουν διαψευστεί. Αυτό που παραμένει αδιευκρίνιστο είναι το κατά πόσο στις κυοφορούμενες αλλαγές συμπεριληφθούν και άλλες, όπως τα προσόντα και οι προϋποθέσεις κάποιου κληρικού για να μπορεί να εκλεγεί.

Πίσω από τις αλλαγές

Και τα δυο θέματα τρόπου και προσόντων

Θου!

online
Στεγαστικό δάνειο
πιο γρήγορα από ποτέ!

- ▶ Αίτηση **24/7** από οπουδήποτε
- ▶ Απάντηση εντός **24 ωρών**
- ▶ **Μάθε online** τη δόση σου και πόσα μπορείς να δανειστείς

Μετρά στο σχέδιο **pronom/a**

Τράπεζα Κύπρου

Προειδοποίηση:
Η Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα να απορρίψει οποιαδήποτε αίτηση κατά την κρίση της. Υπάρχουν χρεώσεις εάν εξοφλήσετε νωρίτερα το δάνειό σας. Εάν δεν τηρείτε το σχέδιο αποπληρωμής του δανείου σας, μπορείτε να χάσετε το σπίτι σας. Σε περίπτωση κτηνιάμενου επιτοκίου το ποσό της δόσης και το συνολικό κόστος χορήγησης μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τη διακύμανση του βασικού επιτοκίου.

Φλερτάρει με την καθίρησή ο Τυχικός

Στη συνεδρία της Τετάρτης δεν είναι βέβαιο ότι η Σύνοδος θα ασχοληθεί με τον Τυχικό. Αυτό θα συμβεί εάν οι ιεράρχες έχουν ενώπιόν τους επίσημη επιβεβαίωση ότι ο Τυχικός έχει προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο για να ακυρώσει την παύση του από Μητροπολίτη Πάφου. Σε μια τέτοια περίπτωση εκκλησιαστικές πηγές εκτιμούν πως οι ιεράρχες θα αποφασίσουν να τον καθιρώσουν. Σε διαφορετική περίπτωση θα αναμένουν επίσημη επιβεβαίωση και όταν τη λάβουν θα συνέλθουν εκτάκτως. Ενδεικτική των προθέσεων ήταν και η ανακοίνωση της προηγούμενης Συνόδου που του επέβαλε την επ' αόριστον αργία λαμβάνοντας υπόψη: Την άρνηση του πρώην μητροπολίτη Πάφου όπως συμμορφωθεί προς τους όρους της οποίας έθεσε ο' αυτόν η Ιερά Σύνοδος, τις απaráδεκτες από απόψεις εκκλησιαστικού ήθους κινήσεις του για προσηλυτισμό στα Πολιτικά Δικαστήρια, την αναταραχή που προκαλεί με τις δηλώσεις του και με μικρή ομάδα «ζηλωτών» στους πιστούς, ενώ σημείωσε την προσπάθειά του για δημιουργία διχοστασιών μεταξύ των μελών της Ιεράς Συνόδου.

Οι Έλληνες δεν αποταμιεύουν σε συνταξιοδοτικά προγράμματα

Των **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΟΡΤΖΗ** και **ΡΟΥΑΝΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Απολύτως εξαρτημένη από το δημόσιο συνταξιοδοτικό σύστημα παραμένει η συντηρητική πλειονότητα των Ελλήνων, σε μια περίοδο κατά την οποία οι δημογραφικές εξελίξεις και οι δημοσιονομικές πιέσεις δοκιμάζουν τη βιωσιμότητα αλλά και την επάρκεια των συντάξεων. Τα στοιχεία που προκύπτουν από την πρόσφατη έρευνα της Insurance Europe αποτυπώνουν με σαφήνεια το μέγεθος του προβλήματος: έξι στους δέκα Έλληνες δεν διαθέτουν κανένα συμπληρωματικό συνταξιοδοτικό ή αποταμιευτικό πλάνο και περιορίζονται στη σύνταξη που αναμένουν να λάβουν από το κράτος ή, στην καλύτερη περίπτωση, από κάποιο επαγγελματικό ταμείο.

Το ποσοστό των Ελλήνων που δεν αποταμιεύουν καθόλου για τη σύνταξη φθάνει στο 59%, ένα από τα υψηλότερα ποσοστά μεταξύ των 12 ευρωπαϊκών χωρών που συμμετείχαν στην έρευνα. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ο αντίστοιχος μέσος όρος διαμορφώ-

νεται στο 41%, με τα ποσοστά ανά χώρα να κυμαίνονται από 16% έως 65%. Η εικόνα αυτή αναδεικνύει το βαθύ συνταξιοδοτικό κενό που χαρακτηρίζει την ελληνική πραγματικότητα και επιβεβαιώνει τη χαμηλή αποταμιευτική και ασφαλιστική κουλτούρα της χώρας.

Οι Έλληνες που συμμετείχαν στην έρευνα κλήθηκαν να απαντήσουν για ιδιωτικά ασφαλιστικά προγράμματα του τρίτου πυλώνα, για επαγγελματικά ταμεία ή για άλλα επενδυτικά προϊόντα μακροπρόθεσμου χαρακτήρα, με τις καταθέσεις να εξαιρούνται. Το 59% απάντησε ότι δεν διαθέτει κανένα από τα παραπάνω. Ακόμη και το περίπου 40% που δηλώνει ότι έχει κάποιο συνταξιοδοτικό πλάνο, δημιουργεί ερωτήματα ως προς το εάν αυτό είναι επαρκές ή αν έχει τον μακροπρόθεσμο χαρακτήρα που απαιτείται ώστε να στηρίξει το βιοτικό επίπεδο μετά την αποχώρηση από την εργασία.

Το βασικό εμπόδιο στην αποταμίευση δεν φαίνεται να είναι η έλλειψη διάθεσης. Αντιθέτως, το 76% των Ελλήνων δηλώνει ότι βλέπει θετικά την

Λιγότεροι από 250.000 εργαζόμενοι συμμετέχουν σε κάποιο επαγγελματικό ταμείο.

αποταμίευση για τη σύνταξη. Ωστόσο, σχεδόν οι μισοί (44%) αναφέρουν ότι δεν διαθέτουν την οικονομική δυνατότητα να ξεκινήσουν, ενώ το 17% δηλώνει ότι ενδιαφέρεται, αλλά αισθάνεται πως δεν διαθέτει επαρκείς πληροφορίες. Ένα επιπλέον 15% δηλώνει ότι σκοπεύει να ξεκινήσει αποταμίευση στο εγγύς μέλλον. Τα στοιχεία αυτά σκιαγραφούν μια κοινωνία που αντιλαμβάνεται τον κίνδυνο της συνταξιοδοτικής ανεπάρκειας, αλλά παραμένει εγκλωβισμένη στο περιορισμένο εισόδημα, στην οικονομική αβεβαιότητα και στην απουσία κατάλληλων μακροπρόθεσμων λύσεων.

Την ίδια στιγμή, η εικόνα της αγοράς ιδιωτικών ασφάλιστρων δείχνει ότι τα διαθέσιμα προϊόντα δεν καλύπτουν

επαρκώς αυτό το κενό. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος, τα ιδιωτικά ασφαλιστήρια συμβόλαια ανέρχονται σε περίπου 1,8 εκατομμύριο, εκ των οποίων σχεδόν 496.000 αφορούν επενδυτικά προϊόντα unit linked, χωρίς εγγυήσεις. Πρόκειται κατά κανόνα για προγράμματα εφάπαξ καταβολής και μικρής διάρκειας, συνήθως έως επτά έτη, όταν σε ώριμες ευρωπαϊκές αγορές ο μέσος όρος διακράτησης φθάνει στα 15 έτη. Ουσιαστικά πρόκειται για επενδύσεις που προσομοιάζουν περισσότερο σε αμοιβαία κεφάλαια παρά σε ολοκληρωμένα συνταξιοδοτικά πλάνα.

Ακόμη λιγότερο διαδεδομένα είναι τα συνθετικά συνταξιοδοτικά προγράμματα τύπου life cycle, τα οποία συνδυάζουν αποταμίευση και ασφαλιστική προστασία και προσαρμόζονται στη διάρκεια του εργασιακού βίου. Σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες τέτοια προϊόντα ενισχύονται και φορολογικά, υπό την προϋπόθεση μακροχρόνιας διακράτησης, κάτι που στην Ελλάδα απουσιάζει. Παράλληλα, τα ασφαλιστήρια ζωής βαίνουν μειούμενα προς όφελος των unit

linked, τα οποία προωθούνται συχνά ως εναλλακτική στις χαμηλές αποδόσεις των καταθέσεων.

Κι όμως, η ανάγκη για ασφάλεια παραμένει κυρίαρχη για τους Έλληνες. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Insurance Europe, το 81% των Ευρωπαίων προτιμάει συνταξιοδοτικά προϊόντα που εγγυώνται τουλάχιστον την επιστροφή των εισφορών τους. Στην Ελλάδα το ποσοστό αυτό φθάνει στο 86%, το υψηλότερο μεταξύ των χωρών της έρευνας, επιβεβαιώνοντας την έντονη αποστρόφη προς τον κίνδυνο, ιδίως σε ό,τι αφορά τη σύνταξη. Αντίστοιχα, μόνο το 19% των Ευρωπαίων δηλώνει διατεθειμένο να επιλέξει προϊόντα υψηλότερου ρίσκου για δυναμικά μεγαλύτερες αποδόσεις.

Ανάλογες αντιφάσεις καταγράφονται και στις προτιμήσεις για τον τρόπο καταβολής της σύνταξης. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο η περιοδική σύνταξη παραμένει η δημοφιλέστερη επιλογή, ενώ ακολουθούν το εφάπαξ και οι συνδυαστικές λύσεις. Στην Ελλάδα σχεδόν οι μισοί δηλώνουν ότι προτιμούν σύνταξη και περίπου το ένα τέταρτο

εφάπαξ. Όταν όμως τίθεται το δίλημμα μεταξύ ενός εφάπαξ ποσού 50.000 ευρώ ή 2.500 ευρώ ετησίως για όλη τη ζωή, το 62% επιλέγει το εφάπαξ, αποκαλύπτοντας την έντονη ανάγκη για άμεση ρευστότητα.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν και τα κίνητρα που οδηγούν στην έναρξη αποταμίευσης. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο καθοριστικό ρόλο παίζει η προσωπική συμβουλή, ενώ στην Ελλάδα η κοινωνική επιρροή είναι ισχυρότερη: το 30% ξεκίνησε μετά από συζήτηση με φίλους ή μέσω social media, έναντι 21% στην Ε.Ε. Μόνο το 29% ξεκίνησε μετά από συζήτηση με διαμεσολαβητή και το 19% μέσω εργοδοτικού προγράμματος.

Την ίδια ώρα, τα ταμεία επαγγελματικών ασφάλιστρων παραμένουν υποτιμημένα. Παρά το γεγονός ότι έχουν θεσμοθετηθεί από το 2002, λιγότεροι από 250.000 εργαζόμενοι συμμετέχουν σε κάποιο ΤΕΑ, δηλαδή μόλις έξι στους 100 εργαζόμενους. Αν και οι ενεργητικοί τους αυξάνεται, η συνολική βαρύτητα τους παραμένει εξαιρετικά χαμηλή σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη.

Της ΔΑΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ

Με φιλόδοξο πλάνο εργασιών για την ανάπτυξη διαφόρων έργων, αντιπροσωπεία του τεχνολογικού κολοσσού Amazon βρέθηκε στην Κύπρο. Στο πλαίσιο πλάνου εργασιών της εταιρείας περιλαμβάνεται η διερεύνηση και η πρόωπη σειρά έργων στον τομέα της τεχνολογίας και των ψηφιακών υποδομών. Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης που θα ολοκληρωθεί αύριο, πραγματοποιήθηκαν επαφές με αξιωματούχους, αρμόδιους φορείς και ενδιαφερόμενα μέρη, με στόχο τη δρομολόγηση συγκεκριμένων τεχνολογικών έργων που προορίζονται για εφαρμογή στην κυπριακή αγορά.

Όπως πληροφορείται η «Κ», η κυβέρνηση προσδίδει ιδιαίτερη σημασία στην αρωγή της Amazon σε σχέση με το ζήτημα της ασφάλειας των δεδομένων της και στην οχύρωση της χώρας απέναντι σε κυβερνοεπιθέσεις και υποκλοπές δεδομένων. Η επίσκεψη της Amazon στην Κύπρο αποτελεί αποτέλεσμα σειράς διαδοχικών συναντήσεων και επαφών που ακολούθησαν το επενδυτικό σαφάρι του Προέδρου της Δημοκρατίας Νίκου Χριστοδουλίδη στις Ηνωμένες Πολιτείες. Οι επαφές αυτές πραγματοποιήθηκαν τον περασμένο Απρίλιο στη Νέα Υόρκη και στο Σαν Φρανσίσκο, στο πλαίσιο της ευρύτερης

Υψηστής σημασίας είναι το ζήτημα της ασφάλειας των δεδομένων στα μεγάλα έργα υποδομών όπως είναι τα λιμάνια και τα αεροδρόμια, με επιδίωξη η χώρα μας να καταστεί οχυρό απέναντι στις κυβερνοεπιθέσεις.

στρατηγικής της κυβέρνησης για ενίσχυση της εξωστρέφειας και την προώθηση της Κύπρου ως αξιόπιστου και ανταγωνιστικού επενδυτικού προορισμού.

Το Amazon Leo

Ένα από τα μεγαλύτερα προτζεκτ που εξετάζει ο αμερικανικός κολοσσός αφορά το Amazon Leo, γνωστό επίσης ως Project Kuiper. Πιο συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια της χθεσινής συνάντησης της ηγεσίας του Amazon Leo με την υφυπουργό παρά τω Πρόεδρω Ειρήνη Πικί, τον υφυπουργό Καινοτομίας Νικόδημο Δαμιανού και τον επικεφαλής επιστήμονα Δημήτρη Σκουρίδη, αξιολογήθηκε η πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος Kuiper στην Κύπρο. Ειδικότερα, το Project Kuiper αποτελεί πρωτοβουλία της Amazon

Στην Κύπρο για business η Amazon

Η αντιπροσωπεία του παγκόσμιου τεχνολογικού κολοσσού σχεδιάζει τη συμμετοχή της σε σημαντικά προτζεκτ

Πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις στο Προεδρικό, ενώ έγιναν επιμέρους επαφές με τρεις υπουργούς, επενδυτικούς φορείς και εταιρείες.

για τη δημιουργία ενός παγκόσμιου δικτύου δορυφόρων χαμηλής τροχιάς, με στόχο την παροχή γρήγορου, αξιόπιστου και ασφαλούς δορυφορικού internet που μπορεί να αξιοποιηθεί ως εναλλακτικός τρόπος επικοινωνίας. Το Amazon Leo, αποτελεί ένα από τα πλέον φιλόδοξα και στρατηγικά έργα της Amazon στον τομέα των ψηφιακών υποδομών. Πρόκειται για ένα εκτεταμένο δίκτυο δορυφόρων χαμηλής γήινης τροχιάς (Low Earth Orbit - LEO), με στόχο την παροχή γρήγορου, αξιόπιστου και χαμηλής καθυστέρησης διαδικτύου σε παγκόσμια κλίμακα.

Η σημασία του Amazon Leo έγκειται, καταρχάς, στη γεφύρωση του ψηφιακού χάσματος καθώς εκατομμύρια άνθρωποι παγκοσμίως, ιδιαίτερα σε απομακρυσμένες χώρες, εξακολουθούν να μην έχουν επαρκή πρόσβαση στο διαδίκτυο. Μέσω των δορυφόρων Leo, το Project Kuiper φιλοδοξεί να προσφέρει συνδεσιμότητα εκεί όπου τα επίγεια δίκτυα είναι ανύπαρκτα ή οικονομικά ασύμφορα.

Παράλληλα, σε αντίθεση με τους παραδοσιακούς γεωστατικούς δορυφόρους, οι

οποίοι βρίσκονται πολύ ψηλότερα από τη Γη, οι δορυφόροι χαμηλής τροχιάς εξασφαλίζουν ταχύτερη απόκριση και σταθερότερη εμπειρία χρήστη.

Το Amazon Leo θεωρείται κρίσιμη ψηφιακή υποδομή για κράτη και κυβερνήσεις, καθώς μπορεί να υποστηρίξει υπηρεσίες πολιτικής προστασίας, διαχείρισης κρίσεων, άμυνας και ασφάλειας, ιδίως σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών ή έκτακτων αναγκών όπου τα επίγεια δίκτυα καταρρέουν. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα αναμένεται να συμβάλει στη διαμόρφωση ασφαλούς

επικοινωνίας για κρίσιμες υποδομές, αλλά και περιπτώσεις κρίσεων ή μεγάλων κλιμακωτών βλαβών, ενισχύοντας την ψηφιακή ανθεκτικότητα του κράτους.

Ασφάλεια δεδομένων

Στο μεταξύ, χθες, πραγματοποιήθηκαν εκτεταμένες επαφές τόσο με τους υπουργούς Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων Αλέξη Βαφεόδη και Άμυνας Βασίλη Πάλλα, όσο και με τον Invest Cyprus, το Ίδρυμα έρευνας και καινοτομίας (IDEC) και ιδιωτικές εταιρείες.

Η ατζέντα των συναντήσεων με τους δύο υπουργούς περιλάμβανε το ζήτημα της ασφάλειας των δεδομένων σε μεγάλα έργα υποδομών, όπως τα λιμάνια και τα αεροδρόμια. Βασική επιδίωξη της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι η θωράκιση των δεδομένων της απέναντι σε κυβερνοεπιθέσεις και απόπειρες υποκλοπής.

Σύμφωνα με τους αρμόδιους φορείς που μετείχαν στις συναντήσεις, η ασφάλεια των δεδομένων σε μεγάλα έργα υποδομών, όπως τα λιμάνια και τα αεροδρόμια, αφορά την προστασία των ψηφιακών συστημάτων που υποστηρίζουν τη λειτουργία τους. Τα σύγχρονα λιμάνια και αεροδρόμια βασίζονται σε σύνθετες τεχνολογικές υποδομές για τη διαχείριση μεταφορών, επιβατών, φορτίων, ελέγχων ασφαλείας και επικοινωνιών. Τα συστήματα αυτά παράγουν και επεξεργάζονται τεράστιο όγκο ευαίσθητων δεδομένων, τα οποία καθίστανται στόχος κυβερνοεπιθέσεων.

Ως εκ τούτου, επιδίωξη της κυβέρνησης είναι να προστατευτούν δεδομένα που περιλαμβάνουν προσωπικά στοιχεία επιβατών και προσωπικού, δεδομένα πτήσεων, πληροφορίες ελέγχων ασφαλείας και πρόσβασης, εμπορικά και οικονομικά δεδομένα και δεδομένα κρατικών και στρατηγικών λειτουργιών.

Η διαρροή τέτοιων δεδομένων μπορεί να οδηγήσει όχι μόνο σε οικονομική ζημία, αλλά και σε κινδύνους για τη δημόσια ασφάλεια και την εθνική κυριαρχία, επομένως, σημειώνουν αρμόδιοι φορείς, η προστασία τους διασφαλίζει τη συνεχή λειτουργία κρίσιμων υποδομών, ενισχύει την εθνική ασφάλεια, προστατεύει τα προσωπικά δεδομένα πολιτών και επισκεπτών, θωρακίζει τη χώρα απέναντι σε υβριδικές απειλές και ενισχύει την αξιοπιστία της χώρας ως επενδυτικού προορισμού.

Όπως μας αναφέρθηκε, η ασφάλεια των δεδομένων στα μεγάλα έργα υποδομών δεν είναι απλώς τεχνικό ζήτημα, αλλά αποτελεί ζήτημα εθνικής στρατηγικής. Η προστασία από κυβερνοεπιθέσεις και υποκλοπές αποτελεί βασικό πυλώνα της κρατικής ασφάλειας, της οικονομικής σταθερότητας και της διεθνούς αξιοπιστίας της Κυπριακής Δημοκρατίας, σημειώνουν οι αρμόδιοι φορείς.

Ξανά προς αλλαγές στο πλαίσιο των εκποιήσεων

Επανερχεται η συζήτηση στη Βουλή για προσφυγή των δανειοληπτών στη Δικαιοσύνη σε περιπτώσεις με καταχρηστικές ρήτρες

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Τι και αν η Βουλή ψήφισε δύο κυβερνητικά νομοσχέδια και τις δύο προτάσεις νόμου με στόχο την προστασία των δανειοληπτών από τις εκποιήσεις στα τέλη του 2023, θα επανέλθουν για συζήτηση στην Επιτροπή Οικονομικών και αλλαγές στο πλαίσιο. Τον Δεκέμβριο του 2023, ενώ εγκρίθηκαν δύο νομοσχέδια και δύο προτάσεις νόμου για τη βελτίωση όλου του πλαισίου αντιμετώπισης των μη εξυπηρετούμενων δανείων στην Κύπρο, που πλέον εστιάζονται εκτός τραπεζών, το ΑΚΕΛ βλέπει χώρο και ανάγκη βελτίωσης του πλαισίου που εδράζεται στις περιπτώσεις παράνομων χρεώσεων και καταχρηστικών ρητρών.

Έτσι, το ΑΚΕΛ θα επαναφέρει πρόταση νόμου που έχει ήδη κατατεθεί στην Βουλή για να αποκατασταθεί το δικαίωμα των δανειοληπτών να προσφεύγουν στη Δικαιοσύνη προτού προχωρήσουν οι εκποιήσεις στις περιπτώσεις παράνομων χρεώσεων και καταχρηστικών ρητρών. Δύο ημέρες πριν εκπνεύσει το 2025, σε γραπτή δήλωση του εκπροσώπου Τύπου του ΑΚΕΛ, κ. Γιώργου Κουκουμά, επισημαίνεται ότι το πλαίσιο που επιτρέπει την πρόωπη εκποίηση πριν από την ολοκλήρωση της διαδικασίας δικαιοσύνης επιβλήθηκε με τη σύμφωνη γνώμη του ΔΗΣΥ και του ΔΗ-ΚΟ, σε συνεργασία με την κυβέρνηση Αναστασιάδη. Σύμφωνα με το ΑΚΕΛ, πρόκειται για ρύθμιση που συνδύασε τις τράπεζες και παραβίασε θεμελιώδη δικαιώματα των πολιτών. Το κόμμα

υποστηρίζει ότι οι καθυστερημένες, όπως τις χαρακτηρίζει, παραδοχές δεν αναιρούν τις επιπτώσεις που είχε η εφαρμογή της νομοθεσίας σε χιλιάδες δανειολήπτες, μεταξύ των οποίων νοικοκυριά, επαγγελματίες και μικροεπιχειρηματίες, οι οποίοι βρέθηκαν αντιμετώπιση με απώλειες

Δεν φαίνεται να ικανοποιεί το «δίκτυο προστασίας» που ψηφίστηκε στα τέλη του 2023 που αποτελείτο από δύο κυβερνητικά νομοσχέδια και δύο προτάσεις νόμου.

περιορισμών προς όφελος τραπεζών και επενδυτικών ταμείων. Σε εκείνη την ανακοίνωση το ΑΚΕΛ κάλεσε όσους αναγνωρίζουν τα λάθη του παρελθόντος να στηρίξουν την Πρόταση Νόμου, με στόχο –όπως αναφέρει– την αποκατάσταση του δικαιώματος των δανειοληπτών να προσφεύγουν στη Δικαιοσύνη πριν από την έναρξη διαδικασιών εκποίησης. Όπως τονίζεται στην ανακοίνωση, «η στάση που κομμάτιασε κατά τη σχετική ψηφοφορία θα αποτελέσει κριτήριο για το αν συντάσσονται με τα συμφέροντα των τραπεζών ή της κοινωνίας».

Οι τελευταίες αλλαγές

Υπενθυμίζεται ότι στα τέλη του 2023 είχε ψηφιστεί νόμος που έχει

Σημαντικό μέρος του ιδιωτικού χρέους αφορά κορηγήσεις που έχουν εξαγοραστεί από εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων, με τη συντριπτική πλειονότητα να αφορά μακροχρόνια ΜΕΔ.

ως στόχο τον ορισμό από το Ανώτατο Δικαστήριο αριθμού δικαστών για σκοπούς εκδίκασης υποθέσεων δανείων για κύρια κατοικία ύψους μέχρι 350 χιλιάδων ευρώ. Σύνάμα είχε αποφασιστεί η διεύρυνση αρμοδιοτήτων του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσεως, με στόχο να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής της υφιστάμενης αρμοδιότητας που διορισμό διαμεσολαβητή για σκοπούς αναδιάρθρωσης

πιστωτικής διευκόλυνσης. Επίσης, είχε οριστεί το δικαίωμα του οφειλέτη να υποβάλει παραπάνω κατά αδειοδοτημένων ιδρυμάτων στον χρηματοοικονομικό επίτροπο για κύρια κατοικία και εφόσον δικαιωθεί από τον Επίτροπο ο δανειολήπτης, η διαδικασία εκποίησης του ακινήτου του αναστέλλεται μέχρι να δικαιωθεί από το δικαστήριο.

«Βαρύ φορτίο» οι Servicers

Σύμφωνα με την έκθεση χρημα-

τοοικονομικής σταθερότητας της ΚΤΚ, σημαντικό μέρος του ιδιωτικού χρέους αφορά κορηγήσεις που έχουν εξαγοραστεί από εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων, με τη συντριπτική πλειονότητα να αφορά μακροχρόνια ΜΕΔ. Αναλυτικότερα, στα 19,7 δισ. ευρώ ανήλθαν τα δάνεια που έχουν οι εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων στα τέλη Ιουνίου 2025, ενώ τα μη εξυπηρετούμενα εξ αυτών φτάνουν τα 18,5 δισ. ευρώ. Ποσοστιαία αντιστοιχούν στο υψηλό 94% του συνόλου.

«Καθάρισαν» οι τράπεζες

Στα τέλη Σεπτεμβρίου 2025, σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, ο δείκτης ΜΕΔ του τραπεζικού τομέα μειώθηκε σε 4,5%, σε σύγκριση με 5,6% στο τέλος Ιουνίου 2025. Ο δείκτης ΜΕΔ σύμφωνα με τη μεθοδολογία που εφαρμόζεται στον Πίνακα Κινδύνων της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EAT), δηλαδή συμπεριλαμβανομένων των δανείων και προκαταβολών προς κεντρικές τράπεζες και πιστωτικά ιδρύματα, μειώθηκε στο 2,3% στο τέλος Σεπτεμβρίου 2025, σε σύγκριση με 2,9% στο τέλος Ιουνίου 2025.

Περαιτέρω, ο δείκτης κάλυψης των ΜΕΔ με προβλέψεις αυξήθηκε σε 68,5% στο τέλος Σεπτεμβρίου 2025, σε σύγκριση με 62% τέλος Ιουνίου 2025. Οι συνολικές κορηγήσεις που έτυχαν αναδιάρθρωσης ανέρχονταν στο τέλος Σεπτεμβρίου 2025 στα 1 δισ. ευρώ, από τις οποίες κορηγήσεις 0,5 δισ. ευρώ εξακολουθούν να περιλαμβάνονται στις ΜΕΔ.

Από αριστερά προς δεξιά: Μιχάλης Κρονιόδης, Παναγιώτης Ρουγκάλας, Γιώργος Θεοχαρίδης, Wim Mijls, Sébastien De Brouwer, Μάριος Σκανδαλάς.

Επί κυπριακού εδάφους οι επικεφαλής του ΕΒΦ

Οι επικεφαλής του European Banking Federation (EBF) πραγματοποίησαν την Τρίτη 13 Ιανουαρίου, σειρά επαφών στην Κύπρο, στο πλαίσιο διήμερης επίσκεψής τους, ενώ θα έχουν συναντήσεις και στις 14 Ιανουαρίου, με την πολιτεία και την εγκώρια εποπτική ηγεσία.

Κατά τη διάρκεια της διήμερης παραμονής των CEO και αναπληρωτή CEO του European Banking Federation (EBF), κυρίων Wim Mijls και Sébastien De Brouwer, σχεδιάστηκαν δι-δοκίμες συναντήσεις με στελέχη του Υπουργείου Οικονομικών, της Κεντρικής Τράπεζας και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Κατά την πρώτη ημέρα επαφών, οι επικεφαλής του ΕΒΦ είχαν πλούσιο πρόγραμμα, με συναντήσεις με την ηγεσία της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (ΕΚΚ), του Υπουργείου Οικονομικών και με στελέχη του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου, αφού ο οργανισμός αποτελεί πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας.

Στο επίκεντρο των συζητήσεων όπως πληροφορήθηκε η «Κ» βρέθηκαν τα ζητήματα της «υπερρύθμισης» (overregulation) του ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα, αλλά παράλληλα και η ανάγκη για μεγαλύτερη απλοποίηση (simplicity) του κανονιστικού πλαισίου, με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των τραπεζών και με στόχο γενικότερα οφέλη στην οικονομία. Εξάλλου, ότι το ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο έχει γίνει όλο και πιο πολύπλοκο, καθιστώντας δυσκολότερη τη λειτουργία των τραπεζών — ειδικά σε μικρότερες χώρες όπως η Κύπρος, είχε δηλώσει ο CEO του ΕΒΦ τον περασμένο Ιούνιο στην Κύπρο κατά την ετήσια γενική συνέλευση του Συνδέσμου για το 2025. Είχε δηλώσει επίσης πως, για να αντιμετωπιστεί ο κίνδυνος που επιφέρει η υπερβολική ρύθμιση στην καινοτομία και την ανάπτυξη, η Επιτροπή έχει θέσει ως προτεραιότητα τη μείωση των κανονιστικών βαρών και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας σε αυτόν τον νομοθετικό κύκλο. Οι επικεφαλής του ΕΒΦ θα έχουν συναντήσεις με στελέχη της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου την 14η Ιανουαρίου και έπειτα θα αποχωρήσουν από το νησί. Πρακτικά, αυτό το ταξίδι είναι μία πρώτη επαφή για τις μεγάλες συνεδριάσεις του Μαΐου, όπου θα πραγματοποιηθούν οι συνεδριάσεις της εκτελεστικής επιτροπής και του ΔΣ του ΕΒΦ στη Λεμεσό στις 21 και 22 Μαΐου. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

ΑΝΑΛΥΣΗ Του ΝΙΚΟΥ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ

Όταν τα βάζεις με έναν κεντρικό τραπεζίτη

Το βράδυ της Κυριακής βγήκε η είδηση ότι ένα Ομοσπονδιακό Σώμα Ενόρκων, το οποίο ελέγχεται από το υπουργείο Δικαιοσύνης της χώρας, κλήτευσε με ποινικό κατηγορητήριο τον Αμερικανό κεντρικό τραπεζίτη Τζερόμ Πάουελ. Κατηγορείται ότι με κάποιον τρόπο παραπλάνωσε το Κογκρέσο.

Σε ένα μήνα συμπληρώνεται ακριβώς ένας χρόνος συνεχών προσπαθειών του προέδρου Τραμπ να αποπέμψει τον κεντρικό τραπεζίτη, καθώς δεν μειώνει με την ταχύτητα που αυτός (ο Τραμπ) θα ήθελε

την επιτόκια. Η θητεία του κ. Πάουελ λήγει τον Μάιο και ο ίδιος φερόταν διανεμημένος να... διευκολύνει, μη διεκδικώντας μια διετή παράταση της, όπως έχει δικαίωμα. Τώρα ουδείς γνωρίζει πώς θα αντιδράσει ο πρόεδρος της FED.

Ενίοτε οι κεντρικοί τραπεζίτες που νιώθουν παρεμβάσεις στο έργο τους διπλάδι, με τον καλύτερο τρόπο στις πτήσεις. Η επικεφαλής της ΕΚΤ Κριστίν Λαγκάρντ μόλις την Παρασκευή δήλωνε με περηφάνια ότι ουδέποτε στη δική της θητεία της τηλεφώνη-

σε κάποιος Ευρωπαίος ηγέτης για να την επηρεάσει στις αποφάσεις της.

Δεν είναι η πρώτη φορά που πολιτικός τα βάζει με κεντρικό τραπεζίτη. Το ίδιο σκηνικό αντιπαράθεσης στην Τουρκία είχε οδηγήσει στα περιφημα «ερντογανόμικς» και στην αποπομπή έξι διοικητών την περίοδο 2016-2021, που το πλήρωσαν οι Τούρκοι με συνεχή πίεση από τις αγορές και με αστρονομικά επίπεδα πληθωρισμού. Ακόμη όμως και ο Ερντογάν υποχρεώθηκε τελικά να συμμορφωθεί.

Δεν ξεκινάει κανείς προφανώς

πριν από 11 χρόνια τις πιέσεις που ασκούσαν από την κυβέρνηση ΣΥ-ΡΙΖΑ στον Έλληνα κεντρικό τραπεζίτη Γιάννη Στουρνάρα. Σύμφωνα με βιβλίο του υπουργού του Αλέξη Τσίπρα, «θα έδιωχνε με τις κλωτσιές τον διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος». Τον θεωρούσε εμπόδιο στην παροχή ρευστότητας στις τράπεζες, που θα επέτρεπε να συνεχιστεί η «διαπραγματεύση», αγνοώντας τους κανόνες και τους περιορισμούς της ΕΚΤ. Ο Γ. Στουρνάρας έκανε τη δουλειά του, αντιστάθηκε και έσωσε τη χώρα από ένα βέβαιο «ατύχημα».

Προφανώς και οι κεντρικοί τραπεζίτες κάνουν λάθη (ο Πάουελ έχει κατηγορηθεί πολλάκις στο παρελθόν), αλλά οι αγορές έχουν μάθει να τους εμπιστεύονται. Εάν αμφισβητείται η ανεξαρτησία τους, τότε μπορεί να αυξηθεί η αβεβαιότητα για τις αποφάσεις τους. Και στην αγορά δεν αρέσει η αβεβαιότητα. Για να το πούμε όσο πιο απλά γίνεται, τυχόν βίαιη αποπομπή του Τζερόμ Πάουελ θα προκαλούσε μια επικίνδυνη διαστάση οικονομική κρίση. Θα διαβρώνονταν η εμπιστοσύνη προς το δολάριο και αυτό θα επηρέαζε τους πάντες...

Του ΠΑΝΑΓΙΟΥ Κ. ΞΑΝΘΟΥΛΗ

Η επίσκεψη του Κολεγίου Επιτρόπων αύριο και μεθαύριο στην Κύπρο και η σκιά που πέφτει πάνω από την κυβέρνηση Χριστοδουλίδη, στη διάρκεια ανάληψης της Προεδρίας του Συμβουλίου Ε.Ε., σε συνδυασμό με την έκρυθμη κατάσταση στο εσωτερικό, έχουν σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» καθορίσει σε σημαντικό βαθμό τις κινήσεις της Λευκωσίας, οδηγώντας την σε μια αγωνιώδη προσπάθεια να κλείσει άρον-άρον τις πληγές που ανοίξε το επίμαχο βίντεο. Οι διαδοχικές παραιτήσεις της Φιλίππας Κασσερά Χριστοδουλίδη από τον Ανεξάρτητο Φορέα Κοινωνικής Στήριξης, ως επίσης και του διευθυντή του Γραφείου του Προέδρου Χριστοδουλίδη και σύγαμπτου του, Χαράλαμπος Χαράλαμπος, φέρονται να επιστρατεύθηκαν για να εκτονώσουν την κατάσταση, η οποία «φούσκωσε περισσότερο από ό,τι αναμενόταν» με βάση την αρχική εκτίμηση της περασμένης Πέμπτης, οπότε το επίμαχο βίντεο έκανε την εμφάνισή του στον λογαριασμό Emily Thomson, στην πλατφόρμα X.

Όπως είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε, η κυβέρνηση θεωρούσε αρχικά ότι θα μπορούσε να διαχειριστεί την κατάσταση στο εσωτερικό, χωρίς παραιτήσεις. Αλλά, εκ των υστέρων και «έχοντας εις γνώσιν πληροφορίες ότι επικεντρώνεται και δημοσιεύματα στον ευρωπαϊκό Τύπο» (κάτι που στην πορεία επιβεβαιώθηκε, Politico-Financial Times), κρίθηκε ότι θα έπρεπε να δρομολογηθούν ενέργειες για άμεση εκτόνωση της κατάστασης, «πριν από την άφιξη του Κολεγίου Επιτρόπων» στην Κύπρο. Κι αυτό, αφενός γιατί ο πρόεδρος Χριστοδουλίδης θέλει να αποφυγει αναταράξεις και να διασφαλίσει ότι η εικόνα της Κυπριακής Προεδρίας του Συμβουλίου δεν θα τρωθεί, καθώς όπως

Αν και η εκάστοτε Προεδρία του Συμβουλίου δεν καθορίζει την πολιτική θέση της Ε.Ε., εντούτοις είθισται να λειτουργεί συντονιστικά και ως έντιμος διαμεσολαβητής.

επανελημμένα έχουμε δημοσιεύσει, φέρεται να επιδιώκει να την αξιοποιήσει για εξασφάλιση μιας δεύτερης θητείας στην ηγεσία του κυπριακού κράτους. Αλλά και γιατί, αφετέρου, η ατζέντα της Ε.Ε. βαρύνει ολοένα και περισσότερο τις τελευταίες μέρες, με πολλά ανοικτά μέτωπα, όπως η νέα διαμάχη που ξέσπασε στους κόλπους της Ε.Ε. για το Ουκρανικό, το Ιρανικό, αλλά και η πρόθεση Τραμπ να προσαρτήσει τη Γροιλανδία που ανήκει στη Δανία, κράτος-μέλος της Ε.Ε.

Αν και η εκάστοτε Προεδρία του Συμβουλίου δεν καθορίζει την πολιτική θέση της Ε.Ε., εντούτοις είθισται να λειτουργεί συντονιστικά και ως έντιμος διαμεσολαβητής. Και στο πλαίσιο αυτό, η εικόνα εσωστρέφειας που εμφανίζει η Λευκωσία, υπό το φως του επίμαχου βίντεο, δεν λειτουργεί ενισχυτικά στην προσπάθεια της Κυπριακής Προεδρίας να διαδραματίσει τον

θεσμικό ρόλο που της αναλογεί. Αλλά, μάλλον κινείται στην αντίθετη κατεύθυνση.

Οι δεύτερες σκέψεις

Υπό το φως αυτών των δεδομένων και με στόχο την «προάσπιση του ονόματος της Κυπριακής Προεδρίας του Συμβουλίου Ε.Ε.», ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, που σε πρώτο χρόνο είχε αποφασίσει να υψώσει ασπίδα προστασίας γύρω από τον κ. Χαράλαμφο Χαράλαμπος, στη συνέχεια έκανε δεύτερες σκέψεις. Και 48 ώρες μετά την εκδήλωση της κρίσης, διαμήνυσε μέσω του αναπληρωτή κυβερνητικού εκπροσώπου, Γιάννη Αντωνίου, στο ΡΙΚ, ότι «εάν διαπιστωθεί διάπραξη οποιασδήποτε επιλήψιμης ενέργειας από τον διευθυντή του Γραφείου του, ο Χαράλαμπος Χαράλαμπος θα πάψει να είναι διπλά στον Πρόεδρο».

Μια μέρα αργότερα, η σύζυγος του

Προέδρου, Φιλίππα Κασσερά, γνωστοποίησε την παραίτησή της από τον Ανεξάρτητο Φορέα Κοινωνικής Στήριξης και 24 ώρες μετά, παραιτήθηκε ο κ. Χαράλαμπος Χαράλαμπος, δημιουργώντας εικόνα δύο στοχευμένων παραιτήσεων, χρονικά, αλλά και ουσιαστικά, προκειμένου να εκτονώσουν την κατάσταση, τόσο στο εσωτερικό μέτωπο, όσο και ενόψει άφιξης του Κολεγίου Επιτρόπων, στην Κύπρο. Παράλληλα, χθες, ο γενικός εισαγγελέας διόρισε ως ανεξάρτητο ποινικό ανακριτή για το επίμαχο βίντεο τον Ανδρέα Πασχαλίδη, πρώην δικαστή του Ανατάτου Δικαστηρίου και πρόεδρο της Ανεξάρτητης Αρχής Ισχυρισμών και Παραπόνων.

Οι δύο παραιτήσεις, Κασσερά και Χαράλαμπος, ως επίσης και ο διορισμός ποινικού ανακριτή, λειτουργούν κατευθυντικά στο εσωτερικό μέτωπο, ανακα-

ιζώντας σε κάποιο βαθμό τις αντιδράσεις, κυρίως αυτές που είχαν εκδηλωθεί από συγκυβερνώντα κόμματα. Την ίδια ώρα, στις Βρυξέλλες τριπεται μάλλον μια «στάση αναμονής», γύρω από τις εξελίξεις. Κάτι που προφανώς δεν είναι άσχετο με τα κενά που υπάρχουν τόσο σε σχέση με το επίμαχο βίντεο, όσο και σε σχέση με την ταυτότητα των συντελεστών του.

Μέσα στη γενικότερη εικόνα, καταγράφεται και η ερώτηση που υπέβαλε ο γ.γ του Ευρωπαϊκού Δημοκρατικού Κόμματος Sandro Gozi προς την Κομισιόν για το επίμαχο βίντεο, εκφράζοντας σοβαρές ανησυχίες για το πώς ασκείται η εξουσία στην κορυφή του κυπριακού κράτους. Στην ερώτησή του, ο κ. Gozi επιστρατεύει και αναφορά που έκανε ο επικεφαλής του Κινήματος Άλμα (που συμμετέχει στο Ευρωπαϊκό Δημοκρατικό Κόμμα) Οδυσσεάς

Μίχαλιδης, ο οποίος προειδοποίησε ότι οι αποκαλύψεις αγγίζουν τον πυρήνα του κράτους δικαίου.

Βαριά ατζέντα Ε.Ε.

Όταν η Κύπρος ανέλαβε την Προεδρία του Συμβουλίου της Ε.Ε., θεωρείτο βέβαιο ότι το μεγάλο βάρος που θα καλείτο να διαχειριστεί και να συντονίσει, θα εξαντλείτο κυρίως στα ζητήματα της προώθησης της εργασίας επί του Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου 2028-2034 και της προώθησης των νομικών πράξεων που απαιτούνται για την οικονομική στήριξη μέσω δανειοδοτήσεων της Ουκρανίας, με το πακέτο των 90 δισεκατομμυρίων ευρώ, ως επίσης και την προώθηση του νέου πακέτου κυρώσεων, κατά της Μόσχας.

Ωστόσο, οι καταγιστικές εξελίξεις σε πολλά υφιστάμενα μέτωπα σε συνδυασμό με καινούργιες εστίες ανάφλεξης, απαιτούν από την Ε.Ε. ουσιαστικότερη εμπλοκή, και από την Κυπριακή Προεδρία σοβαρή παρουσία, στο πλαίσιο του θεσμικού της ρόλου και χωρίς βεβαίως να αναμένονται υπερβολές. Ωστόσο, η Λευκωσία φαίνεται να εξαντλείται και να αναλώνεται στην εσωστρέφεια, συνεπεία του επίμαχου βίντεο, με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Ενώ λοιπόν ο πρόεδρος Χριστοδουλίδης και οι συνεργάτες του ασχολούνται με το βίντεο, στην Ε.Ε. έχει ξεσπάσει μια ουσιαστική διαμάχη με επίκεντρο το Ουκρανικό. Στο πλαίσιο της διαμάχης αυτής, η Γαλλία του Εμανουέλ Μακρόν και η Ιταλία της Τζόρτζια Μελόνι προσβλέπουν στο άνοιγμα ενός καναλιού επικοινωνίας και διαβουλεύσεως απευθείας με τον Βλαντιμίρ Πούτιν, κάτι που προκαλεί αντιδράσεις άλλων κρατών-μελών. Την ίδια ώρα, η Κομισιόν αρκείται να αναφέρει ότι υπάρχει ακόμη αρκετός δρόμος πριν από την έναρξη διαβουλεύσεων, αν και ήδη γίνονται σκέψεις για διορισμό του Μάριο Ντράγκι ως απεσταλμένου της Ε.Ε. για το Ουκρανικό.

Παράλληλα, η Ε.Ε. προανατολίζεται σε κυρώσεις κατά του καθεστώτος της Τεχεράνης, υπό το φως της αιματηρής καταστολής των διαδηλώσεων, ενώ η Ευρωβουλή έκλεισε την πόρτα σε αξιωματούσκους του Ιράν. Και ο Ντόναλντ Τραμπ, που ενώ γράφονταν αυτές οι γραμμές έκανε σκέψεις να κτυπήσει το Ιράν, διαμήνυσε την πρόθεσή του να προσαρτήσει τη Γροιλανδία, που ανήκει στη Δανία, κράτος-μέλος της Ε.Ε. Το ζήτημα αυτό προκάλεσε αντιδράσεις στην Ε.Ε., ενώ η Κυπριακή Προεδρία, επί της ουσίας δεν έχει ακόμη αρθρώσει λέξη, αν και όπως πληροφορείται η «Κ» το θέμα περιλαμβάνονταν μεταξύ των συζητήσεων με την Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν και τον Αντόνιο Κόστα, κατά την τελετή έναρξης της Κυπριακής Προεδρίας, μια μέρα πριν δημοσιοποιηθεί το επίμαχο βίντεο. Και στην περίπτωση αυτή, όπως και σε όλες τις περιπτώσεις, περιλαμβανομένων των ανοικτών μετώπων, κανείς δεν αναμένει από τη Λευκωσία να διαδραματίσει πρωτεύοντα ρόλο στην Ε.Ε. Ωστόσο, οφείλει να διαδραματίσει τον θεσμικό ρόλο που της αναλογεί το πρώτο εξάμηνο του τρέχοντος έτους, ο οποίος τείνει να περιοριστεί σημαντικά, δεδομένης της εσωστρέφειας που εκκείμενη τις τελευταίες μέρες του κυπριακού κράτους.

Οι διαδοχικές παραιτήσεις της Φιλίππας Κασσερά Χριστοδουλίδη από τον Ανεξάρτητο Φορέα Κοινωνικής Στήριξης, ως επίσης και του διευθυντή του Γραφείου του Προέδρου Χριστοδουλίδη και σύγαμπτου του, Χαράλαμπος Χαράλαμπος, φέρονται να επιστρατεύθηκαν για να εκτονώσουν την κατάσταση, η οποία «φούσκωσε περισσότερο από ό,τι αναμενόταν» με βάση την αρχική εκτίμηση της περασμένης Πέμπτης, οπότε το επίμαχο βίντεο έκανε την εμφάνισή του στον λογαριασμό Emily Thomson, στην πλατφόρμα X.

Συναντήσεις Παπασταύρου με Trump Organization και σαουδαραβικούς ομίλους

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Σειρά επαφών με κυβερνητικά στελέχη, αλλά και εκπροσώπους επιχειρηματικών ομίλων πραγματοποιεί ο υπουργός Ενέργειας της Ελλάδας, Σταύρος Παπασταύρου κατά τη διάρκεια επίσκεψής του στη Σαουδική Αραβία, μεταξύ των οποίων και με τον γιο του Αμερικανού προέδρου Ντόναλντ Τραμπ, Ερικ.

Σ' αυτό το πλαίσιο ο Έλληνας υπουργός είχε επαφές με κορυφαία στελέχη της Dar Global, μιας διεθνούς εταιρείας ανάπτυξης πολυτελών ακινήτων με έδρα το Ντουμπάι και εισηγμένη στο London Stock Exchange, η οποία αποτελεί τον διεθνή βραχίονα της Dar Al Arkan Real Estate Development, ενός από τους μεγαλύτερους ομίλους ανάπτυξης ακινήτων στη Σαουδική Αραβία. «Ομπρέλα» όλων αυτών των εταιρειών είναι η Quara Holding, επενδυτική εταιρεία καρτοφυλακίου με έδρα τη Σαουδική Αραβία, που δραστηριοποιείται σε τομείς όπως real estate, χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, τεχνολογία και ψηφιακές λύσεις. Η Dar Global συ-

Η Dar Global ξεκινάει την υλοποίηση δύο μεγάλων έργων με την επωνυμία Trump, ύψους 10 δισ. δολ. σε Ριάντ και Τζέντα.

νεργάζεται στενά και με την Trump Organization στη Σαουδική Αραβία. Έτσι, ο Στ. Παπασταύρου συναντήθηκε με τον αντιπρόεδρο της εταιρείας και γιο του προέδρου Τραμπ, Ερικ. Όπως ανακοινώθηκε, η Dar Global, σε συνεργασία με την Trump Organization στη Σαουδική Αραβία, ξεκινάει την υλοποίηση δύο μεγάλων έργων με την επωνυμία Trump, προϋπολογισμού 10 δισ. δολ. σε Ριάντ και Τζέντα.

Σύμφωνα με πληροφορίες της «Καθημερινής», μετά τη μεγάλη ανάπτυξη και τις συμφωνίες στον Πετροκόλπο, η Trump Organization στρέφει πλέον το ενδιαφέρον της και στην Ευρώπη. Ηδη έχει δρομολογήσει δύο εμβληματικές αναπτύξεις στην Ιρλαν-

Ο υπουργός Ενέργειας της Ελλάδας Σταύρος Παπασταύρου είχε επαφές με κορυφαία στελέχη της Dar Global, μιας διεθνούς εταιρείας ανάπτυξης πολυτελών ακινήτων με έδρα το Ντουμπάι. Στη φωτογραφία (από αριστερά) ο CEO και ο πρόεδρος της Quara, Ουαλίντ αλ-Μουρσέντ και Γιούσεφ αλ-Σέλας, ο υπουργός, ο εκτελεστικός αντιπρόεδρος της Trump Organisation Ερικ Τραμπ και ο CEO της Dar Global Ζιαντ Ελ Σαάρ.

δια και τη Σκωτία, ενώ αξιολογεί κι άλλες χώρες στις οποίες θα ήθελε να υλοποιήσει ανάλογα project. Μεταξύ αυτών και η Ελλάδα, για την οποία εκτιμά ότι αποτελεί κορυφαίο παγκόσμιο τουριστικό προορισμό με ισχυρότατο πλέον brand name, αναφέρουν οι ίδιες πηγές.

Σ' αυτό το πλαίσιο ενδέχεται στο ορατό μέλλον να επισκεφθεί την Ελλάδα ομάδα εργασίας της εταιρείας για να εξετάσει αυτό το αντικείμενο. Σημειώνεται ότι η στόχευση της Trump Organization επικεντρώνεται στη δημιουργία ενός μοναδικού, εικονικού project ανάπτυξης σε κάθε χώρα, το οποίο τυπικά περιλαμβάνει και ένα εμβληματικό ψηλό κτίριο με χρήσεις κατοικίας και φιλοξενίας, αλλά και ανάπτυξη κατοικιών στην ευρύτερη περιοχή.

Αναζητεί έτσι μεγάλες εκτάσεις, της τάξης των 700-800 στρεμμάτων ή και μεγαλύτερες, σε προσεκτικά επιλεγμένες τοποθεσίες. Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με άλλες πηγές, τον προηγούμενο χρόνο υπήρξε μια άτυπη συζήτηση για ενδεχόμενη συνεργασία στον χώρο

του πρώην αεροδρομίου στο Ελληνικό, η οποία ωστόσο δεν καρποφόρησε. Πληροφορίες αναφέρουν ότι κατάλληλες επιλέξιμες εκτάσεις στην Ελλάδα μπορεί να εντοπιστούν τόσο στην Αττική όσο και αλλού.

Ο κ. Παπασταύρου συναντήθηκε και με τον CEO της Alireza, Γ. Αντωνόπουλο, που ηγείται ενός διαφοροποιημένου επιχειρηματικού ομίλου στη Σαουδική Αραβία με ιστορία 175 ετών, με βασική θυγατρική τη Hajj Abdullah Alireza & Co η οποία δραστηριοποιείται μεταξύ άλλων στη διακρίση υδάτων και στην ενέργεια.

Σημειώνεται ότι την τρέχουσα περίοδο Ελλάδα και Σαουδική Αραβία προκειται να δρομολογήσουν, μεταξύ άλλων, την ηλεκτρική διασύνδεσή τους (Saudi-Greek Interconnector), συνεργασία σε θέματα πράσινου υδρογόνου και τον East Med Corridor (EMC). Ιδιαίτερα τον East-to-Med Corridor (EMC), για την ψφιακή συνδεσιμότητα μεταξύ Ασίας, Μέσης Ανατολής και Ευρώπης μέσω υποθαλάσσιου και χερσαίου δικτύου οπτικών ινών – βασικό έργο του IMEC.

ΑΡΘΡΟ Του ΠΟΛΥ ΚΟΥΡΟΥΣΙΔΗ

Δημόσια Διοίκηση κολλημένη στο παρελθόν

Η συζήτηση για το μέλλον της Κυπριακής Δημοκρατίας συχνά αφορά μισθούς, στέγαση, επενδύσεις, ασφάλεια και κοινωνική συνοχή. Όλα είναι κρίσιμα, όμως, υπάρχει μια αλήθεια που επαναλαμβάνουμε ψιθυριστά αντί να την πούμε καθαρά. Η χώρα δεν μπορεί να προχωρήσει όσο το κράτος λειτουργεί με δομές που ανήκουν στο χθες. Η Δημόσια Διοίκηση βρίσκεται αντιμετώπιση με μια υποβόσκουσα κρίση αποδοτικότητας, λογοδοσίας και ταχύτητας, και όσο δεν την αντιμετωπίζουμε, κάθε άλλη συζήτηση μένει μετέωρη.

Ο πολίτης ζει καθημερινά το αποτέλεσμα αυτού του συστήματος. Καθυστερήσεις στις άδειες, φάκελοι που χάνονται, υπηρεσίες που δεν επικοινωνού-

νουν, διαδικασίες που εξαντλούν τον χρόνο και την υπομονή του ανθρώπου και καταπιάνουν την επιχειρηματικότητα. Οι δημόσιοι λειτουργοί προσπαθούν, αλλά είναι εγκλωβισμένοι σε ένα κατακεραματισμένο, άκαμπτο διοικητικό περιβάλλον χωρίς σύγχρονα εργαλεία, χωρίς ξεκάθαρες διαδικασίες και χωρίς πραγματική αξιολόγηση. Έτσι δημιουργείται ένα κράτος που μένει πίσω, ενώ η κοινωνία τρέχει μπροστά.

Αυτό δεν είναι πολιτική υπερβολή αλλά τεχνοκρατική διάγνωση. Κράτη που πέτυχαν ουσιαστικά άλματα ξεκίνησαν από τη ρίζα: μια βαθιά μεταρρύθμιση της Δημόσιας Διοίκησης. Χωρίς κράτος που λειτουργεί, δεν υπάρχει ούτε ανάπτυξη ούτε κοινωνική δικαιο-

σύνη. Η Κυπριακή Δημοκρατία δεν μπορεί να αποτελεί εξαίρεση.

Το πρώτο μεγάλο ζήτημα είναι η έλλειψη λογοδοσίας. Στο κράτος η ευθύνη συχνά διαχέεται, χάνεται μέσα σε γραφειοκρατικές διαδικασίες και δεν συνδέεται με αποτέλεσμα. Χωρίς αξιολόγηση με πραγματικό αντίκτυπο, χωρίς συστήματα που αναγνωρίζουν την απόδοση και εντοπίζουν τις αδυναμίες, η διοίκηση παραμένει στάσιμη.

Το δεύτερο ζήτημα είναι ο κατακεραματισμός. Υπηρεσίες λειτουργούν απομονωμένα, χωρίς ενιαίες βάσεις δεδομένων, χωρίς ψηφιακή συνείδηση, με αποτέλεσμα ο πολίτης να γίνεται ο ίδιος «μεταφορέας» πληροφοριών από γραφείο σε γραφείο. Πρόκειται

για αναχρονισμό που βλάπτει την παραγωγικότητα, την οικονομία και την εμπιστοσύνη στους θεσμούς.

Τρίτο ζήτημα, η ταχύτητα. Σε μια χώρα που θέλει να κρατήσει τους νέους της και να προσελκύσει επενδύσεις, οι αργές αδειοδοτήσεις και οι χρονοβόρες εγκρίσεις λειτουργούν ως τροχοπέδη. Ο χρόνος είναι κεφάλαιο και όσο η Δημόσια Διοίκηση καθυστερεί, οι ευκαιρίες χάνονται.

Η λύση βρίσκεται σε μια συνολική αλλαγή αντίληψης: πραγματική ψηφιοποίηση με διαλειτουργικά συστήματα που επιτρέπουν στις υπηρεσίες να επικοινωνούν μεταξύ τους- διαδικασίες αξιολόγησης που έχουν ουσία και δίνουν κίνητρα για απόδοση- επαγγελ-

ματική διοίκηση με στέλεχος που έχουν τεχνολογία και όχι μόνο αρχαιοτάτα σφραγείς αρμοδιότητες χωρίς αλληλοεπικαλύψεις, ώστε ο πολίτης να γνωρίζει ποιος αποφασίζει και ποιος λογοδοτεί και σταθερά χρονοδιαγράμματα που επιβάλλουν προβλεψιμότητα, συνέπεια και σοβαρότητα. Αυτά δεν είναι πολυτέλειες, είναι οι προϋποθέσεις ενός σύγχρονου κράτους.

Η μεταρρύθμιση της Δημόσιας Διοίκησης δεν αφορά τεχνικά ζητήματα. Αφορά την καρδιά της λειτουργίας της Κυπριακής Δημοκρατίας και επιμελώς άμεσα την ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή και την εμπιστοσύνη στους θεσμούς.

Αν δεν αντιμετωπίσουμε αυτή την

υποβόσκουσα κρίση, θα συζητάμε τα ίδια προβλήματα για δεκαετίες.

Η Κυπριακή Δημοκρατία μπορεί να γίνει ένα κράτος που λειτουργεί, που σέβεται τον χρόνο του πολίτη, που ενθαρρύνει την παραγωγή και προσφέρει ποιοτικές υπηρεσίες. Αυτό απαιτεί πολιτικές αποφάσεις με τόλμη και τη διάθεση να συγκρουστούμε με νοστροπές που μας κρατούν πίσω.

Ήρθε η στιγμή να αφήσουμε πίσω το παλιό. Ήρθε η στιγμή για ένα κράτος που λειτουργεί όπως πρέπει. Ναι, μπορούμε Πολύ Καλύτερα.

Ο Πόλυς Κουρούσιδης είναι υποψήφιος βουλευτής ΔΗΣΥ Λευκωσίας, Πρ. Συνέδριου Επιστημόνων Εκτιμητών Ακινήτων.

Γαστρονόμος

Όχι άλλο
κρέας!

παραδοσιακά και μοντέρνα λαδερά για να ξεχειμωνιάσουμε
φαγητά που μας κάνουν καλό, με λαχανικά, χόρτα, όσπρια, ρύζι, ζυμαρικά.
Μια συλλογή με τις καλύτερες συνταγές μας

ΚΥΡΙΑΚΗ
18.1.26

Νέο θερμό επεισόδιο για τον έλεγχο της Fed

Επίθεση Λευκού Οίκου κατά του Τζερόμ Πάουελ για ένα έργο ανακαίνισης

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Σε πρωτοφανή κλιμάκωση πέρασε η σύγκρουση Ντόναλντ Τραμπ - Τζερόμ Πάουελ, καθώς ο Λευκός Οίκος ενέτεινε την εκστρατεία πίεσης προς τη Federal Reserve, απειλώντας να ασκήσει δίωξη στον πρόεδρό της για σκόλια στο Κογκρέσο σχετικά με ένα έργο ανακαίνισης κτιρίου, μια ενέργεια που ο Πάουελ χαρακτήρισε «πρόσχημα» για να αποκτήσει μεγαλύτερη επιρροή στα επιτόκια που ο Τραμπ θέλει να μειώσει δραστη. Αυτή είναι η πρώτη φορά που ο Πάουελ αντιπαρτιθέται ανοιχτά στον Τραμπ σχετικά με την ανεξαρτησία της Fed. Επί χρόνια απαντούσε στις επιθέσεις του Αμερικανού προέδρου με τρόπους που γενικά δεν έφταναν λάδι στη φωτιά. Αυτό πλέον άλλαξε.

Αυτή είναι και η τελευταία εξέλιξη σε μια μακροχρόνια προσπάθεια του Τραμπ για μεγαλύτερο έλεγχο της Fed η οποία χρονολογείται από τα πρώτα χρόνια της θητείας Πάουελ, που ξεκίνησε το 2018. Αυτό που διακυβεύεται είναι η ανεξαρτησία της Fed -της σημαντικότερης κεντρικής τράπεζας στον κόσμο, η οποία αποτελεί θεμέλιο της οικονομικής πολιτικής των ΗΠΑ και ακρογωνιαίό λίθο του χρηματοπιστωτικού της συστήματος- στο να καθορίζει τη νομισματική πολιτική των ΗΠΑ, χωρίς επιρροή από εκλεγμένους αξιωματούχους όπως ο Τραμπ, οι οποίοι θα προτιμούσαν φθηνότερα κόστη δανεισμού για την πολιτική τους απήχηση. «Τα τελευταία νέα για την ποινική έρευνα κατά του Πάουελ σαφώςτα ενισχύουν τις ανησυχίες για την ανεξαρτησία της Fed»,

λάζει ο επικεφαλής οικονομολόγος της Goldman Sachs, Γιαν Χάτζιους.

Η ενέργεια αυτή, η οποία έρχεται μάλιστα περίπου δύο εβδομάδες πριν συζητηθεί ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου η προσπάθεια του Τραμπ να απολύσει μια άλλη αξιωματούχο της Fed, τη Λίζα Κουκ, αντιμετωπίστηκε αρνητικά από τις αγορές. Οι επενδυτές παρακολουθούν άλλωστε με προσοχή την αντιπαράθεση μεταξύ Τραμπ και Fed από τότε που εξελέγη για δεύτερη θητεία τον Νοέμβριο του 2024. Το δολάριο ΗΠΑ σημείωσε τη μεγαλύτερη πτώση των τελευταίων τριών

Ο Πάουελ χαρακτηρίσε το ζήτημα «πρόσχημα» για να αποκτήσει ο Τραμπ μεγαλύτερη επιρροή στα επιτόκια που θέλει να μειώσει.

εβδομάδων τη Δευτέρα, ο χρυσός εκτοξεύτηκε σε νέο ιστορικό υψηλό και στα 4.600 δολάρια ανά ουγγιά, η απόδοση του 10ετούς ομολόγου των ΗΠΑ ενισχύθηκε, ενώ η Wall Street κατέγραψε ισχυρή πτώση στο άνοιγμα.

Ο Πάουελ θα ολοκληρώσει τη θητεία του ως πρόεδρος τον Μάιο, ωστόσο η θητεία του ως μέλους του διοικητικού συμβουλίου της Fed εκτείνεται έως το 2028. Δεν έχει διευκρινιστεί αν θα αποχωρήσει ή αν θα παραμείνει στο Δ.Σ. Ο Τραμπ έχει δηλώσει ότι έχει ήδη επιλέξει τον διάδοχό του, χωρίς ωστόσο να

Στο επίκεντρο της διαμάχης είναι οι υπερβάσεις για τα έργα ανακαίνισης ύψους 2,5 δισ. δολαρίων στα κεντρικά γραφεία της Fed στην Ουάσινγκτον. «Αυτή η άνευ προηγουμένου ενέργεια θα πρέπει να εξεταστεί στο ευρύτερο πλαίσιο των απειλών της κυβέρνησης και της συνεχιζόμενης πίεσης» για χαμηλότερα επιτόκια και γενικότερα για μεγαλύτερη επιρροή στη Fed, είπε ο επικεφαλής της Τζερόμ Πάουελ.

τον κατονομάσει, τονίζοντας ότι θα είναι «κάποιος που πιστεύει σε χαμηλότερα επιτόκια, κατά πολύ». Σημειώνεται ότι υποψήφιοι για τη θέση είναι τέσσερις, ο οικονομικός σύμβουλος του Λευκού Οίκου Κέβιν Χάσετ (ο οποίος δήλωσε ότι υποστηρίζει την έρευνα για τον Πάουελ), ο πρώην διοικητής της Fed, Κέβιν Γουόρτ, ο διοικητής Κρίστοφερ Γουόλντ και το ανώτερο στέλεχος της BlackRock, Ρικ Ρίντερ.

Η τελευταία επίθεση του Λευκού Οίκου αποκαλύφθηκε αργά την Κυριακή από τον Πάουελ, ο οποίος δήλωσε (μέσω βίντεο) ότι η Fed είχε λάβει κλιπτεύσεις από το υπουργείο Δικαιοσύνης την περασμένη εβδομάδα σχετικά με σκόλια που έκανε

στο Κογκρέσο το περασμένο καλοκαίρι για τις υπερβάσεις κόστους για ένα έργο ανακαίνισης κτιρίου ύψους 2,5 δισ. δολαρίων στο συγκρότημα των κεντρικών γραφείων της Fed στην Ουάσινγκτον. Η Fed έχει αποδώσει την αύξηση σε υψηλότερο κόστος υλικών και εργασίας, καθώς και σε απρόβλεπτα προβλήματα, όπως η ύπαρξη τοξικών υλικών. Κατά την κατάθεσή του στο Κογκρέσο, ο Πάουελ είχε διαψεύσει δημοσιεύματα περί «πολυτελών» χαρακτηριστικών έργου, σημειώνοντας ότι ορισμένα στοιχεία των αρχικών σχεδίων δεν περιλαμβάνονται πλέον στο τελικό σχέδιο.

«Την Παρασκευή το υπουργείο Δικαιοσύνης επέδωσε στη Fed κλι-

τεύσεις, απειλώντας με ποινική δίωξη σχετικά με την κατάθεσή μου ενώπιον της Επιτροπής Τραπεζών της Γερουσίας τον περασμένο Ιούνιο», δήλωσε ο Πάουελ. «Εχω βαθύ σεβασμό για το κράτος δικαίου και για τη λογοδοσία στη δημοκρατία μας. Κανείς -σίγουρα όχι ο πρόεδρος της Fed- δεν είναι υπεράνω του νόμου», τόνισε. «Αλλά αυτή η άνευ προηγουμένου ενέργεια θα πρέπει να εξεταστεί στο ευρύτερο πλαίσιο των απειλών της κυβέρνησης και της συνεχιζόμενης πίεσης» για χαμηλότερα επιτόκια και γενικότερα για μεγαλύτερη επιρροή στη Fed, ανέφερε ο Πάουελ.

«Αυτή η νέα απειλή δεν αφορά την κατάθεσή μου τον περασμένο

Ιούνιο ή την ανακαίνιση των κτιρίων της Ομοσπονδιακής Τράπεζας. Δεν αφορά τον εποπτικό ρόλο του Κογκρέσου. Αυτά είναι προσηκνύματα. Η απειλή ποινικών δίωξεων είναι συνέπεια του ότι η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ καθορίζει τα επιτόκια με βάση την καλύτερη εκτίμησή μας για το τι θα εξυπηρετήσει το κοινό, αντί να ακολουθεί τις προτιμήσεις του προέδρου», πρόσθεσε χαρακτηριστικά.

Ο Τραμπ δήλωσε ότι δεν γνώριζε τις ενέργειες του υπουργείου Δικαιοσύνης. «Δεν γνωρίζω τίποτα γι' αυτό, αλλά σίγουρα δεν είναι πολύ καλός στη Fed και δεν είναι πολύ καλός στην κατασκευή κτιρίων», είπε για τον Πάουελ.

Ο κίνδυνος πολιτικοποίησης της νομισματικής πολιτικής

Ο Τραμπ έχει απαιτήσει από τη Fed να μειώσει απότομα τα επιτόκια από τότε που ανέλαβε τα καθήκοντά του τον Ιανουάριο του 2025, κατηγορώντας την πολιτική της ότι κρατάει πίσω την οικονομία και θέτοντας στο «τραπέζι» ακόμα και την απόλυση του Πάουελ, παρά τις νομικές προστασίες που φαινομενικά καλύπτουν τον πρόεδρο της Fed από την απομάκρυνση.

Η ανεξαρτησία των κεντρικών τραπεζών, τουλάχιστον στον καθορισμό των επιτοκίων με σκοπό τον έλεγχο του πληθωρισμού, θεωρείται κεντρική αρχή μιας ισχυρής οικονομικής πολιτικής, απομονώνοντας τους υπεύθυνους χάραξης νομισματικής πολιτικής από βραχυπρόθεσμες πολιτικές σκέψεις και επιτρέποντάς τους να επικεντρωθούν σε μακροπρόθεσμες προσπάθειες για τη διατήρηση σχετικά σταθερών τιμών.

Πρώην αξιωματούχοι και οικονομολόγοι της Fed περιέγραψαν την κατάσταση ως βαθιά ανησυχιακή, ο καθηγητής του Cornell, Εοβάρ Πρασάντ, υποστήριξε ότι καταδεικνύει την αποφασιστικότητα της κυβέρνησης

να επηρεάσει την πολιτική της Fed μέσω νομικών απειλών, ενώ ο Ρεπουμπλικανός γερουσιαστής και μέλος της Επιτροπής Τραπεζών της Γερουσίας που εξετάζει τους υποψηφίους για την προεδρία της Fed, Τομ Τίλις, προειδοποίησε ότι η αζιοπιστία του ίδιου του υπουργείου Δικαιοσύνης βρίσκεται σε κίνδυνο. Ο Τίλις δήλωσε ότι θα αντιταχθεί στην επικύρωση οποιουδήποτε διαδόχου του Πάουελ μέχρι να επιλυθεί το νομικό ζήτημα.

Η έρευνα για τον Πάουελ «είναι μία από τις χειρότερες στιγμές στην προεδρία Τραμπ και στην ιστορία των κεντρικών τραπεζών», δήλωσε ο Πίτερ Κόντι-Μπράουν, καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Πενσυλβάνια. «Το Κογκρέσο δεν σχεδίασε τη Fed ώστε να αντικατοπτρίζει τις καθημερινές διαθέσεις του προέδρου και επειδή η Fed έχει απορρίψει τις προσπάθειες του Τραμπ να την καταρρίψει, εξαπολύει όλο το βάρος του αμερικανικού ποινικού δικαίου εναντίον του προέδρου της».

Η αζιοπιστία των κεντρικών τραπεζών θεωρείται σημαντικό asset και αν τεθεί σε κίνδυνο, θα

Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ καθορίζει τον τόνο για τις οικονομικές συνθήκες πολύ πέρα από τα σύνορα της Αμερικής.

«κοστίζει» στις αγορές, διαμνύουν οι αναλυτές. Εστω και με καθυστέρηση οι μεγάλες κεντρικές τράπεζες, όπως οι Fed και ΕΚΤ, κατάφεραν να καλινναγωγίσουν

τελικά τον πληθωρισμό γιατί οι αγορές τις «άκουσαν». «Μια τέτοια κίνηση ενέχει τον κίνδυνο πολιτικοποίησης της νομισματικής πολιτικής, υπονομεύοντας

την αξιοπιστία της Fed στην επίτευξη της διπλής εντολής της. Με την πάροδο του χρόνου, αυτό θα μπορούσε να αποδυναμώσει τις προσδοκίες για τον πληθωρισμό

και να αυξήσει το ασφάλιστρο διάρκειας των αμερικανικών περιουσιακών στοιχείων», όπως επισημαίνει η JP Morgan. «Μια Fed που ευθυγραμμίζεται στενότερα με την πολιτική θα μπορούσε να προκαλέσει υψηλότερο πληθωρισμό για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, πιθανώς αρνητικά πραγματικά επιτόκια στο βραχυπρόθεσμο άκρο της καμπύλης, αυξημένα μακροπρόθεσμα επιτόκια δανεισμού και ένα πιο αδύναμο δολάριο», εκτιμά ο οικονομολόγος της Berenberg, Ατακάν Μπακισκάν.

Η ανεξαρτησία της Fed δέχεται επίθεση και οι αγορές δεν θα την ανεχθούν, προειδοποιεί ο Νάιτζελ Γκριν, διευθύνων σύμβουλος της deVere Group, από τους μεγαλύτερους οίκους χρηματοοικονομικής συμβουλευτικής στον κόσμο. «Η χρήση νομικών μηχανισμών ξεπερνάει ένα όριο που έχει τεράστια σημασία για τις αγορές. Οι επενδυτές αποτιμούν τα περιουσιακά στοιχεία με βάση την υπόθεση ότι η νομισματική πολιτική των ΗΠΑ καθορίζεται από οικονομικά στοιχεία, όχι από πολιτική βούληση. Όταν αυτή η υπόθεση

αποδυναμώνεται, ο κίνδυνος αυξάνεται παντού, άμεσα και ορατά». Και οι παγκόσμιες συνέπειες ακολουθούν γρήγορα, προσθέτει. «Η Fed καθορίζει τον τόνο για τις οικονομικές συνθήκες πολύ πέρα από τα σύνορα των ΗΠΑ. Οι ροές κεφαλαίων προς την Ευρώπη, την Ασία και τις αναδυόμενες αγορές ανταποκρίνονται άμεσα στα σήματα της Fed».

Συζητήσεις μεταξύ των κεντρικών τραπεζιτών στο περιθώριο της συνόδου της Fed στο Jackson Hole πέρυσι το καλοκαίρι αποκάλυψαν ότι ένα σενάριο στο οποίο η Fed βλέπει την ικανότητά της να αντιμετωπίσει τον πληθωρισμό να τίθεται σε κίνδυνο από την απώλεια της ανεξαρτησίας της, αποτελεί άμεση απειλή για την οικονομική σταθερότητα γενικότερα. Πιθανότατα θα συνεπαγόταν μεγάλη αναταραχή στις χρηματοπιστωτικές αγορές, με τους επενδυτές να απαιτούν μεγαλύτερο ασφάλιστρο για την κατοχή αμερικανικών ομολόγων και να επαναξιολογούν την κατάσταση των κρατικών τίτλων ως την κινητήρια δύναμη του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Το χρονικό των πιέσεων του Αμερικανού προέδρου για φθηνότερο χρήμα

Κατά τη διάρκεια του 2025 ο Τραμπ επιτέθηκε αρκετές φορές στον Τζερόμ Πάουελ, κατηγορώντας τον ότι «αργήσει πολύ και έκανε λάθος» σχετικά με τα επιτόκια και προσθέτοντας ότι «η λήξη της θητείας του παραινεί μακριά». Εμφάσε στο να αποκαλέσει τον Πάουελ «τεράστιο loser», διαμνύοντας πως αν θέλει να τον απολύσει «θα φύγει πολύ γρήγορα, πιστέψτε με».

Φυσικά δεν ήταν η πρώτη φορά που ο Τραμπ πραγματοποίησε επίθεση στον Πάουελ. Και κατά την πρώτη θητεία του, όταν μάλιστα ο ίδιος είχε επιλέξει τον Πάουελ να αναλάβει το τιμόνι της Fed, προσπάθησε να τον απομακρύνει καθώς και τότε θεωρούσε ότι κινείτο πολύ αργά όσον αφορά τις

Εμφάσε στο σημείο να αποκαλέσει τον Πάουελ «τεράστιο loser», διαμνύοντας πως αν θέλει να τον απολύσει «θα φύγει πολύ γρήγορα».

μειώσεις των επιτοκίων. «Όλοι οι ανόητοι (boneheads) εκεί στη Fed, να μειώσουν τα επιτόκια σε αρνητικό έδαφος», είχε πει το 2019. Η Fed μείωσε εκείνο το έτος τα επιτόκια, αλλά όχι λόγω της πίεσης του Τραμπ. Το έκανε καθώς ήθελε να στηρίξει την οικονομία λόγω της μεγάλης αβεβαιότητας που είχαν δημιουργήσει οι δασμοί

Ο Τζερόμ Πάουελ (φωτ.), αντίθετα με τον Τραμπ, έχει κερδίσει την εμπιστοσύνη των αγορών. «Ο Πάουελ έκανε αυτό που λίγοι θα μπορούσαν: έμεινε σταθερός στις απόψεις του υπό ακραία πολιτική πίεση. Οι αγορές τον εμπιστεύονται», σημειώνει ο Νάιτζελ Γκριν της deVere Group.

των ΗΠΑ. Η πανδημία και η πληθωριστική κρίση στη συνέχεια ανάγκασαν τον Πάουελ να μειώσει περαιτέρω και γρήγορα τα επιτόκια κοντά στο μηδέν, αποτρέποντας μια άμεση αντιπαράθεση με τον Τραμπ μέχρι τη λήξη της θητείας του το 2021.

Με την επιστροφή του Τραμπ στον Λευκό Οίκο, ο Πάουελ ήταν προετοιμασμένος για «ανάφλεξη» της μεταξύ τους κατάστασης. Αλλά πριν από τις εκλογές, τον Αύγουστο του 2024, ο Τραμπ είχε δηλώσει ότι «θα πρέπει να έχει λόγο στη νομισματική πολιτική» κατά τη δεύτερη θητεία του. Μετά την εκλογή του Τραμπ τον Νοέμβριο, ο Πάουελ δήλωσε ότι δεν θα παραιτηθεί εάν του ζητηθεί από τον πρόεδρο. Ο Πάουελ είχε επί-

σης τόνισε ότι, σύμφωνα με τον νόμο, οι πρόεδροι δεν μπορούν να απολύσουν ή να υποβιβάσουν τον πρόεδρο της Fed.

Το σημαντικό είναι πως ο Πάουελ, αντίθετα με τον Τραμπ, έχει κερδίσει την εμπιστοσύνη των αγορών. «Ο Πάουελ έκανε αυτό που λίγοι θα μπορούσαν: έμεινε σταθερός στις απόψεις του υπό ακραία πολιτική πίεση και συνέχισε να στηρίζει τις προσδοκίες για τον πληθωρισμό και την οικονομία. Οι αγορές τον εμπιστεύονται», σημειώνει ο Νάιτζελ Γκριν της deVere Group.

Η ανεξαρτησία των κεντρικών τραπεζών αποτελεί «κανόνα» για τις αγορές τις τελευταίες δεκαετίες. Δίνει τη δυνατότητα στους υπευθύνους χάραξης πολιτικής

να αυξάνουν τα επιτόκια για τον έλεγχο του πληθωρισμού, ανεξάρτητα από τις πολιτικές συνέπειες. Ωστόσο, η πολιτική ανάμειξη στη Fed έχει μακρά ιστορία. Αν και ο νόμος του Κογκρέσου που δημιούργησε τη Fed το 1913 της παρείχε κάποια προστασία από τους πολιτικούς, στην πράξη το υπουργείο Οικονομικών ήλεγχε την κεντρική τράπεζα στα πρώτα χρόνια της. Προκειμένου να χρηματοδοτήσει τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, η Fed συμφώνησε να περιορίσει το κόστος δανεισμού αγοράζοντας κρατικά ομόλογα και διατηρώντας τις αποδόσεις τους χαμηλές. Ομως, όπως παρατηρεί η Allianz, τέτοια πολιτική πίεση στη Fed όπως η σημερινή δεν έχει υπάρξει από τη δεκαετία του 1970.

Εκτόξευση 1.681% πέρυσι για τη μετοχή της Abivax

Μια σχετικά άγνωστη εταιρεία βιοτεχνολογίας, η Abivax, έδωσε τις καλύτερες αποδόσεις ανάμεσα στα blue chips της Ευρώπης το 2025. Με τη μετοχή της να ενισχύεται κατά 1.681% κατά τη διάρκεια της χρονιάς, ξεπέρασε κατά πολύ τη δεύτερη καλύτερη επίδοση, το +453% της εταιρείας εξορυξής Fresnillo. Σήμερα η γαλλική Abivax θεωρείται ένας ελκυστικός στόχος εξαγοράς σε ένα deal που εκτιμάται ότι θα μπορούσε να φτάσει στα 20 δισ. ευρώ. Σύμφωνα με τους αναλυτές, το ερώτημα δεν

Η Abivax, που αναπτύσσει μια θεραπεία για την ελκώδη κολίτιδα και τη νόσο του Crohn, θεωρείται ελκυστικός στόχος εξαγοράς σε ένα deal που εκτιμάται ότι θα μπορούσε να φτάσει στα 20 δισ. ευρώ.

Η γαλλική εταιρεία βιοτεχνολογίας έδωσε τις καλύτερες αποδόσεις ανάμεσα στα blue chips της Ευρώπης.

είναι εάν η εταιρεία θα εξαγοραστεί από κάποια μεγάλη φαρμακοβιομηχανία, αλλά πότε.

Η Abivax, που αναπτύσσει μια θεραπεία για την ελκώδη κολίτιδα και τη νόσο του Crohn, μπήκε στο χρηματιστήριο το 2015. Η μετοχή της κινούνταν σε γενικές γραμμές στο εύρος των 10-20 ευρώ, όμως μία δεκαετία μετά απογειώθηκε. Τον Ιούλιο ο τίτλος σημείωσε άνοδο 510% σε μία μέρα, όταν η εταιρεία ανακοίνωσε τα αποτελέσματα

μιας κλινικής δοκιμής για ένα φάρμακο για την ελκώδη κολίτιδα, τα οποία ξεπέρασαν ακόμα και τις πιο αισιόδοξες προσδοκίες.

Το βασικό και μοναδικό περιουσιακό στοιχείο της Abivax είναι το οβεφαζιμόν, το οποίο αρχικά αναπτύχθηκε ως θεραπεία για τον HIV, πριν οι ερευνητές ανακαλύψουν ότι η αντιφλεγμονώδης δράση του μπορούσε να βοηθήσει σε άλλες ασθένειες, όπως η φλεγμονώδης νόσος του εντέρου. Τα θετικά αποτελέσματα των κλινικών ερευνών που ακολούθησαν καθιστούν την Abivax ελκυστικό στόχο εξαγοράς για πολλές από τις μεγάλες φαρμακευτικές εταιρείες. Γι' αυτό και η μετοχή της ενισχύθηκε ακόμα περισσότερο τον Δεκέμβριο, όταν κυκλοφόρησαν φήμες ότι είχε μπει στο στόχαστρο της Eli Lilly. Σύμφωνα με τους αναλυτές, μια συμφωνία μπορεί να συμβεί ανά πάσα στιγμή.

Ο Σεμπάστιαν βαν ντερ Σουτ, αναλυτής του Van Lanschot Kempen, είπε στο CNBC ότι οι εταιρείες βιοτεχνολογίας συχνά έχουν «σχετικά μικρό αριθμό υπαλλήλων και δεν διαθέτουν εμπειρία στο πώς να πουλήσουν ένα φάρμακο», κάτι που, όπως εξήγησε, είναι εντελώς διαφορετικό από το να το αναπτύξουν.

Αλλάστε οι μεγάλες φαρμακευτικές εντείνουν τις εξαγορές τους τους τελευταίους μήνες, καθώς ο κλάδος αντιμετωπίζει την ταυτόχρονη λήξη των πατεντών μερικών εκ των δημοφιλέστερων φαρμάκων του κόσμου τα επόμενα χρόνια.

Ένας ακόμα παράγοντας που καθιστά την Abivax πιθανό στόχο εξαγοράς είναι το γεγονός ότι ο CEO της, Μαρκ ντε Γκαριντέλ, έχει τη φήμη ενός μάνατζερ που φέρνει εις πέρας συμφωνίες. Προηγουμένως έχει υπάρξει επικεφαλής εταιρειών βιοτεχνολογίας που πουλήθηκαν σε μεγάλους παίκτες, όπως η AstraZeneca και η Novo Nordisk.

Όταν το CNBC τον ρώτησε για μια πιθανή εξαγορά, τον Δεκέμβριο, ο Ντε Γκαριντέλ δήλωσε ότι η Abivax βρίσκεται πάντα σε «συνομιλίες με τις μεγάλες φαρμακευτικές εταιρείες», αλλά ότι ο ρόλος της είναι να αναπτύξει το καλύτερο δυνατό φάρμακο.

Σύμφωνα με τον αναλυτή της Stifel Νταμιέν Σοπλέν, η αποτίμηση της Abivax σε μια πιθανή συμφωνία εξαγοράς θα μπορούσε να διαμορφωθεί μεταξύ των 12 και 20 δισ. ευρώ.

Ο ομογενής Τεντ Σαράντος οδηγεί το Netflix στην κορυφή

Ξεκίνησε από ένα βιντεοκλάμπ και έφτασε μέχρι το mega deal με τη Warner Bros

Για δεκαετίες, οι παραδοσιακοί μεγιστάνες του Χόλιγουντ αντιμετώπιζαν το Netflix ως έναν ενοχλητικό αλλά όχι επικίνδυνο «εισβολέα» από τη Σίλικον Βάλι. «Είναι δυνατόν να καταλάβει ο αλβανικός στρατός τον κόσμο; Δεν νομίζω», είχε δηλώσει με δόση ειρωνείας προ 15ετίας ο τότε πρόεδρος της Time Warner, Τζεφ Μπούκς, σε μία ρήση που έχει έκτοτε μετανιώσει, αναγνωρίζοντας το μέγεθος του γίγαντα του streaming. Κι αυτό γιατί η απάντηση σήμερα δίνεται με τον πιο εκκωφαντικό τρόπο: Ο Τεντ Σαράντος, ο Ελληνοαμερικανός συν-διευθύνων σύμβουλος του Netflix, επέστρε-

Ο παππούς του, Αλεξ Καρυωτάκης, μετανάστευσε στις Ηνωμένες Πολιτείες από τη Σάμο, αλλάζοντας το επίθετό του σε Σαράντος.

ψε... στον τόπο του εγκλήματος για να αγοράσει τα «κλειδιά» του βασιλείου. Με μια συμφωνία-μιαμούθ ύψους 82,7 δισ. δολαρίων, το Netflix βρίσκεται ένα βήμα πριν από την απόκτηση της Warner Bros, αφήνοντας εκτός παιχνιδιού την Paramount και τον μεγιστάνα Λάρι Ελισον.

Ο Θεόδωρος Αντώνιος Σαράντος τζούνιορ αποτελεί την απόλυτη ενσάρκωση του αμερικανικού ονείρου. Ο παππούς του, Αλεξ Καρυωτάκης, μετανάστευσε στις Ηνωμένες Πολιτείες από τη Σάμο, αλλάζοντας το επίθετό του σε Σαράντος. Μεγαλώνοντας στο Φοίνιξ της

Ο Ελληνοαμερικανός Τεντ Σαράντος ανέλαβε το τιμόνι του Netflix μαζί με τον Γκρεγκ Πίτερς, το 2020.

Αριζόνας, ο εγγονός του—ένας από τους πιο ισχυρούς άνδρες πλέον στην παγκόσμια βιομηχανία ψυχαγωγίας—δεν είχε χρήματα για ταξίδια. «Ο τρόπος μου να βλέπω τον κόσμο ήταν μέσα από τα βιβλία και τις ταινίες», έχει πει.

Η ζωή του άλλαξε όταν έπιασε δουλειά σε ένα τοπικό βιντεοκλάμπ. Εκεί, ο Σαράντος έγινε κάτι σαν «ανθρώπινος αλγόριθμος»: παρακολουθούσε τα πάντα και άρχισε να προβλέπει με εντυπωσιακή ακρίβεια τι θα άρεσε στον κάθε πελάτη. Αυτό το ένστικτο ήταν που γοητεύσε τον Ριντ Χέιστινγκς, συνιδρυτή του Netflix, ο οποίος τον

προσέλαβε το 2000 για να μεταμορφώσει μια μικρή startup που έστειλε DVD με το ταχυδρομείο, στον παγκόσμιο κολλοσό που γνωρίζουμε σήμερα. Από το 2020, όταν παρέλαβε το τιμόνι του κολλοσσού μαζί με τον Γκρεγκ Πίτερς, ο Σαράντος αλλάζει τους κανόνες. Δεν είναι άλλωστε ένας παραδοσιακός CEO. Είναι ένας «σούμαν παλιάς κοπής που χρησιμοποιεί τεχνολογία νέας γενιάς», ο άνθρωπος που καθιέρωσε το binge-watching και ευθύνεται σε μεγάλο βαθμό για μία απόφαση που άλλαξε τον κλάδο. Αντί να παρακαλάει συνεχώς για άδειες, η Netflix έγινε και

η ίδια στούντιο. Όταν βγήκε στην αγορά το πολιτικό θρίλερ «House of Cards», όλοι θεωρούσαν πως το φυσικό σπίτι του θα ήταν η HBO. Ο Σαράντος μπήκε στο γραφείο του Ντέιβιντ Φίντσερ και του πρόσφερε κάτι ανήκουστο... δύο σεζόν, προπληρωμένες με 100 εκατ. δολάρια, χωρίς να έχει γυριστεί ούτε πλός. Επίσης, μετέτρεψε το «Stranger Things» στο νέο «Star Wars» και έκανε παγκόσμιες επιτυχίες όπως το «Squid Game», την πιο δημοφιλή σειρά στην ιστορία της πλατφόρμας, δίνοντας «λευκή επιταγή» σε δημιουργούς που το Χόλιγουντ απέρριπτε. «Δεν τον ενδιαφέ-

ρον οι συναισθηματικοί κανόνες και τα παραδοσιακά πρότυπα. Και αυτό ακριβώς είναι που τρομάζει το παλιό Χόλιγουντ», λέει ο Μαρκ Σαπίρο, πρόεδρος του WME Group. Παρά την τεράστια επιτυχία του, ο Σαράντος νιώθει ακόμα την ανάγκη να απολογηθεί. Η πρόσφατη περιόδευση στα στούντιο της Warner Bros. είχε έναν σκοπό: να πείσει τους ανθρώπους του κλάδου ότι δεν σκοπεύει να καταστρέψει τον κινηματογράφο. «Κάποιοι πιστεύουν ότι αυτό είναι το τέλος του Χόλιγουντ. Εμείς το βλέπουμε ως νίκη για τη βιομηχανία, όχι ως το τέλος της», διεμήνυσε. Οι αντιδράσεις ωστόσο για το mega deal με τη Warner Bros είναι έντονες. Η Ένωση Σεναριογράφων (WGA) ζητάει το μπλοκάρισμα της συμφωνίας, κάνοντας λόγο για μονοπώλιο που θα πνίξει τη δημιουργικότητα. Απτόπτος ο Σαράντος έχει ήδη συναντηθεί με τον πρόεδρο Τραμπ και στελέχη του Λευκού Οίκου για να εξασφαλίσει το πράσινο φως, ενώ ως παραγωγός σπαρ της νέας «χρυσής εποχής» εγκαινιάσε ένα υπερσύγχρονο στούντιο στο Αλμπουκέρκι και ένα γιγαντιαίο κέντρο παραγωγής 300 στρεμμάτων στο Νιου Τζέρσεϊ. Με 301 εκατ. συνδρομητές και κέρδη δισεκατομμυρίων, το Netflix είναι ο αδιαμφισβήτητος νικητής των «streaming wars». Για τον Τεντ Σαράντος, η εξαγορά της Warner Bros. δεν είναι απλώς μια επιχειρηματική κίνηση. Είναι η ολοκλήρωση ενός κύκλου που ξεκίνησε από ένα... ταπεινό βιντεοκλάμπ στην Αριζόνα. Αν τα καταφέρει, ο γιος του ηλεκτρολόγου από το Νιου Τζέρσεϊ δεν θα είναι πια ένας «εισβολέας» θα είναι ο άνθρωπος που ορίζει το μέλλον της παγκόσμιας ψυχαγωγίας για τον επόμενο αιώνα.

THE CONCEPT

D

Στέφανου Κουμανούδη 1Ε
Πάροδος Στασικρατους)
Λευκωσία
+357 22483848

ΑΝΑΛΥΣΗ

Όταν το Δημόσιο «ξεχνάει» να εξοφλήσει υποχρεώσεις

Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Υπάρχει μια αόρατη σε πρώτη ανάγνωση αντίφαση στην ελληνική οικονομία. Οι κανόνες, η νομοθεσία και κάθε είδους κανονισμοί προβλέπουν πολλά και σημαντικά. Από την άλλη πλευρά όμως, στην πράξη, ισχύουν διαφορετικές ρυθμίσεις.

Ισχύει εδώ και 15 χρόνια κανονισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις συναλλαγές, ο οποίος αφορά την έγκαιρη πληρωμή των εμπορικών συναλλαγών, που προβλέπει μείωση των καθυστερήσεων στις πληρωμές. Οι πληρωμές πρέπει να γίνονται εντός 30 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής των αγαθών ή της ολοκλήρωσης των υπηρεσιών, εκτός εάν υπάρχει ρητή συμφωνία διαφορετικά. Στην πράξη, ο μέσος χρόνος καθυστέρησης κυμαίνεται από 30 έως 90 ημέρες, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να φτάσει ακόμα και τις 120 ημέρες. Στην υπόλοιπη Ευρώπη, οι χώρες του Βορρά τείνουν να έχουν ταχύτερους ρυθμούς εξόφλησης, συνήθως έως 30 ημέρες, ενώ χώρες όπως η Ιταλία και η Ισπανία

Ο μέσος χρόνος καθυστέρησης σε κάποιες περιπτώσεις φτάνει ακόμα και τις 120 ημέρες.

παρουσιάζουν παρόμοιες καθυστερήσεις με την Ελλάδα.

Οι κανόνες και οι κανονισμοί που ισχύουν στα χαρτιά δεν συνάδουν με ουσιαστική συμμόρφωση με τους κανονισμούς και την αποτελεσματική λειτουργία των δημόσιων υπηρεσιών, με αρνητικές συνέπειες για την οικονομική ανάπτυξη. Δεν είναι τυχαίο ότι η πρόσφατη έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας, Business Ready 2025, κατατάσσει την ελληνική οικονομία στην 95η θέση από 101 χώρες όσον αφορά την υπογραφή δημοσίων συμβάσεων. Επίσης, η χώρα βρίσκεται στην 84η θέση όσον αφορά τον χρόνο πληρωμής υποχρεώσεων από το κράτος.

Αυτό το τελευταίο είναι μάλλον χειρότερο, γιατί η καθυστέρηση εξόφλησης ανειλημμένων υποχρεώσεων δεν οφείλεται στην έλλειψη χρημάτων καθώς προβλέπονται στον προϋπολογισμό, αλλά συνήθως σε δι-

οικητική ανεπάρκεια. Τα τελευταία στοιχεία από την εκτέλεση του κρατικού προϋπολογισμού αφορούν τον Οκτώβριο και δείχνουν ότι το Δημόσιο έχει ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις 3,1 δισ. ευρώ σε ιδιώτες. Ληξιπρόθεσμες εννοούμε απλήρωτα τιμολόγια για περισσότερες από 90 ημέρες από την ημερομηνία υποχρέωσης εξόφλησης.

Περίργως τα χρέη του Δημοσίου προς τους ιδιώτες έχουν επανέλθει στα επίπεδα των μνημονίων, όταν υπήρχε πρόβλημα ρευστότητας. Κι όμως το ύψος των κρατικών οφειλών είναι υψηλότερο κατά 548 εκατ. ευρώ ακόμα και από το μνημονιακό έτος 2017. Φυσικά οι ιδιώτες δεν μπορούν να στραφούν κατά του Δημοσίου για οφειλές. Πάνω από τα μισά των κρατικών οφειλών σε ιδιώτες προέρχονται από τα νοσοκομεία που χρωστούν 1,7 δισ. ευρώ. Οι οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης οφείλουν σε ιδιώτες 590 εκατ. ευρώ από τα οποία τα 248 εκατ. είναι από τον ΕΟΠΥΥ. Ο κρατικός προϋπολογισμός (τακτικός και Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων) οφείλει σε ιδιώτες 313 εκατ. ευρώ, οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης χρωστούν 239 εκατ. Κι άλλα νομικά πρόσωπα του Δημοσίου 236 εκατ. ευρώ.

Συνολικά, κατά τους δέκα μήνες του 2025, οι οφειλές του Δημοσίου προς ιδιώτες αυξήθηκαν 33,75%. Σίγουρα είναι περισσότερα από όσα μπορεί να δικαιολογηθούν, επειδή κάποιος δικαιούχοι είναι άγνωστοι ή δεν έχουν όλα τα παραστατικά, ή άλλοι λόγοι για τους οποίους ευθύνονται οι ιδιώτες.

Να σημειωθεί ότι οι οφειλές του Δημοσίου είναι σχεδόν όσα δίνονται σε επιδοτήσεις αγροτών και η εκταμίευσή τους σε εύλογο διάστημα θα ήταν ενίσχυση της ρευστότητας της αγοράς. Κυρίως όμως θα συνιστούσε ουσιαστική ένδειξη για το ότι όσα προβλέπονται στους κανονισμούς και στα νομοθετήματα ισχύουν στην πράξη. Θα μπορούσε επίσης η έγκαιρη πληρωμή από το Δημόσιο να γίνει υπόδειγμα για τον ιδιωτικό τομέα όπου ειδικά σε ορισμένους κλάδους, κυρίως των υπηρεσιών, η καθυστέρηση πληρωμών αποτελεί κοινή πρακτική. Είναι κι αυτό μέρος μιας «ιδιαιτερότητας» που θεωρείται φυσιολογική, αλλά στην πράξη υποβαθμίζει την οικονομία και τις προοπτικές της.

Στα σκοτεινά νερά του Ατλαντικού και στις παγωμένες θάλασσες της Απω Ανατολής διεξάγεται ένας ακήρυκτος πόλεμος, στον οποίο δεν λαμβάνουν μέρος πολεμικά πλοία και υποβρύχια, αλλά μια αρμάδα από «πλοία-φαντάσματα». Ο λόγος για τον σκιάδη στόλο, ένα παγκόσμιο δίκτυο από 1.470 και πλέον δεξαμενόπλοια που επιτρέπει σε χώρες όπως η Ρωσία, το Ιράν και η Βενεζουέλα να διακινούν δισεκατομμύρια βαρέλια πετρελαίου, παρακάμπτοντας τις δυτικές κυρώσεις. Υπάρχουν πλέον περισσότερα από 1.470 δεξαμενόπλοια που ταξινολογούνται ως μέρος του σκιάδου ή «σκοτεινού» στόλου, σύμφωνα με τον ιστότο-

Πώς διαφεύγουν από τα ραντάρ των Αρχών και διακινούν πετρέλαιο από χώρες όπως η Ρωσία, το Ιράν, η Βενεζουέλα.

πο παρακολούθησης πλοίων TankerTrackers.com. Ο αριθμός τους έχει αυξηθεί από το 2022, καθώς η Ρωσία αναζητά διαδρομές παράκαμψης των δυτικών κυρώσεων, μετά τον πόλεμο της κατά της Ουκρανίας. Η S&P Global από την πλευρά της κάνει λόγο για 940 πλοία, αριθμός που αντιπροσωπεύει το 17% των δεξαμενόπλοιων που μεταφέρουν σήμερα πετρέλαιο, προϊόντα πετρελαίου και χημικά σε όλο τον κόσμο.

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία από την εταιρεία Kpler, το 2025 ο σκιάδης στόλος μετέφερε 3,7 δισ. βαρέλια, ποσότητα που αντιπροσωπεύει το 6%-7% περίπου των παγκόσμιων ροών αργού πετρελαίου. Η γιγαντιαία επιχείρηση λαθρεμπορίου δεν εξυπηρετεί μόνο το κέρδος, αλλά αποτελεί οικονομική «αντίδοση» καθεστώτων που βρίσκονται σε διεθνή απομόνωση, συνο-

Ο παγκόσμιος σκιάδης στόλος ξεπερνάει τα 1.470 δεξαμενόπλοια

Το 2025 υπολογίζεται ότι μετέφεραν 3,7 δισ. βαρέλια πετρελαίου

Αμερικανικές ειδικές δυνάμεις με πρόσφατες επιχειρήσεις τους κατέλαβαν νότια της Ισλανδίας το δεξαμενόπλοιο Marinera (πρώην Bella 1) και σε διεθνή ύδατα το M/T Sophia.

ψίζει η Wall Street Journal. Η πρόσφατη επιχείρηση των αμερικανικών ειδικών δυνάμεων νότια της Ισλανδίας, με την κατάληψη του δεξαμενόπλοιου Marinera (πρώην Bella 1) και η επακόλουθη κατάληψη του πλοίου M/T Sophia σε διεθνή ύδατα – οι τελευταίες σε μια σειρά επιθέσεων εναντίον του παγκόσμιου σκιάδου στόλου – δείχνουν την αποφασιστικότητα της Δύσης να καταπολεμήσει το φαινόμενο.

Οι μέθοδοι με τις οποίες καταφέρνουν αυτά τα πλοία

να διαφεύγουν από τα ραντάρ των Αρχών θμίζουν κατασκευαστικά θρήνη. Τα δεξαμενόπλοια συναντώνται ενίοτε στην ανοικτή θάλασσα, απενεργοποιούν τους αναμεταδότες GPS (AIS) και μεταγγίζουν το φορτίο από το ένα στο άλλο. Σύμφωνα με ψήφισμα του ΟΗΕ για τη ναυτιλία που υπογράφηκε από σχεδόν 200 κράτη το 2015, όλα τα μεγάλα πλοία πρέπει να διαθέτουν δορυφορικούς αναμεταδότες, γνωστούς ως συστήματα αυτόματης αναγνώρισης

ή AIS, οι οποίοι μεταδίδουν την ταυτότητα του πλοίου και τα δεδομένα θέσης πλοήγησης. Χωρίς αυτά, η προέλευση του πετρελαίου χάνεται μέσα σε έναν δαίδαλο μεταφορτώσεων. Τα πλοία του σκοτεινού στόλου χρησιμοποιούν επίσης ψυδολογία χωρών με ελάχιστη εποπτεία, όπως το Καμερόν, η Γκαμπόν και τα νησιά Κομόρες στον Ινδικό Ωκεανό. Οι εν λόγω σημαίες προσφέρουν νομική κάλυψη, χαμηλούς φόρους και ανύπαρκτους ελέγχους ασφαλείας. Τα

«πλοία-φαντάσματα» τέλος, παραποιούν τις συνταγμένες τους, δείχνοντας ότι βρίσκονται χιλιάδες μίλια μακριά από την πραγματική τους θέση, ή αλλάζουν ονόματα εν πλω (όπως το Marinera που στο παρελθόν ονομαζόταν Neofit, Yannis και Bella 1).

Πέρα από τη γεωπολιτική διάσταση, ο σκιάδης στόλος αποτελεί μια τερστία απειλή για το περιβάλλον, λένε οι ειδικοί. Περίπου το ένα τρίτο αυτών των πλοίων είναι ηλικίας άνω των 20 ετών, γεγονός που τα καθιστά επιρρεπή σε ατυχήματα. Ακόμη πιο απνησυχικό είναι το γεγονός ότι τα περισσότερα στερούνται αξιόπιστων ασφάλιστρων. Τα περισσότερα πλοία παγκοσμίως είναι ασφαλισμένα και αντασφαλισμένα στην Ευρώπη. Οι ειδικές κυρώσεις ωστόσο έχουν απαγορεύσει στους περισσότερους ασφαλιστές να παρέχουν υπηρεσίες σε αυτά τα πλοία, αποκόπτοντάς τα από τις δυτικές ασφαλιστικές αγορές. Αν δημιουργηθεί λόγω κέρη μια πετρελαιοκλιδή, δεν υπάρχει κανένας φορέας που θα μπορεί να καλύψει το κόστος της καταστροφής. Οι κυρώσεις μετά τον πόλεμο Ρωσίας - Ουκρανίας και τα χρέη που θα μπορούσαν να προκύψουν από την παράκαμψη τους μέσα από «πλοία-φαντάσματα», έχουν δείξει ότι το σύστημα κυρώσεων έχει όρια, λέει ο Ναθάναιλ Κουρκαμπ, συνεργάτης στη δικηγорική εταιρεία National Security Group της Morrison Foerster. «Τώρα πρέπει να κάνουμε αυτό που οι κυρώσεις υποτίθεται ότι δεν θα απαιτούσαν ποτέ, να χρησιμοποιήσουμε δηλαδή στρατιωτικά μέσα για να επιβάλλουμε τον αποκλεισμό της Βενεζουέλας. Αυτό είναι κάτι νέο», είπε. Η δυναμική επέμβαση των ΗΠΑ στον Ατλαντικό και οι επιθέσεις της Ουκρανίας με drones κατά ρωσικών δεξαμενόπλοιων στη Μαύρη Θάλασσα σηματοδοτούν μια νέα φάση στον «πόλεμο» ενάντια στο λαθρεμπόριο πετρελαίου.

Ο πρώτος ουρανοξύστης της Bugatti

Το όνομα Bugatti είναι συνώνυμο των υπερπολυτελών αυτοκινήτων υψηλών επιδόσεων. Τώρα, όμως, η ιταλική μάρκα μπαίνει σε μια νέα και εντελώς διαφορετική «κούρσα»: κατασκευάζει τον πρώτο ουρανοξύστη της στην καρδιά του Ντουμπάι. Με τα φθηνότερα διαμερίσματα να ξεκινούν από 5,2 εκατ. δολάρια, η εταιρεία εισέρχεται σε μια ταχέως αναπτυσσόμενη αγορά για τους βαθύπλουτους: τις κατοικίες που φέρουν την υπογραφή μιας γνωστής μάρκας.

As πάρουμε όμως τα πράγματα από την αρχή: όλο και περισσότερες μάρκες πολυτελείας, όπως η Porsche, η Aston Martin, η Fendi και η Missoni, προσφέρουν διαμερίσματα πλή-

Μάρκες πολυτελείας, όπως η Porsche, η Aston Martin, η Fendi και η Missoni, προσφέρουν διαμερίσματα πλήρως επιπλωμένα.

ρως επιπλωμένα και συχνά με μια νότα «λάμψης». Μάλιστα, σε πολλά σημεία αυτών των σπιτιών φαίνεται και το σχετικό λογότυπο της μάρκας. Στο Ντουμπάι η Bugatti κατασκευάζει τον ουρανοξύστη των 43 ορόφων σε συνεργασία με την ντόπια εταιρεία ανάπτυξης ακινήτων Binghatti Properties. Τα πιο ακριβά ρετιρέ θα περιλαμβάνουν μεγάλους ιδιωτικούς ανελκυστήρες για τα αυτοκίνητα των ιδιοκτητών, ώστε να τα παρκάρουν μέσα στο διαμέρισμά τους.

«Για πολλούς φανατικούς των αυτοκινήτων η τω ρολογιών δεν αρκεί απλά να έχουν στην κατοχή τους το όχημα ή το ρολόι, αλλά θέλουν να βιώσουν τη μάρκα στην καθημερινή τους ζωή μέσω του ακινήτου», υποστηρίζει ο πρόεδρος της Binghatti Properties, Μουχάμαντ Μπιγκχάτι, σύμφωνα με το BBC. Η παγκόσμια ζήτηση για τέτοιου είδους κατοικίες αυξήθηκε την τελευταία διετία, συμ-

Η Bugatti κατασκευάζει έναν ουρανοξύστη 43 ορόφων στο Ντουμπάι. Τα φθηνότερα διαμερίσματα ξεκινούν από 5,2 εκατ. δολ. και έχουν μεγάλους ιδιωτικούς ανελκυστήρες για τα αυτοκίνητα των ιδιοκτητών, ώστε να τα παρκάρουν μέσα στα διαμερίσματά τους.

φωνα με έρευνα της Knight Frank. Το 2011 υπήρχαν μόλις 169 σχετικά έργα, ενώ σήμερα φτάνουν τα 611 και αναμένεται να φτάσουν τα 1.019 μέχρι το 2030. Αυτή τη στιγμή οι ΗΠΑ έχουν τον υψηλότερο αριθμό οικιστικών κτιρίων από συγκεκριμένες μάρκες, αλλά σύμφωνα με την Knight Frank η Μέση Ανατολή, που αυτή τη στιγμή βρίσκεται στη δεύτερη θέση, εμφανίζει τον ταχύτερο ρυθμό ανάπτυξης. Ειδικότερα, το Ντουμπάι έχει τα περισσότερα τέτοια έργα υπό ανάπτυξη, κατά πόσο πιθανότητα λόγω των βαθύπλουτων που συνεχίζουν να εισρέουν μαζικά στην πόλη και αγοράζουν πολυτελείς κατοικίες. Εξάλλου, λόγω της χαμηλής φορολογίας, τα διαμερίσματα εκεί είναι συνήθως φθηνότερα από τη Νέα Υόρκη και το Λονδίνο, για παράδειγμα.

Μέχρι πρόσφατα η αγορά των διαμερισμάτων που φέρουν τη σφραγι-

δα συγκεκριμένης μάρκας κυριαρχεί από αλυσίδες ξενοδοχείων, όπως οι Four Seasons και Ritz-Carlton. Πλέον, όμως, διεκδικούν μερίδιο και άλλοι. Ενδεικτικά, στο Μάϊαμι άνοιξε το 2017 ο ουρανοξύστης της Porsche και πέφτει οι κατοικίες της Aston Martin. Επίσης, το κτίριο της εταιρείας ρολογιών Jacob & Co στα ΗΑΕ αναμένεται να παραδοθεί το 2027.

Για αυτές τις εταιρείες, τα ακινήτα προσφέρουν μια νέα πηγή εσόδων με σχετικά χαμηλό ρίσκο, καθώς οι εταιρείες ανάπτυξης με τις οποίες συνεργάζονται διαχειρίζονται την κατασκευή και οι αγοραστές πληρώνουν αμέσως για την αισθητική και την αποκλειστικότητα που σχετίζεται με τη μάρκα. Πολλά προσφέρουν συμμετοχή σε κλειστές λέσχες, εγκαταστάσεις ευεξίας και αποκλειστικές υπηρεσίες, από σπαρά και πρόσβαση σε γιοτ μέ-

Γεωπολιτική αβεβαιότητα και καταθέσεις

Τον ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ και ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΣΑΚΚΑ

Σε περιόδους πολέμου, διεθνών εντάσεων και γεωπολιτικών αστάθειας, το ένστικτο λέει ότι οι καταθέσεις «φεύγουν» από τις τράπεζες. Τα εμπειρικά δεδομένα, ωστόσο, δείχνουν ότι συχνά συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο. Σε ένα διεθνές περιβάλλον όπου οι γεωπολιτικές εντάσεις έχουν πάψει να αποτελούν απλώς «εξωτερικό θόρυβο» και εξελίσσονται σε καθοριστικό μακρο-οικονομικό παράγοντα, πρόσφατη δημοσίευση στο διεθνές επιστημονικό περιοδικό Financial Management, της οποίας οι υπογράφοι το παρόν άρθρο είναι συν-συγγραφείς, αναδεικνύει έναν μηχανισμό με άμεση σημασία για την ευρωπαϊκή, και κατ' επέκταση την ελληνική, τραπεζική σταθερότητα: τη συμπεριφορά των νοικοκυριών ως καταθετών υπό συνθήκες αυξημένου παγκόσμιου γεωπολιτικού κινδύνου.

Το άρθρο των Αναστασίου Δημήτρη, Καπόπουλου Θεοδωρή, Σάκκα Αθανάσιου και Steven Ongena εξετάζει συστηματικά τη σχέση μεταξύ της παγκόσμιας γεωπολιτικής αβεβαιότητας και των εγχώριων ροών τραπεζικών καταθέσεων νοικοκυριών σε 22 ευρωπαϊκές χώρες, σε τριμηνιαία βάση από το 1998 έως σήμερα.

Το βασικό εύρημα είναι σαφές: όσο αυξάνεται ο παγκόσμιος γεωπολιτικός κίνδυνος, αυξάνονται και οι εγχώριες καταθετικές ροές των νοικοκυριών προς το τραπεζικό σύστημα. Το αποτέλεσμα αυτό έρχεται σε αντίθεση με το δεδομένο στερεότυπο της «φυγής καταθέσεων» που συνδέεται με κρίσεις εμπιστοσύνης.

Η ερμηνεία που προτείνουν οι συγγραφείς είναι ότι οι τραπεζικές καταθέσεις λειτουργ-

γούν ως ασφαλές καταφύγιο (safe haven) σε περιόδους διεθνών εντάσεων. Όταν ο γεωπολιτικός κίνδυνος αυξάνεται, τα νοικοκυριά περιορίζουν την έκθεσή τους σε πιο ριψοκίνδυνες μορφές επένδυσης και κατευθύνουν τα διαθέσιμά τους σε χαμηλού κινδύνου περιουσιακά στοιχεία. Πρόκειται για το γνωστό φαινόμενο του flight-to-safety, το οποίο συνοδεύεται από αυξημένη προληπτική αποταμίευση.

Η οικονομική σημασία του αποτελέσματος δεν είναι αμελητέα. Οι συγγραφείς υπολογίζουν ότι μία αύξηση της γεωπολιτικής κρίσης κατά μία τυπική απόκλιση συνδέεται με αύξηση περίπου 637,5 εκατ. στις ροές καταθέσεων νοικοκυριών κατά μέσον όρο στην Ευρώπη.

Ιδιαίτερη ενδιαφέρον παρουσιάζει η διάκριση του γεωπολιτικού κινδύνου σε «απειλές» και «πράξεις». Οι καταθετικές ροές αυξάνονται περισσότερο σε περιόδους έντονων ρητορικών, κλιμακούμενης έντασης και αβεβαιότητας για το ενδεχόμενο ενός γεγονότος, παρά όταν η κρίση έχει ήδη εκδηλωθεί με συγκεκριμένη πράξη. Οι «απειλές» λειτουργούν κυρίως ως ψυχολογικό σοκ αβεβαιότητας: η παρατεταμένη αίσθηση ότι «κάτι μπορεί να συμβεί» επιδεινώνει το οικονομικό συναίσθημα, μειώνει την εμπιστοσύνη και οδηγεί την οικονομική συμπεριφορά.

Με απλά λόγια, η αβεβαιότητα ενισχύει την προληπτική αποταμίευση. Τα νοικοκυριά γίνονται πιο προσεκτικά στις δαπάνες τους και διατηρούν υψηλότερα αποθέματα ρευστότητας στο τραπεζικό σύστημα ως μορφή οικονομικής ασφάλειας.

Η εμπειρική ανάλυση δείχνει επίσης ότι η αντίδραση των καταθετικών ροών σε ένα σοκ γεωπολιτικού κινδύνου είναι μεν άμεση και θετική, αλλά δεν είναι μόνιμη. Το αποτέλεσμα εξασθενεί και μπορεί να αντιστραφεί εντός περιόδου ενός έτους. Αυτό είναι κρίσιμο για τις τράπεζες: οι εισροές καταθέσεων υπό γεωπολιτική ένταση δεν πρέπει να εκλαμβάνονται ως μόνιμη διεύρυνση της καταθετικής βάσης, αλλά ως παροδικό «κύμα ρευστότητας» που ενδέχεται να αναστραφεί όταν ο αναλαμβανόμενος κίνδυνος στις αγορές μειωθεί. Οι εξελίξεις αυτές εντάσσονται σε ένα ευρύτερο διεθνές πλαίσιο. Το Global Risks Report 2025 του World Economic Forum περιγράφει ένα ολοένα πιο κατακερματισμένο διεθνές περιβάλλον, στο οποίο οι γεωπολιτικές εντάσεις συγκαταλέγονται στους κυρίαρχους βραχυπρόθεσμους και μεσοπρόθεσμους κινδύνους. Παράλληλα, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο επισημαίνει ότι η γεωπολιτική αβεβαιότητα παραμένει σημαντικός καθοριστικός κίνδυνος για την παγκόσμια οικονομία.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η τραπεζική εποπτεία της ΕΚΤ έχει ήδη εντάξει τον γεωπολιτικό κίνδυνο στις άμεσες προτεραιότητες των ερχόμενου stress test των τραπεζών το 2026, υπογραμμίζοντας την ανάγκη οι τράπεζες να είναι σε θέση να αντέχουν σοβαρά γεωπολιτικά σοκ.

Υπό αυτό το πρίσμα, η μελέτη προσφέρει μια χρήσιμη αναθεώρηση της συζήτησης για τις καταθέσεις. Δεν είναι μόνο «ευάλωτες» σε κρίσεις εμπιστοσύνης, αλλά μπορούν και να λειτουργούν ως

θεσμικά θωρακισμένο καταφύγιο, ιδίως σε χώρες όπου η ασφάλεια καταθέσεων και οι αντιλήψεις για «πολύ μεγάλη τράπεζα για να πτωχεύσει» ενισχύουν την εμπιστοσύνη των αποταμιευτών. Για την Ελλάδα, που έχει βιώσει ιστορικά έντονες διακυμάνσεις καταθετικής εμπιστοσύνης, το εύρημα αυτό υπενθυμίζει ότι η τραπεζική σταθερότητα δεν εξαρτάται μόνο από τα εγχώρια μακροοικονομικά μεγέθη. Το διεθνές περιβάλλον κινδύνου παίζει επίσης κρίσιμο ρόλο στη διαμόρφωση της συμπεριφοράς των νοικοκυριών.

Συνολικά, η έρευνα επανατοποθετεί τις τραπεζικές καταθέσεις στον χάρτη των «ασφαλών» περιουσιακών στοιχείων σε περιόδους γεωπολιτικών κλυδωνισμών και αναδεικνύει την ανάγκη οι τράπεζες, οι εποπτικές αρχές και οι φορείς οικονομικών πολιτικών να ενσωματώσουν συστηματικά δείκτες γεωπολιτικού κινδύνου σε ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, σε πλαίσια διαχειρίσιμων ρευστότητας και στη γενικότερη αρχιτεκτονική μακροπροληπτικής πολιτικής. Σε έναν κόσμο όπου η οικονομία και η γεωπολιτική αλληλοεμπλέκονται όλο και περισσότερο, η κατανόηση αυτών των μηχανισμών καθίσταται αναγκαία.

Ο κ. Δημήτριος Αναστασίου είναι επίκουρος καθηγητής Χρηματοοικονομικής, Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Ο κ. Αθανάσιος Σάκκας είναι επίκουρος καθηγητής Χρηματοοικονομικής, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Της ΜΑΤΙΝΑΣ ΧΑΡΚΟΦΤΑΚΗ

Από τη φρενίδα των προηγούμενων ετών, σε μια σαφώς πιο συγκρατημένη και προσηλωμένη στάση περνάει πλέον η αγορά των κέντρων δεδομένων (data centers) στη χώρα μας. Το κύμα αισιοδοξίας που είχε δημιουργηθεί πριν από λίγα χρόνια, με αλλεπάλληλες ανακινώσεις τόσο από εγκώριους ομίλους όσο και από πολυεθνικούς τεχνολογικούς κολοσσούς για την ανάπτυξη data centers στην Ελλάδα, είχε καλλιεργήσει την εντύπωση ότι η χώρα βαδίζει προς την ανάδειξή της σε ευρωπαϊκό κόμβο ψηφιακών υποδομών. Και όχι αδικαιολόγητα.

Σήμερα, ωστόσο, η εικόνα είναι πιο σύνθετη. Ένα μέρος αυτών των φιλόδοξων επενδυτικών σχεδίων δεν έχει ακόμη περάσει από το επίπεδο των εξαγγελιών στην πράξη, παραμένοντας σε στάδιο πρόθεσης ή αναμονής, ενώ κάποια έχουν προκαλέσει τις έντονες αντιδράσεις της τοπικής κοινωνίας, η οποία δεν βλέπει πάντοτε με καλό μάτι τέτοιου είδους εγχειρήματα. Οι αρχικοί υψηλοί τόνοι έχουν χαμηλώσει, καθώς οι επενδυτές επανεκτιμούν κόστη, χρονοδιαγράμματα και τεχνικές προκλήσεις, με αποτέλεσμα η αγορά να εισέρχεται σε μια φάση μεγαλύτερης ωριμότητας και πιο προσεκτικών κινήσεων.

Η όποια αναδίπλωση στον χώρο των data centers φαίνεται να οφείλεται, εν μέρει, στη χαμηλότερη από ό,τι αρχικά αναμενόταν ζήτηση για cloud υπηρεσίες από τις επιχειρήσεις. Επιπλέον, πολλοί παράγοντες υποδεικνύουν ότι η υιοθέτηση εφαρμογών τεχνητής νοημοσύνης θα γίνει πιο αργά από ό,τι πολλοί προέβλεπαν. Οι εταιρείες χρειάζεται πρώτα

να επενδύσουν σημαντικά κεφάλαια για την ενσωμάτωση αυτών των τεχνολογιών, με αποτέλεσμα οι άμεσες ανάγκες τους σε cloud να παραμένουν περιορισμένες. Τα data centers είναι η φυσική υποδομή όπου «στηρίζεται» το cloud, το οποίο επιτρέπει στις εταιρείες να αποθηκεύουν δεδομένα και να «τρέχουν» εφαρμογές μέσω Διαδικτύου χωρίς να χρειάζονται δικούς τους servers. Όσο περισσότερες εταιρείες χρησιμοποιούν υπηρεσίες cloud τόσο μεγαλύτερη είναι η ανάγκη για χώρους, διακομιστές και υποδομές στα data centers.

Στην Ελλάδα η πλειονότητα των επενδύσεων σε κέντρα δεδομένων επικεντρώνεται στην Αττική και πιο συγκεκριμένα στην περιοχή των Μεσογείων, σε Σπάτα και Κορωπί.

Ειδικότερα, στα Σπάτα αυτή τη στιγμή βρίσκονται σε διαδικασία ανάπτυ-

ξης τρία data centers. Το ένα είναι της Microsoft, το δεύτερο είναι της ΔΕΗ σε συνεργασία με την DAMAC, η οποία εδρεύει στο Ντουμπάι, και το τρίτο είναι της Dromeus Capital, σε συνεργασία με την Arto. Παρότι τα δύο πρώτα έργα έγιναν δεκτά από τους κατοίκους χωρίς διαμαρτυρίες, δεν συνέβη το ίδιο με το τρίτο. Η σχεδιαζόμενη εγκατάσταση της Dromeus, ισχύος 80 MW, με την ονομασία Olive, ύψους 300 εκατ. ευρώ, έχει προκαλέσει τη σθεναρή αντίσταση της τοπικής κοινότητας. «Είμαστε ανοικτοί στις επενδύσεις, υπό την προϋπόθεση ότι γίνονται με κανόνες», σημειώνει στην «Κ» ο αντιδήμαρχος Σπάτων Ευάγγελος Τσέπας, προσθέτοντας ότι ο δήμος προτίθεται να προσφύγει στο Συμβούλιο της Επικρατείας προκειμένου να μπλοκάρει το συγκεκριμένο εγχείρημα, ενώ ήδη μεμονωμέ-

νοι κάτοικοι έχουν κινηθεί δικαστικά. Μεγαλύτερη πηγή ανησυχίας αποτελεί ο εκκωφαντικός θόρυβος που εκτιμάται ότι θα προκληθεί, ιδίως σε περίπτωση διακοπής ρεύματος, από τη λειτουργία των γεννητριών, σε συνδυασμό με τα δύο ήδη data centers της περιοχής που αναπτύσσονται. Παρόλα αυτά, οι κάτοικοι επισμαίνουν ότι η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων για το συγκεκριμένο έργο δεν αξιολόγησε τον θόρυβο σωρευτικά, αλλά τον αντιμετώπισε αποσπασματικά, σαν να επρόκειτο για τη μοναδική εγκατάσταση αυτού του τύπου στα Σπάτα. «Η Χριστούπολη, όπου τοποθετείται το data center της Dromeus, είναι μια πολύ ήσυχη περιοχή κυρίως με κατοικίες, ενώ σε κοντινή απόσταση εντοπίζεται το το East Campus του Αμερικανικού Κολλεγίου», επισμαίνει ο κ. Τσέπας.

Σε ό,τι αφορά την επένδυση της Microsoft στα Σπάτα, αυτή την περίοδο βρίσκεται σε εξέλιξη η ανέγερση του μεταλλικού σκελετού του κτιρίου, με τις εργασίες να προχωρούν εντός χρονοδιαγράμματος. Θα ακολουθήσουν η διαμόρφωση των εξωτερικών χώρων και η εγκατάσταση του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού. Η άδεια που έχει λάβει είναι ισχύος 20 MW, ωστόσο σε πρώτη φάση θα είναι ισχύος 10 MW, με δυνατότητα επέκτασης.

Αν και η κατασκευή του κτιρίου δεν αποκλείεται να ολοκληρωθεί εντός του 2027, η έναρξη λειτουργίας του τοποθετείται χρονικά αργότερα, το 2028, καθώς προϋποθέτει την ετοιμότητα και των άλλων δύο data centers που σχεδιάζει ο αμερικανικός κολοσσός. Το δεύτερο κατασκευάζεται ήδη από την Data4 στην Παιανία και θα μισθωθεί από τη Microsoft, ενώ για το τρίτο, που προβλέπεται στο Κορωπί, προς το παρόν δεν υπάρχουν νεότερες πληροφορίες για την πορεία ή τις επόμενες κινήσεις της εταιρείας.

Σε τροχιά υλοποίησης βρίσκεται και το data center στα Σπάτα της EDGNEX Data Centers, της κοινοπραξίας της ΔΕΗ με τον όμιλο DAMAC, ισχύος 12,5 MW, μια επένδυση που εκτιμάται ότι θα αγγίξει τα 150 εκατ. ευρώ. Το έργο έχει σχεδιαστεί με προοπτική περαιτέρω ανάπτυξης, καθώς προβλέπεται μελλοντική επέκταση της δυναμικότητας έως τα 25 MW, ανάλογα με τη ζήτηση. Σύμφωνα με τον σχεδιασμό, οι κατασκευαστικές εργασίες έχουν ήδη ξεκινήσει, με τον χρόνο ολοκλήρωσης να τοποθετείται περίπου σε οριζόντια δύο ετών.

Μετατίθεται για το 2028 η έναρξη

Η άδεια που έχει λάβει η Microsoft για το data center στα Σπάτα είναι ισχύος 20 MW, ωστόσο σε πρώτη φάση θα είναι ισχύος 10 MW, με δυνατότητα επέκτασης. Αν και η κατασκευή του κτιρίου δεν αποκλείεται να ολοκληρωθεί εντός του 2027, η έναρξη λειτουργίας τοποθετείται χρονικά αργότερα, το 2028.

Χαμηλή ζήτηση για cloud

Η όποια αναδίπλωση στον χώρο των data centers φαίνεται να οφείλεται, εν μέρει, στη χαμηλότερη από ό,τι αρχικά αναμενόταν ζήτηση για cloud υπηρεσίες από τις επιχειρήσεις. Επιπλέον, πολλοί παράγοντες υποδεικνύουν ότι η υιοθέτηση εφαρμογών τεχνητής νοημοσύνης θα γίνει πιο αργά από ό,τι πολλοί προέβλεπαν.

Στις Ηνωμένες Πολιτείες, η ταχεία ανάπτυξη των κέντρων δεδομένων απειλεί ήδη τη σταθερότητα του δικτύου σε πολλές περιοχές. Η PJM Interconnection, που επιβλέπει την αγορά ενέργειας σε 13 πολιτείες, έχει προτείνει τα κέντρα δεδομένων να χρησιμοποιούν δική τους εφεδρική τροφοδοσία ή να αποσυνδέονται εντελώς από το δίκτυο σε περιόδους υψηλής ζήτησης. Η πρόταση αυτή προκάλεσε την έντονη αντίδραση εταιρειών όπως οι Google, Amazon και Microsoft.

Η ΑΙ απειλεί δίκτυα ενέργειας και αποθέματα νερού

Η τεχνητή νοημοσύνη (AI) και τα ενεργειακά κέντρα δεδομένων (data centers) μεταμορφώνουν ραγδαία το παγκόσμιο ενεργειακό τοπίο, ασκώντας πίεση σε δίκτυα και αλυσίδες τροφοδοσίας. Σύμφωνα με τον Διεθνή Οργανισμό Ενέργειας (IEA), το 2024 τα data centers κατανάλωσαν περίπου 415 τεραβατώρες (TWh) ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ ο IEA προβλέπει ότι η ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας από κέντρα δεδομένων παγκοσμίως αναμένεται να υπερδιπλασιαστεί έως το 2030, φθάνοντας περίπου στις 945 TWh – αριθμός που ξεπερνάει την τρέχουσα συνολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας της Ιαπωνίας.

Η πρωτοφανής πίεση στα δίκτυα ηλεκτροδότησης έχει προκαλέσει έντονες αντιπαραθέσεις

μεταξύ τεχνολογικών κολοσσών, εταιρειών κοινής ωφέλειας και πολιτών τόσο στις ΗΠΑ όσο και στην Ευρώπη. Το διακύβευμα δεν είναι μόνο η τεχνολογική πρόοδος, αλλά η ίδια η ενεργειακή ασφάλεια και η κοινωνική δικαιοσύνη σε έναν κόσμο όπου οι πόροι γίνονται ολοένα και πιο σπάνιοι.

Στην Ευρώπη, η συζήτηση αποκτά μια έντονα ηθική και κοινωνική διάσταση. Ενώ η Ε.Ε. προσπαθεί να επιτύχει φιλόδοξους «πράσινους» στόχους, η κατανάλωση των κέντρων δεδομένων αναμένεται να εκτιναχθεί από τις 70 TWh το 2024 στις 115 TWh έως το 2030. Η αύξηση αυτή συμπίπτει με μια περίοδο ενεργειακής κρίσης, όπου πολλά νοικοκυριά δυσκολεύονται να καλύψουν βασικές ανάγκες

θέρμανσης. Το ερώτημα που τίθεται, ιδιαίτερα από ακαδημαϊκούς και κοινωνικούς φορείς, είναι ποια είναι η πραγματική «χρήσιμη εργασία» που παράγουν αυτά τα κέντρα και αν η ψευδαίσθηση ότι οι καθημερινές ψηφιακές εργασίες πρέπει να προηγούνται της κοινωνικής ευημερίας.

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση της Ιρλανδίας, όπου τα κέντρα δεδομένων καταναλώνουν το 22% της συνολικής ηλεκτρικής ενέργειας της χώρας και αυξάνονται οι φωνές που ζητούν μορατόριουμ στις νέες κατασκευές data centers. Στις αρχές του 2026 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναμένεται να δημοσιεύσει ένα πακέτο μέτρων με ειδική αναφορά στα κέντρα δεδομένων, με στόχο τη διαφάνεια στην κατανάλωση ενέργειας και

Η ζήτηση ρεύματος από τα κέντρα δεδομένων παγκοσμίως αναμένεται να υπερδιπλασιαστεί έως το 2030.

νερού, ενώ παράλληλα προωθείται ο κώδικας δεοντολογίας για την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών.

Στις ΗΠΑ, η ταχεία ανάπτυξη ήδη τη σταθερότητα του δικτύου σε πολλές περιοχές. Η PJM Interconnection, που επιβλέπει την αγορά ενέργειας σε 13 πολιτείες, έχει προτείνει μια δραστηριότητα: τα κέντρα δεδομένων να χρησιμοποιούν δική τους εφεδρική τροφοδοσία ή να αποσυνδέονται εντελώς από το δίκτυο σε περιόδους υψηλής ζήτησης. Η πρόταση αυτή προκάλεσε την έντονη αντίδραση εταιρειών όπως οι Google, Amazon και Microsoft, οι οποίες υποστηρίζουν ότι οι λειτουργίες τους είναι κρίσιμες για τομείς όπως η υγεία και οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και απαιτούν αδιάλει-

πτη σύνδεση στο δίκτυο. Η κατάσταση είναι ακόμη πιο οριακή στο Τέξας, καθώς η ζήτηση ενέργειας για κέντρα δεδομένων αναμένεται σχεδόν να διπλασιαστεί έως το 2035, αγγίζοντας τα 86 γιγαβάτ. Η πολιτεία έχει ήδη θεσπίσει νομοθεσία που ορίζει ότι μπορεί να διακοπεί η παροχή ρεύματος στα κέντρα δεδομένων για να αποφευχθούν γενικευμένα μπλακάουτ. Παρόμοιες κινήσεις εξετάζει και η Southwest Power Pool, προσφέροντας «υπό όρους» σύνδεση σε νέες εγκαταστάσεις, με το αντάλλαγμα της πιθανής αποσύνδεσης όταν η προσφορά δεν επαρκεί. Μόνο ένα κέντρο δεδομένων μπορεί επίσης να χρησιμοποιήσει περισσότερο από 500.000 γαλόνια νερού την ημέρα, σχεδόν όσο μια ποίνα ολυμπιακών διαστάσεων.

Το Πρόγραμμα Περιβάλλοντος των Ηνωμένων Εθνών (UNEP) επισμαίνει ότι, σύμφωνα με εκτιμήσεις, η παγκόσμια ζήτηση νερού που προκύπτει από την τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να φθάσει στα 4,2-6,6 δισ. κυβικά μέτρα το 2027, πάνω από το ήμισυ της ετήσιας χρήσης νερού του Ηνωμένου Βασιλείου το 2023.

Η ανάγκη για μεγαλύτερη υπολογιστική ισχύ συγκρούεται με την ανάγκη για προστασία του περιβάλλοντος και των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, και πολλοί είναι οι κίνδυνοι που λένε ότι οι κυβερνήσεις καλούνται να αποφασίσουν αν θα ανταποκρίνονται ανεπιφύλακτα στις τεράστιες απαιτήσεις της Big Tech ή αν θα θέσουν δημοκρατικούς κανόνες και προτεραιότητες.

Κάθε εβδομάδα,
Νέες ευκαιρίες.

Altamira Real Estate
8000 8200 | altamirarealestate.com.cy

Ο ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΣΤΑ ΑΚΙΝΗΤΑ

Altamira
doValue Group

Ζούμε σε έναν κόσμο πολύ πιο ασταθή, λέει η Λαγκάρντ

Αυτοαποκαλείται «κυρία Κρίση», ανησυχεί για την άνοδο του λαϊκισμού

Η «κυρία Κρίση» της Ευρώπης: έτσι αυτοαποκαλείται η Κριστίν Λαγκάρντ καθώς πλησιάζει στο τέλος όχι της σταδιοδρομίας της, αλλά της θητείας της στην ΕΚΤ και βλέπει τον κόσμο να έχει γίνει αγνώριστος σε σύγκριση με όσα ήταν άλλοτε. Έχουν παρέλθει δύο δεκαετίες από τότε που βρέθηκε σε υψηλά αξιώματα και η πρόεδρος της ΕΚΤ μπορεί να αντλεί κουράγιο από την υποχώρηση και τη σταθερότητα πλέον του πληθωρισμού της Ευρώζωνης αλλά και από τις αντοχές της οικονομικής ανάπτυξης. Την ίδια στιγμή, όμως, την ανησυχούν έντονα η άνοδος του λαϊκισμού και η δυσκολία με την οποία κινείται η Γηραιά Ηπειρος μέσα στην παγκόσμια πολιτική κατάσταση και στην αναμέτρηση δυνάμεων.

Μιλώντας στο Bloomberg για τα πάντα από το γραφείο της στον 39ο όροφο του κτιρίου της ΕΚΤ στη Φρανκφούρτη, αποδίδει στην ανισότητα την άνοδο των πολιτικών άκρων και στην ολιγωρία της Ευρώπης την αδυναμία της να ορίσει την τύχη της. «Ζούμε σε έναν κόσμο πολύ πιο ασταθή και επιρρεπή σε πληθωρισμό και ο οποίος έχει σαφώς κατακερματιστεί μπροστά στα

μάτια μας», τόνισε η κ. Λαγκάρντ τον Νοέμβριο. Η διαδικασία της διαδοχής της έχει ήδη αρχίσει, αλλά πολλά μπορεί να συμβούν μέχρι τότε εγκαταλείψει την ΕΚΤ το επόμενο έτος. Η κ. Λαγκάρντ, που συμπληρωμένη έκλεισε τα 70 χρόνια της την περασμένη εβδομάδα, βλέπει πόσο θα δυσκολεψει τον διάδοχό της η αλλαγή που έχουν επιφέρει στον κόσμο ο Ντόναλντ Τραμπ και ο κύριος ανταγωνιστής των ΗΠΑ, η Κίνα. Ο Αμερικανός πρόεδρος στον πρώτο χρόνο της δεύτερης θητείας του στον Λευκό Οίκο έχει διατάξει στρατιωτικές επιθέσεις σε επτά χώρες και έχει ανατρέψει τα πάντα στο διεθνές εμπόριο προς όφελος της Αμερικής. Η Κίνα επιδιώκει επίσης επιθετικά να επεκτείνει την οικονομική επιρροή της ανά τον κόσμο. Και όσο κι αν προσπαθεί η Ε.Ε. για να αναβαθμίσει την ανταγωνιστικότητά της και την άμυνά της, παραμένει εγκλωβισμένη στη γραφειοκρατία και στην ασυμφωνία.

Η αδράνεια αποτελεί για την ΕΚΤ απειλή για τις εταιρικές επενδύσεις και τις καταναλωτικές δαπάνες, εγκυμονεί κίνδυνο νέας επιτάχυνσης του πληθωρισμού που τόσο

Η πρόεδρος της ΕΚΤ Κριστίν Λαγκάρντ σε συνέντευξη της δεν παρέλειψε να αναφερθεί στο πόσο απειλείται η ανεξαρτησία των κεντρικών τραπεζών εξαιτίας των επιθέσεων που έχει εξαπολύσει κατά καιρούς ο πρόεδρος Τραμπ κατά του απερχόμενου προέδρου της Federal Reserve, Ζερόμ Πάουελ. Τονίζει πως είναι πολύτιμη η αυτονομία της ΕΚΤ και σημειώνει ότι ουδέποτε δέχθηκε «κάποιο τηλεφώνημα από οποιονδήποτε πολιτικό ηγέτη της Ευρώπης, καθώς γνωρίζουν όλοι πως δεν μπορούν να κάνουν κάτι τέτοιο».

Η αδράνεια αποτελεί για την ΕΚΤ απειλή για τις εταιρικές επενδύσεις και τις καταναλωτικές δαπάνες, εγκυμονεί κίνδυνο νέας επιτάχυνσης του πληθωρισμού.

δύσκολα έχει επιτευχθεί η σταθεροποίησή του στο 2%. Αισθανόμενη πως επείγουσα είναι η κατάσταση, η Λαγκάρντ έχει καταβάλει προσπάθειες για να επισπευσθούν οι αλλαγές, να προχωρήσουν οι μεταρρυθμίσεις, να επιταχυνθεί η διαδικασία λήψης αποφάσεων αλλά και να επιτευχθούν ευκολότερα η

ομοφωνία και η ενότητα. «Στη διάρκεια του περασμένου έτους καλλιέργηθηκε μία τάση για επισπευση και αυτό το προκάλεσε ο πρόεδρος Τραμπ, οπότε ως τον ευχαριστήσαμε», δήλωσε σε πρόσφατη συνέντευξή της και προσέθεσε τότε πως «η Ευρώπη αρχίζει να διδάσκεται, αλλά το αν διδάσκεται αρκετά γρήγορα θα το δείξει το μέλλον». Υπόσχεται πως θα εξακολουθήσει να διαμορφώνει το μέλλον της Ευρώπης μέχρι τον Οκτώβριο του 2027, οπότε λήγει η θητεία της στην ΕΚΤ. Και σκοπεύει να μην αποχωρήσει νωρίτερα παρά τα όσα φημολογήθηκαν περί πρόωρης αποχώρησής της από την ΕΚΤ προκειμένου να αναλάβει επικεφαλής του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ. «Δεν είμαι από αυτούς που εγκαταλείπουν», δηλώνει και εξηγεί πως

«όταν έχεις αναλάβει μια αποστολή πρέπει να τη φέρεις εις πέρας». Ομολογεί, πάντως, πως ο ρόλος της στην ΕΚΤ της πήρε περισσότερο χρόνο από όσο περίμενε. «Είχα την εντύπωση πως η θητεία ήταν πενταετής», τονίζει και προσθέτει πως αν το πήξε από την αρχή πως θα δεσμευόταν για οκτώ χρόνια, θα το είχε σκεφθεί πολύ περισσότερο. Δεν παραλείπει να αναφερθεί στο πόσο απειλείται η ανεξαρτησία των κεντρικών τραπεζών εξαιτίας των επιθέσεων που έχει εξαπολύσει κατά καιρούς ο πρόεδρος Τραμπ κατά του απερχόμενου προέδρου της Federal Reserve, Ζερόμ Πάουελ. Τονίζει πως είναι πολύτιμη η αυτονομία της ΕΚΤ και τονίζει πως ουδέποτε δέχθηκε «κάποιο τηλεφώνημα από οποιονδήποτε πολιτικό ηγέτη της Ευρώπης, καθώς γνωρίζουν

όλοι πως δεν μπορούν να κάνουν κάτι τέτοιο» εφόσον η ανεξαρτησία της ΕΚΤ είναι θεσμοθετημένη στη συνθήκη της Ευρωζώνης. Σε ό,τι αφορά, όμως, τις ΗΠΑ, τη Βρετανία ή άλλες χώρες εκφράζει αμφιβολίες για το κατά πόσον είναι εξίσου κατοχυρωμένη θεσμικά και νομικά η ανεξαρτησία των κεντρικών τραπεζών τους.

Ερωτώμενη, τέλος, αν ενδιαφέρεται να επιστρέψει στην πολιτική σκηνή της Γαλλίας και να συμμετάσχει ως υποψήφια στις προεδρικές εκλογές που θα διεξαχθούν σε 15 μήνες, δηλώνει πως μάλλον δεν την ενδιαφέρει κάτι τέτοιο, αλλά δεν αρνείται πως την απασχολούν ο διασμός στη Γαλλία, οι αυξανόμενες εντάσεις μεταξύ πλουσίων και φτωχών, και η διαφανόμενη νίκη του κόμματος της Λεπέν.

Μεγιστάνας του πετρελαίου, σύμβουλος του Τραμπ για τη Βενεζουέλα

Ένας δισεκατομμυριούχος επιχειρηματίας με επιχειρήσεις που αγοράζουν και εξάγουν ασφάλτο, ο Χάρι Σάρτζεντ Γ', με συμφέροντα στη Βενεζουέλα, έχει εξελιχθεί σε σύμβουλο του Αμερικανού προέδρου και του δίνει κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το πώς να δρομολογήσει η Ουάσινγκτον την επιστροφή ορισμένων αμερικανικών πετρελαϊκών στη χώρα. Ο Σάρτζεντ έχει μακρά πορεία δεσμών με τον πετρελαϊκό κλάδο της Βενεζουέλας και είναι χρήσιμος στον Τραμπ, που βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στις εκτιμήσεις στελεχών των αμερικανικών πετρελαϊκών για τη διαχείριση του ενεργειακού τομέα της. Υπήρξε οικονομικός πρόεδρος του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος της Φλόριδα. Τα τελευταία χρόνια η οικογένειά του και οι επιχειρήσεις του έχουν δωρίσει εκατομμύρια δολάρια στους Ρεπου-

μπλικανούς, ενώ τη διετία 2019 και 2020 η σύζυγός του Ντέμπορα δώρισε 285.000 δολ. στο Victory Fund του Τραμπ. Ο ίδιος έχει, άλλωστε, εργαστεί στον πετρελαϊκό κλάδο σε ορισμένες από τις πλέον ασταθείς χώρες του κόσμου. Στη διάρκεια του πολέμου στο Ιράκ είχε συμβάλει με το Πεντάγωνο για τη μεταφορά καυσίμων στα αμερικανικά στρατεύματα. Το 2009 κατηγορήθηκε από την Επιτροπή Εποπτείας του Κογκρέσου ότι είχε χρεώσει τα σχετικά συμβόλαια παραπάνω από την αξία τους. Ο Σάρτζεντ αρνήθηκε τις κατηγορίες και το 2018 το αμερικανικό υπουργείο Άμυνας κατέληξε στο συμπέρασμα πως δεν βρέθηκαν αποδείξεις απάτης και επιβεβαίωσε πως η εταιρεία του θα εισέπραττε 40 εκατ. δολ. ως πληρωμή για τις υπηρεσίες που προσέφερε κατά την εργασία του στο Ιράκ.

Υποστηρικτής των Ρεπουμπλικανών ο Χάρι Σάρτζεντ Γ', έχει συμφέροντα στη χώρα της Λατινικής Αμερικής.

Τα συμφέροντα του Σάρτζεντ στη Βενεζουέλα είναι μικρά σε σύγκριση με εκείνα του πετρελαϊκού κολοσσού της Chevron, της μοναδικής αμερικανικής πετρελαϊκής που έχει εξασφαλίσει την έγκριση της Ουάσινγκτον για να εξάγει πετρέλαιο από τη χώρα, καθώς δραστηριοποιείται εκεί από τη δεκαετία του 1980. Η ασφάλτος που αγοράζουν και εξάγουν οι επιχειρήσεις του Σάρτζεντ παράγεται από το βαρύ άρτο της Βενεζουέλας, γι' αυτό και

Η ασφάλτος που αγοράζουν οι επιχειρήσεις του Σάρτζεντ παράγεται από το βαρύ άρτο της Βενεζουέλας, γι' αυτό και έχει επενδύσει στην παραγωγή πολλών από τις πετρελαιοπηγές της.

έχει επενδύσει στην παραγωγή πολλών από τις πετρελαιοπηγές της. Τις τελευταίες ημέρες ο Σάρτζεντ συναντήθηκε στο Μαϊάμι με στελέχη της κυβέρνησης Τραμπ, συμπεριλαμβανομένου του υπουργού Ενέργειας Κρις Ράιτ. Το θέμα της συζήτησης αφορούσε την επιτακτική ανάγκη για επενδύσεις στην αναβάθμιση των πετρελαϊκών υποδομών της Βενεζουέλας και τους συμβούλεψε γύρω από τους όρους που θα μπορούσαν να βρουν συμφωνία τη μεταβατική κυβέρνηση, ώστε να κλείσουν εύκολα τα σχετικά συμβόλαια.

Ερωτώμενος από δημοσιογράφους επιβεβαίωσε πως συνεργάτες του, όπως και ο ίδιος ο γιος του, συνομιλούν με Αμερικανούς αξιωματούχους, αλλά επέμεινε πως δεν είναι επίσημος σύμβουλος της κυβέρνησης. Όπως και άλλα στελέχη του πετρελαϊκού κλάδου, τονίζει πως συνέστησε στην κυ-

βέρνηση Τραμπ να συνομιλήσει με την υπηρεσιακή πρόεδρο Ντέλι Ροντρίγκες και όχι με την ηγέτιδα της αντιπολίτευσης Μαρία Ματσάδο. «Νομίζω πως την κατάλληλη στιγμή η Ντέλι θα είναι πρόθυμη για μια μετάβαση της χώρας στη δημοκρατία, σε ελεύθερες και δικαιοσύνη», τονίζει.

Ο Λευκός Οίκος απέφυγε να σχολιάσει τον ρόλο του Σάρτζεντ, αλλά ένα στέλεχος της κυβέρνησης δήλωσε πως ο πρόεδρος χρησιμοποίησε τα καλύτερα μέσα και προσεγγίζει τους παράγοντες που έχουν μείνει στη Βενεζουέλα «ώστε να διασφαλίσει πως θα συνεργαστούν με τις ΗΠΑ, θα αποτρέψουν τις εκροές παράνομων μεταναστών και τη διακίνηση ναρκωτικών, θα μεριμνήσουν για την αποκατάσταση των πετρελαϊκών υποδομών της χώρας και θα κάνουν ό,τι είναι καλύτερο για τον λαό της Βενεζουέλας».

Μάχη για τις τιμές των φαρμάκων στην Ευρώπη

Σε «μάχη» για να διασφαλίσουν υψηλότερες τιμές στα συνταγογραφούμενα φάρμακα τους στην Ευρώπη πρόκειται να μπουν οι παγκόσμιες φαρμακοβιομηχανίες, καθώς πέρσι δεσμεύτηκαν να μειώσουν τις τιμές τους στις ΗΠΑ ύστερα από πίεση του Ντόναλντ Τραμπ. Σε περίπτωση που οι διαπραγματεύσεις σκληρύνουν, οι φαρμακοβιομηχανίες ενδέχεται να καθυστερήσουν την κυκλοφορία νέων φαρμάκων σε περιοχές της Ευρώπης ή να μειωθεί η πρόσβαση των ασθενών σε αυτά. Εταιρείες όπως η Pfizer, η Eli Lilly και η AstraZeneca συμφώνησαν να μειώσουν τις τιμές νέων φαρμά-

κων στις ΗΠΑ, φέρνοντάς τις πιο κοντά στα επίπεδα πώλησής σε άλλες ανεπτυγμένες χώρες. Ο Τραμπ επέμεινε ότι άλλα πλούσια κράτη θα πληρώσουν περισσότερα για τα φάρμακα και έτσι οι εταιρείες έχουν τη δυνατότητα να μειώσουν τις τιμές στις ΗΠΑ. Ενδεικτικά, η Βρετανία έχει ήδη συμφωνήσει σε μείωση των δασμών με αντάλλαγμα την αύξηση των τιμών που καταβάλλει για νέα αμερικανικά φάρμακα κατά 25%. Ο Ζεμπάστιαν Γκιουτ, COO των φαρμακευτικών δραστηριοτήτων της Bayer, πιστεύει ότι οι Ευρωπαίοι ηγέτες είναι διατεθειμένοι να επανεξετάσουν τις πολιτικές της

κοστολόγησής, ιδίως αν αυτό σημαίνει ότι θα διασφαλίσουν νωρίτερα πρόσβαση σε νέα φάρμακα. «Αν κοιτάξει κανείς τα κανονόμια φάρμακα που κυκλοφόρησαν και εγκρίθηκαν την τελευταία δεκαετία, οι Αμερικανοί έχουν πρόσβαση στο 80% αυτών, ενώ οι Ευρωπαίοι έχουν πρόσβαση σε λιγότερο από το 50%», είπε ο Γκιουτ σύμφωνα με το Reuters. «Διαρθρωτικά υπάρχει σημαντική καθυστέρηση στην Ευρώπη», συμπλήρωσε. Οι χώρες της Ευρώπης πληρώνουν περίπου 33% λιγότερο από τις ΗΠΑ διότι έχουν εθνικά συστήματα υγείας, τα οποία διαπραγματεύονται για τις τιμές των φαρμάκων με τις εταιρεί-

ες και μπορεί να αναβάλλουν την αγορά τους προκειμένου να διασφαλίσουν καλύτερη τιμή. Πολλές φαρμακοβιομηχανίες προειδοποίησαν πέρσι ότι η Ευρώπη ενδέχεται να χάσει την πρόσβαση σε νέα φάρμακα, αν οι κυβερνήσεις δεν αλλάξουν τον τρόπο με τον οποίο πληρώνουν γι' αυτά. Συνολικά 14 μεγάλοι φαρμακευτικοί όμιλοι έκλεισαν πέρσι συμφωνίες με την κυβέρνηση Τραμπ, μειώνοντας τις τιμές για ορισμένα φάρμακα που κορηνόγνται σε ασθενείς οι οποίοι πληρώνουν με μετρητά και στο πλαίσιο του αμερικανικού προγράμματος περίθαλψης για τα χαμηλόμισθα νοικο-

κυριά. Επίσης συμφώνησαν να φέρουν τις τιμές κυκλοφορίας νέων φαρμάκων στις ΗΠΑ πιο κοντά στα επίπεδα που πληρώνουν άλλες πλούσιες χώρες. Ως αντάλλαγμα, οι φαρμακοβιομηχανίες αυτές εξαιρέθηκαν για τρία χρόνια από τους υψηλούς δασμούς, με τους οποίους ο Τραμπ απειλούσε τα προϊόντα τους. Οι μετοχές των περισσότερων φαρμακοβιομηχανιών αυξήθηκαν μετά την ανακοίνωση των συμφωνιών, καθώς οι επενδυτές δεν θεώρησαν ότι η μείωση των τιμών σε επιλεγμένα φάρμακα θα τις επηρέαζε ιδιαίτερα, ενώ αξιολόγησαν θετικά την απομάκρυνση της απειλής των δασμών.

Πολλές φαρμακοβιομηχανίες προειδοποίησαν πέρσι ότι η Ευρώπη ενδέχεται να χάσει την πρόσβαση σε νέα φάρμακα, αν οι κυβερνήσεις δεν αλλάξουν τον τρόπο με τον οποίο πληρώνουν γι' αυτά.

ALPHA BANK

www.alphabank.com.cy
8000-3333

A

ALPHA
Προθεσμιακή
Κατάθεση

Επιτόκιο
1,50%
για 12 μήνες

**Απόδοση με
ALPHA κεφάλαιο**

- ▶ Ελάχιστο ποσό κατάθεσης **€100.000**
- ▶ Διαθέσιμο για **νέες** και **υφιστάμενες** καταθέσεις
- ▶ **Καταβολή τόκου** στη λήξη της προθεσμιακής κατάθεσης

Ισχύουν όροι & προϋποθέσεις.

Σκνήη από την ταινία μυστηρίου «Στα μαχαίρια», παραγωγής Netflix, σε σκηνοθεσία Ράιαν Τζόνσον και με πρωταγωνιστή τον Ντάνιελ Κρεγκ. Τα γυρίσματα έγιναν εν μέρει στην Ελλάδα, κυρίως στο Πόρτο Χέλι και στις Σπέτσες.

Ο Λέον Φόρντε, CEO της Olsberg-SPI, μιλώντας στην «Καθημερινή» υπογραμμίζει ότι η μελέτη δείχνει πως η Ελλάδα βρίσκεται πραγματικά σε ένα σημείο καμπής για τη μελλοντική ανάπτυξη του τομέα.

Ο Γίο Γούνταλ και η Αμπίκα Μοντ σε γυρίσματα της ρομαντικής τηλεοπτικής σειράς «One Day» στην Πάρο. Το σίριαλ του Netflix, που βασίζεται στο μυθιστόρημα του Ντέιβιντ Νικόλς, σκηνοθέτησε ο Κέιτ Χιούιτ.

Οφέλη 1 δισ. από τον οπτικοακουστικό τομέα

Οι επενδύσεις του Δημοσίου στο cash rebate σημειώνουν απόδοση 420% και δημιουργούν χιλιάδες θέσεις εργασίας

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Σε οικονομικό και στρατηγικό μοχλό ανάπτυξης για την Ελλάδα έχει εξελιχθεί τα τελευταία χρόνια ο τομέας οπτικοακουστικής παραγωγής, με βασικό μοχλό το πρόγραμμα στήριξης οπτικοακουστικών έργων που έχει θεσμοθετήσει η χώρα. Το πρόγραμμα αυτό, ευρύτερα γνωστό ως cash rebate στην Ελλάδα, προσφέρει επιστροφή έως 40% των επιλέξιμων δαπανών για την παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών, τηλεοπτικών σειρών, ντοκιμαντέρ και ψηφιακών παιχνιδιών στην Ελλάδα, με στόχο την προσέλκυση διεθνών επενδύσεων στον οπτικοακουστικό τομέα. Σύμφωνα με μελέτη οικονομικών επιδράσεων της διεθνούς εξει-

Μεγάλο μέρος της ταινίας «Γίμος a la Ελληνικά 3», σε σκηνοθεσία Νία Βαρντάοκ, γυρίστηκε στην Κέρκυρα και στην Αθήνα.

Μέσω του cash rebate υποστηρίχθηκαν 291 εθνικά και διεθνή έργα από το 2018, ενώ περί τα 205,4 εκατ. ευρώ καταβλήθηκαν μέσω του προγράμματος από το 2019.

δικευμένης στον τομέα εταιρείας Olsberg • SPI (SPI), την περίοδο 2018-2025 το cash rebate παράγγαγε εντυπωσιακή οικονομική απόδοση επένδυσης (ROI) της τάξης του 4,2 (420%), δημιουργώντας σημαντική προστιθέμενη αξία και χιλιάδες θέσεις εργασίας. Δηλαδή κάθε ένα ευρώ δημόσιας επένδυσης στο πρόγραμμα cash rebate δημιούργησε 4,2 ευρώ ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (GVA), ενώ δημιουργήθηκαν κατά μέσον όρο 2.900 ισοδύναμες θέσεις πλήρους απασχόλησης (FTE) ετησίως. Το συνολικό οικονομικό όφελος για την ελληνική οικονομία ανήλθε σε 928,7 εκατ. ευρώ σε όρους ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας και το ελληνικό πρόγραμμα cash rebate λειτουργήσει ως βασικός καταλύτης προσέλκυσης διεθνών παραγωγών, σύμφωνα με τη μελέτη της SPI, η οποία συνεργάστηκε με το Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE), το οποίο εξέτασε τη μεθοδολογία και τα αποτελέσματα της μελέτης. Η μελέτη εκπονήθηκε μεταξύ Απριλίου και

Οκτωβρίου του 2025, βασιζόμενη σε δεδομένα που συλλέχθηκαν από το Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου, Οπτικοακουστικών Μέσων και Δημιουργίας (ΕΚΚΟΜΕΔ) και συνεντεύξεις με πληθώρα από ενδιαφερόμενους φορείς, συμπεριλαμβανομένων των υπευθύνων χάραξης πολιτικής και εκπροσώπων του τοπικού και του διεθνούς κλάδου οπτικοακουστικής παραγωγής. Η μελέτη έχει ανατεθεί από την Oxbelly AMKE, έναν ελληνικό μη κερδοσκοπικό οργανισμό, ο οποίος ιδρύθηκε από τον Χρήστο Β. Κωνσταντακόπουλο και υποστηρίζει τη δημιουργική και οικονομική ανάπτυξη της ελληνικής οπτικοακουστικής βιομηχανίας.

Σύμφωνα με τα ευρήματα της συγκεκριμένης έρευνας, ο κλάδος κινηματογραφικής και τηλεοπτικής παραγωγής «αποτελεί στρατηγικό

κλάδο, με σημαντικό οικονομικό αντίκτυπο για την Ελλάδα, ενισχύει την καινοτομία και την τεχνολογική εξειδίκευση, προσελκύει σημαντικές διεθνείς επενδύσεις και προωθεί το brand της Ελλάδας διεθνώς, συνολικά αλλά και ως τουριστικό προορισμό». Η μελέτη βασίστηκε στα στοιχεία από 291 εθνικά και διεθνή έργα που υποστηρίχθηκαν μέσω του cash rebate από τότε που άρχισε να λαμβάνει αιτήσεις το 2018, ενώ περί τα 205,4 εκατ. ευρώ καταβλήθηκαν μέσω του προγράμματος από το 2019.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η μελέτη ασχολείται μόνο με τις δαπάνες των παραγωγών που έλαβαν κίνητρα, και δεν λαμβάνει υπόψη επακόλουθες επιπτώσεις, όπως ο κινηματογραφικός τουρισμός, δικαιώματα ή πωλήσεις προωθητικών προϊ-

των, τομείς που αναμένεται να κινήσουν περαιτέρω κύκλους οικονομικής δραστηριότητας ανά την ελληνική οικονομία.

Προκύπτει δηλαδή με σαφήνεια πως το πρόγραμμα στήριξης οπτικοακουστικών έργων, σε συνδυασμό βέβαια με τα πολλά πλεονεκτήματα της χώρας, όπως οι μοναδικές τοποθεσίες και το παγκόσμιο κλάδος του cash rebate από τότε που άρχισε να λαμβάνει αιτήσεις το 2018, ενώ περί τα 205,4 εκατ. ευρώ καταβλήθηκαν μέσω του προγράμματος από το 2019.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η μελέτη ασχολείται μόνο με τις δαπάνες των παραγωγών που έλαβαν κίνητρα, και δεν λαμβάνει υπόψη επακόλουθες επιπτώσεις, όπως ο κινηματογραφικός τουρισμός, δικαιώματα ή πωλήσεις προωθητικών προϊ-

των, τομείς που αναμένεται να κινήσουν περαιτέρω κύκλους οικονομικής δραστηριότητας ανά την ελληνική οικονομία. Προκύπτει δηλαδή με σαφήνεια πως το πρόγραμμα στήριξης οπτικοακουστικών έργων, σε συνδυασμό βέβαια με τα πολλά πλεονεκτήματα της χώρας, όπως οι μοναδικές τοποθεσίες και το παγκόσμιο κλάδος του cash rebate από τότε που άρχισε να λαμβάνει αιτήσεις το 2018, ενώ περί τα 205,4 εκατ. ευρώ καταβλήθηκαν μέσω του προγράμματος από το 2019.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η μελέτη ασχολείται μόνο με τις δαπάνες των παραγωγών που έλαβαν κίνητρα, και δεν λαμβάνει υπόψη επακόλουθες επιπτώσεις, όπως ο κινηματογραφικός τουρισμός, δικαιώματα ή πωλήσεις προωθητικών προϊ-

των, τομείς που αναμένεται να κινήσουν περαιτέρω κύκλους οικονομικής δραστηριότητας ανά την ελληνική οικονομία. Προκύπτει δηλαδή με σαφήνεια πως το πρόγραμμα στήριξης οπτικοακουστικών έργων, σε συνδυασμό βέβαια με τα πολλά πλεονεκτήματα της χώρας, όπως οι μοναδικές τοποθεσίες και το παγκόσμιο κλάδος του cash rebate από τότε που άρχισε να λαμβάνει αιτήσεις το 2018, ενώ περί τα 205,4 εκατ. ευρώ καταβλήθηκαν μέσω του προγράμματος από το 2019.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η μελέτη ασχολείται μόνο με τις δαπάνες των παραγωγών που έλαβαν κίνητρα, και δεν λαμβάνει υπόψη επακόλουθες επιπτώσεις, όπως ο κινηματογραφικός τουρισμός, δικαιώματα ή πωλήσεις προωθητικών προϊ-

Η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια απέδειξε ότι μπορεί να φιλοξενεί και να υποστηρίξει απαιτητικές διεθνείς παραγωγές, σημειώνει η Κ. Μενδώνη.

ανάγκες του ελληνικού κλάδου κινηματογραφικής και τηλεοπτικής παραγωγής και της αγοράς λαμβάνονται επαρκώς υπόψη. Η εμπειρία της SPI σε πολυάριθμες τέτοιες μελέτες σε όλο τον κόσμο, και η εις βάθος γνώση της βιομηχανίας γενικότερα και των προγραμμάτων κινήτρων ειδικότερα, προσέφερε μια μοναδική προοπτική στην αξιολόγηση του ελληνικού προγράμματος και στην πρόταση επόμενων βημάτων. Αποδέκτες της μελέτης είναι το υπουργείο Πολιτισμού και το ΕΚΚΟΜΕΔ, στα οποία και παρουσιάστηκε την Πέμπτη. Η υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη μετά την παρουσίαση σημείωσε μεταξύ άλλων πως οι δημόσιες επενδύσεις στον πολιτισμό έχουν υψηλότερα ποσοστά απόδοσης από άλλους τομείς, όπως ο τουρισμός, και ότι «η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια απέδειξε ότι μπορεί να φιλοξενεί και να υποστηρίξει απαιτητικές διεθνείς παραγωγές, ενεργοποιώντας παράλληλα την εγχώρια αγορά υπηρεσιών και ενισχύοντας την απασχόληση».

«Οδικός χάρτης» για περαιτέρω ανάπτυξη του κλάδου

Οι εξαιρετικά θετικές επιπτώσεις του cash rebate στην ελληνική οικονομία προσφέρουν πολύ ευεπίθετες προοπτικές για τον κλάδο και συνολικά για την ανάπτυξη της Ελλάδας ως βασικού προορισμού της παγκόσμιας βιομηχανίας κινηματογραφικής και τηλεοπτικής παραγωγής, τονίζει η μελέτη της SPI. Και σε μια ευρύτερη θεώρηση αναδεικνύει την ανάγκη και τη σημασία ενός νέου, υγιούς εθνικού τομέα παραγωγής, όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά. Σημειώνεται ωστόσο πως «η μελλοντική στρατηγική οφείλει να λαμβάνει υπόψη και τους εθνικούς και

τους εισερχόμενους τομείς παραγωγής ως αμοιβαία ωφέλιμα στοιχεία ενός συνολικού οικονομικού συστήματος, ο καθένας με τις δικές του ανάγκες». Η μελέτη, σε αυτό το πλαίσιο, περιλαμβάνει έναν οδικό χάρτη για τη βελτίωση και εδραίωση του προγράμματος cash rebate, αλλά και για την περαιτέρω ενίσχυση και ανάπτυξη του κλάδου των κινηματογραφικών και τηλεοπτικών παραγωγών συνολικότερα.

Οι προτάσεις της SPI περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τη σταθεροποίηση και βελτιστοποίηση του προγράμματος cash rebate. Δηλαδή τη συνέχιση στην απο-

πληρωμή των εγκεκριμένων αιτήσεων παραγωγών και τη σταθερότητα του προγράμματος, μέσω της διασφάλισης σταθερών πηγών χρηματοδότησης του αρμόδιου φορέα από το κράτος στο πλαίσιο ενός πολυετούς πλάνου και όχι σε ετήσια βάση. «Αυτό αποτελεί προϋπόθεση ώστε να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη του οπτικοακουστικού κλάδου στην ελληνική αγορά και να οδηγηθεί σε μεγαλύτερες επενδύσεις σε παραγωγές, αλλά κυρίως σε υποδομές, όπως στούντιο παραγωγής», εξηγεί η μελέτη. Προτείνει επίσης την απλοποίηση και επίτευξη των διαδικασιών από

την αίτηση και την ένταξη έως και την πληρωμή, για την ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας του προγράμματος, ενώ συνιστά την «ενθάρρυνση χρηματοπιστωτικών φορέων ειδικού ή γενικού σκοπού για τη δημιουργία σχετικών εργαλείων και προϊόντων», για τις οπτικοακουστικές παραγωγές. Παράλληλα, η μελέτη τονίζει την ανάγκη να ενισχυθεί συνολικά ο κλάδος μέσω επενδύσεων για την ενδυνάμωση και επέκταση των υποδομών παραγωγής, όπως τα στούντιο, ώστε να διατηρείται μεγαλύτερο μέρος της αξίας των παραγωγών τοπικά.

Παράλληλα, κρίσιμο ρόλο θα διαδραματίσει σύμφωνα με τη μελέτη και η περαιτέρω ανάπτυξη του ελληνικού τομέα παραγωγής: «Οι εθνικοί παραγωγοί αντιμετωπίζουν προκλήσεις, μεταξύ άλλων λόγω επιλεκτικών προγραμμάτων χρηματοδότησης με περιορισμένο προϋπολογισμό, αλλά λόγω και της δυσκολίας εξασφάλισης χρηματοδότησης από την αγορά», αναφέρει η SPI υπογραμμίζοντας ότι «έναν δυνατό τοπικό τομέα έχει μεγάλη επίδραση στην ανταγωνιστικότητα μιας χώρας για διεθνείς παραγωγές, και για τη δημιουργία ενός εύρωστου συνολικού οικοσυστή-

ματος στον τομέα». Επιπλέον απαιτείται επένδυση στην ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού και δεξιοτήτων και προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης: «Βασικό στοιχείο της ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας είναι η ύπαρξη επαρκούς εκπαιδευμένου και εξειδικευμένου προσωπικού. Παρόλο που υπάρχουν μεμονωμένες πρωτοβουλίες, ο τομέας κυρίως της επαγγελματικής κατάρτισης στον κλάδο και η ανάπτυξη εξειδικευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων πρέπει να αποτελέσουν στοιχεία μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής ανάπτυξης δυναμικού, που να περιλαμβάνει

και το reskilling», αναφέρει χαρακτηριστικά.

Η SPI σημειώνει ωστόσο την ανάγκη οι πρωτοβουλίες και στρατηγικές να επικαιροποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα ώστε να λαμβάνουν υπόψη τις διεθνείς εξελίξεις του κλάδου και της τεχνολογίας αλλά και τις προτεραιότητες της χώρας. Ενα επί πλέον όφελος από αυτή τη στρατηγική θα είναι και η περαιτέρω ανάπτυξη του κινηματογραφικού τουρισμού (screen tourism), διευρύνοντας ενδεχομένως την τουριστική περίοδο αλλά και τη γεωγραφική διασπορά του τουρισμού, συμπληρώνει η SPI.

KENTRIKH TRAPEZA THS KYΠPOY
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ
KENH ΘΕΣΗ

Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ) δέχεται αιτήσεις για την πλήρωση μίας (1) μόνιμης κενής θέσης Διευθυντή (Chief Information Officer) στη Διεύθυνση Πληροφορικής. Οι αιτήσεις μπορούν να υποβληθούν μόνο ηλεκτρονικά, μέσω αυτοματοποιημένου εργαλείου που λειτουργεί εκτός της ιστοσελίδας της ΚΤΚ, ακολουθώντας τον σύνδεσμο: Exelsys - Online Job Application (exelsyslive.com), το αργότερο μέχρι την Παρασκευή, 16 Ιανουαρίου 2026 και ώρα 23:59. Περισσότερες λεπτομέρειες για τη θέση και πληροφορίες σχετικά με την υποβολή των αιτήσεων, έχουν αναρτηθεί στον ιστοχώρο της ΚΤΚ, στη διεύθυνση: <https://www.centralbank.cy/el/the-bank/employment>.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η No1 ενημερωτική εφαρμογή στην Κύπρο
Μείνετε ενημερωμένοι!

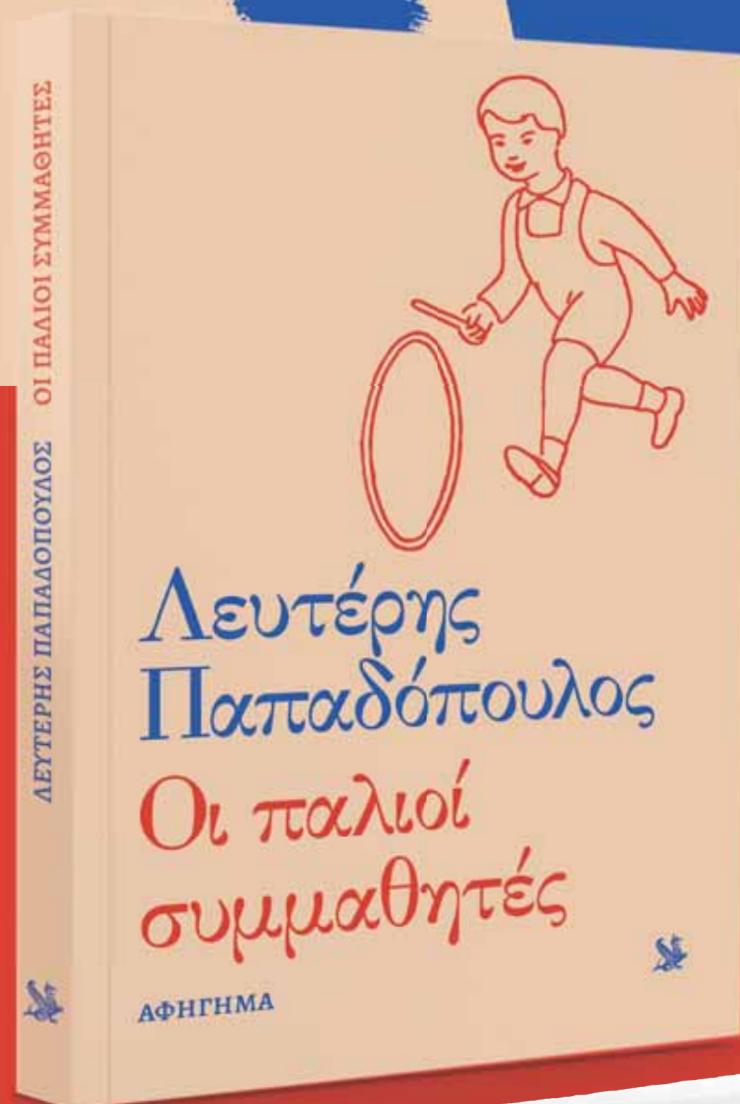
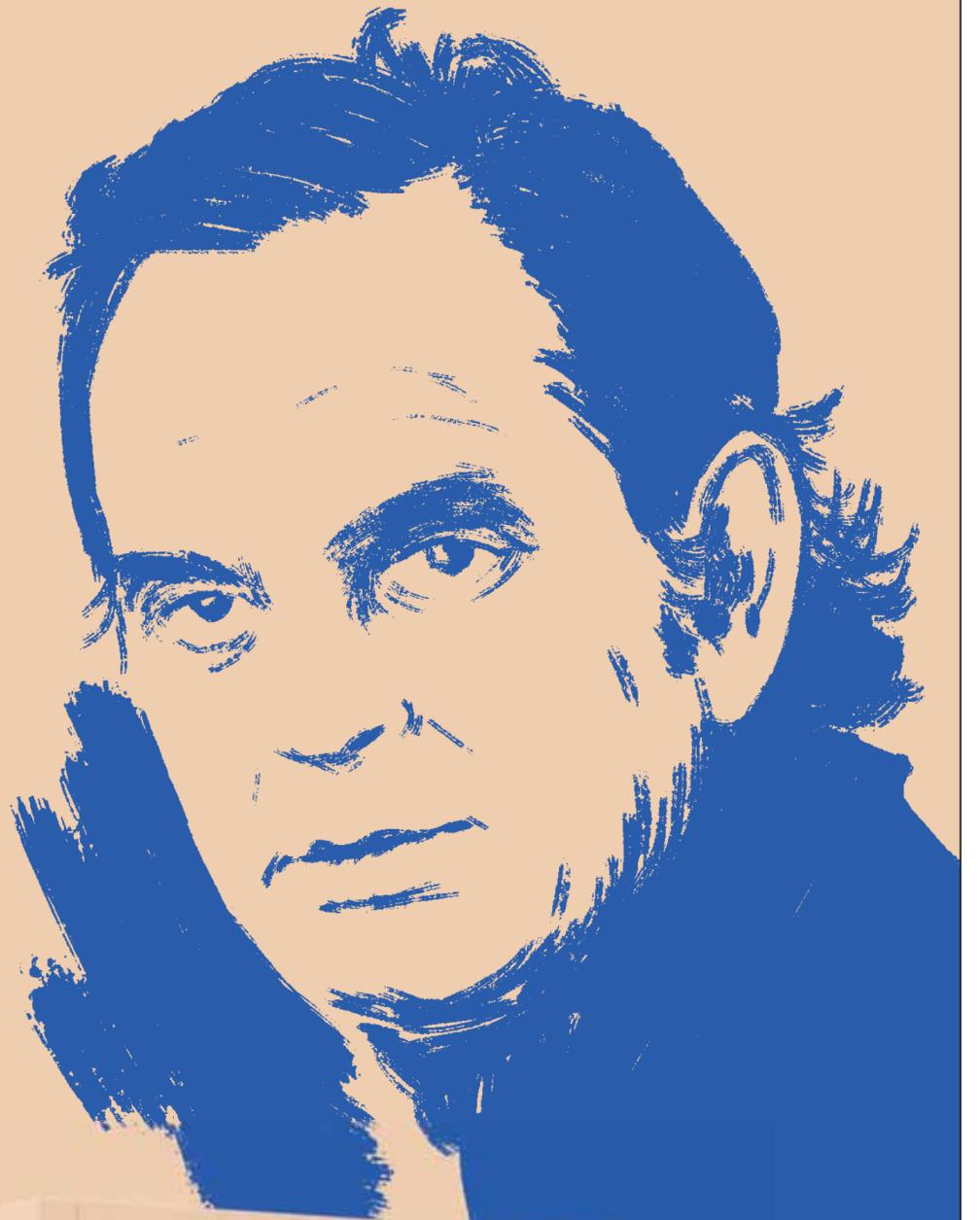
Κατεβάστε την εφαρμογή της Καθημερινής Κύπρου στο κινητό σας

Οι παλιοί συμμαθητές

Το απολαυστικό αφήγημα του Λευτέρη Παπαδόπουλου για τα παιδικά του χρόνια στην Αθήνα μιας άλλης εποχής, όταν οι τσέπες ήταν αδειανές, αλλά τα όνειρα περισσεύαν, επανεκδίδεται 30 χρόνια μετά την πρώτη του κυκλοφορία.

“ Πολυκατοικία, ασφαλτος και αυτοκίνητο κατάργησαν ένα σωρό παιχνίδια, που βγάζαν το παιδί απ' το σπίτι και το κάναν ευτυχισμένο... ”

ΚΥΡΙΑΚΗ
18
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

www.kathimerini.com.cy

Μεταρρυθμίσεις

Οι διαχρονικές αδυναμίες σε θεμελιώδεις παράγοντες που διαμορφώνουν την ανταγωνιστικότητα απαιτούν την επιτάχυνση μεταρρυθμίσεων που στοχεύουν στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του δημόσιου τομέα και στην προώθηση του ψηφιακού εκσυγχρονισμού, επισημαίνει το ΚΕΠΕ.

212

ημέρες είναι ο μέσος χρόνος λήψης απόφασης για κατακύρωση δημόσιας σύμβασης, όταν στην Ε.Ε. ο μέσος όρος είναι 84 ημέρες.

Αργή Δικαιοσύνη

Η περιορισμένη διείσδυση εξωδικαστικών μεθόδων επίλυσης διαφορών, η ανεπαρκής χρήση ψηφιακών μέσων στα ελληνικά δικαστήρια, ο μικρός αριθμός προσωπικού, πέραν των δικαστών, το σύστημα που δεν επιτρέπει εξειδίκευση των δικαστών, αποτελούν σύμφωνα με το ΔΝΤ βασικούς λόγους αργής απονομής της δικαιοσύνης.

19

ημέρες είναι ο μέσος χρόνος καθυστέρησης πληρωμών των επιχειρήσεων από το Δημόσιο έναντι 16,76 ημερών στην Ε.Ε.

Διαρθρωτικά εμπόδια

Η έλλειψη στρατηγικής για την αναζωογόνηση του μεταποιητικού τομέα, οι περιορισμένες επενδύσεις σε καινοτομία και τεχνολογία, καθώς και τα διαρθρωτικά εμπόδια, στερούν από την Ελλάδα μια ισχυρή βάση για εξαγωγές, βιώσιμη ανάπτυξη και δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας, υποστηρίζει ο ΣΒΕ.

Σε πώση η ανταγωνιστικότητα

Παραμένουν οι προκλήσεις για την ελληνική οικονομία παρά τους υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Το 2024 και ενώ είχαν συμπληρωθεί τέσσερα ολόκληρα χρόνια από την ανακοίνωση της Microsoft περί της δημιουργίας data center στην Ελλάδα, εκδόθηκε η πρώτη σχετική οικοδομική άδεια. Πριν από λίγο καιρό, ο πρόεδρος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ) Σπύρος Θεοδωρόπουλος αποκάλυψε, μιλώντας στο συνέδριο Fortune CEO Initiative, ότι η εμβληματική επένδυση της Wonderplant στη Δυτική Μακεδονία, η οποία αφορά την ανάπτυξη υδροπονικής καλλιέργειας ντομάτας, μια επένδυση προϋπολογισμού 165 εκατ. ευρώ, έχει «παγώσει» λόγω μιας χρόνιας δικαστικής διαμάχης μεταξύ του ελληνικού Δημοσίου και του δήμου για την έκταση στην οποία προορίζεται να γίνει η επένδυση. Λόγω της σύνδεσps με το ηλεκτρι-

Η θέση της Ελλάδας στην Ευρώπη και στον κόσμο ως προς τους διαρθρωτικούς παράγοντες

Δείκτης Παγκόσμιας Ανταγωνιστικότητας IMD
50ή
μεταξύ 69 χωρών

Δείκτης Ψηφιακής Ανταγωνιστικότητας IMD
49η
μεταξύ 69 χωρών

Ευρωπαϊκή κατάταξη καινοτομίας
20ή
μεταξύ των 27 κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
Ενωσιμότητα κοινοτικής νομοθεσίας
27η
μεταξύ 31 κρατών

Εκκρεμείς διαδικασίες επί παραβάσει
25η
μεταξύ 31 κρατών

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
Χρόνος δικαστικής επίλυσης αστικών, εμπορικών και διοικητικών υποθέσεων
2ος
περισσότερος χρόνος μεταξύ 24 κρατών-μελών της Ε.Ε.

ΒUSINESS READY REPORT
Ρυθμιστικό πλαίσιο
2η
μεταξύ 101 κρατών

Δημόσιες υπηρεσίες
17η
μεταξύ 101 κρατών

Επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα
45η
μεταξύ 101 κρατών

ΠΗΓΕΣ: IMD, Παγκόσμια Τράπεζα, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η Ελλάδα υποχώρησε στην 50ή από την 47η θέση το 2024, σε σύνολο 69 χωρών, στον Δείκτη Παγκόσμιας Ανταγωνιστικότητας 2025 του IMD.

κό δίκτυο, η έναρξη λειτουργίας του υπερμάρκετ της «Μασούτης» στις Τρεις Γέφυρες πήγε πίσω περίπου ένα χρόνο. Μικρές επιχειρήσεις ιδρύονται μέσα σε μερικά λεπτά, λόγω των απλοποιημένων διαδικασιών του Γενικού Εμπορικού Μητρώου, αλλά μπορεί να περιμένουν ακόμη και τρεις μήνες για να συνδεθούν στο δίκτυο του ρεύματος.

Μπορεί από το 2010, οπότε ουσιαστικά θεσμοθετήθηκαν οι διαδικασίες ταχείας αδειοδότησης για στρατηγικές επενδύσεις με τον νόμο 3894/2010, να υπάρχουν και άλλοι σχετικοί νόμοι που επέφεραν βελτιώσεις στο θεσμικό πλαίσιο, όπως για παράδειγμα για τη θεμελίωση της εγχώριας αγοράς για τις δημόσιες συμβάσεις, στην κατεύθυνση της βελτίωσής του; Η Ελλάδα παραμένει ουραγός σε ό,τι αφορά τον χρόνο από την κατακύρωση ενός διαγωνισμού μέχρι την υπογραφή του, ενώ σοβαρές είναι οι καθυστερήσεις των πληρωμών του Δημοσίου προς τις επιχειρήσεις.

Τα παραπάνω παραδείγματα είναι ενδεικτικά της κατάστα-

σης που εξακολουθεί να επικρατεί στην Ελλάδα και εξηγούν σε μεγάλο βαθμό το έλλειμμα ανταγωνιστικότητας της εθνικής οικονομίας. Ακόμη και εάν κάποιες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις γίνουν τα προηγούμενα χρόνια, πολλές εξ αυτών είναι η αλήθεια υπό τη δαμόκλεια σπάθη των δανειστών, είτε δεν συνεχίστηκαν είτε δεν συνδυάστηκαν με τα απαιτούμενα εργαλεία για την εφαρμογή τους. Ετσι, παρά τους υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης που

σημαίνουν η Ελλάδα σε σύγκριση με την Ευρώπη και τη βελτίωση της εξωτερικής ανταγωνιστικότητας τιμών, η ανταγωνιστικότητα της χώρας όσον αφορά διαρθρωτικούς παράγοντες εμφανίζει σοβαρές προκλήσεις, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει και το Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ) στην πρόσφατη έκδοσή του «Η κατάσταση της ελληνικής οικονομίας στο τέλος του 2025».

Η εικόνα αυτή αποτυπώνεται

στις μετρήσεις και στις αξιολογήσεις διαφόρων διεθνών οργανισμών, όπως είναι η Παγκόσμια Τράπεζα, το IMD (International Institute for Management Development), αλλά και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η Ελλάδα υποχώρησε στην 50ή από την 47η θέση το 2024, σε σύνολο 69 χωρών, στον δείκτη Παγκόσμιας Ανταγωνιστικότητας 2025 του IMD, με την υποχώρηση να αφορά όλους τους πυλώνες ανταγωνιστικότητας (οικονομική απόδοση, αποτελεσματικότητα της κυβερνήσεως και αποτελεσματικότητα των επιχειρήσεων) εκτός από τις υποδομές, πλώνα στον οποίο παρέμεινε στην 40ή θέση, όπως και το 2024.

Όσον αφορά την ψηφιακή ανταγωνιστικότητα, που μετράει επίσης το IMD, η Ελλάδα κατατάχθηκε 49η μεταξύ 69 χωρών το 2025, παραμένοντας στην ίδια θέ-

Μπορεί να έγιναν 4 αναπτυξιακοί νόμοι τα τελευταία 15 χρόνια, όμως επενδύσεις που έχουν ολοκληρωθεί ακόμη δεν έχουν λάβει ενισχύσεις.

ση με το 2024. Αρνητική έκπληξη προκαλεί το γεγονός ότι ως προς τον πλώνα της ετοιμότητας στη σχετική μέτρηση, η Ελλάδα «κατρακύλησε» στην 54η θέση το 2025 από τη 46η το 2024.

Πλέον πρόσφατο «καμπανάκι» για την επιτάχυνση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων είναι αυτό της Παγκόσμιας Τράπεζας, η οποία μέσα στην εβδομάδα δημοσιοποίησε την έκθεσή «Business Ready 2025» για τις συνθήκες του επιχειρείν σε 101 χώρες. Αν και η Ελλάδα παίρνει πολύ υψηλή βαθμολογία σε ό,τι αφορά την επάρκεια θεσμικού πλαισίου οι επιδόσεις της είναι χαμηλές στην επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα. Το τελευταίο μεταρρυθμιστικό σε αδυναμία εφαρμογής των νόμων, καθώς συχνά το κράτος δεν παρέχει σε επιχειρήσεις, αλλά και σε πολίτες, τα απαιτούμενα εργαλεία. Συμπεράσμα: Η διατήρηση υψηλών, συγκριτικά με την υπόλοιπη Ε.Ε., ρυθμών ανάπτυξης και η νομοθέτηση μεταρρυθμίσεων είναι αναγκαίες αλλά όχι ικανές συνθήκες για την ανάταξη της ανταγωνιστικότητας.

Στα ταχύτερα αναπτυσσόμενα startup οικοσυστήματα η Ελλάδα

Γκάτζι έχει πατήσει τελευταία το ελληνικό οικοσύστημα νεοφυών επιχειρήσεων, το οποίο την τελευταία δεκαετία επιχειρεί να αφήσει το δικό του στίγμα στον ευρωπαϊκό χάρτη καινοτομίας. Αυτό αναδεικνύει και η εταιρεία PitchBook σε πρόσφατη ανάλυσή της, καταλήγοντας στο συμπέρασμα πως η Ελλάδα διαθέτει την ταχύτερα αναπτυσσόμενη αγορά startups στην Ευρώπη. Αδιαφιλονίκητος νικητής πέρσει αναδείχθηκε παγκοσμίως η τεχνητή νοημοσύνη, αφού εκεί διοχετεύτηκε τεράστιος όγκος κεφαλαίων, αλλά και ο κλάδος της άμυνας, απόρροια της ζήτησης που καταγράφεται παγκοσμίως για νέες αμυντικές τεχνολογίες.

Σύμφωνα με στοιχεία της εταιρείας, οι επενδύσεις των venture capital funds προς τις ευρωπαϊκές νεοφυείς επιχειρήσεις βρισκονται σε τροχιά ανάκαμψης, ωστόσο αυτή δεν είναι ομοιομορφή σε όλα την ήπειρο. Όπως έχουν κατά καιρούς αναδείξει μελέτες για την πορεία των χρηματοδοτήσεων, οι ευρωπαϊκές νεοφυείς επιχειρήσεις άντλησαν κεφάλαια που ξεπερνούν τα 40 δισ. ευρώ το 2025. Το μερίδα του λέοντος κατέχει το Ηνωμένο Βασίλειο (22 δισ.), ενώ ακολουθούν η Γερμανία (7,7 δισ.), η Γαλλία (7,3 δισ.), η Ολλανδία (3,3 δισ.) αλλά και η Ισπανία (2,6 δισ.). Όσον αφορά τις χώρες της Νότιας Ευρώπης (έως τον Δεκέμβριο του 2025), η περιοχή αναμένεται να καταγράψει τις μεγαλύτερες αυξήσεις ως προς την αξία των deals κατά τη φετινή χρονιά (+26,3% σε σύγκριση με το 2024). Ανάμεσα σε αυτές που ξεχώρισαν είναι η χρηματοδότηση της ισπανικής εταιρείας κβαντικών υπο-

Σύμφωνα με έρευνα του Found.ation, το 26% των ερωτηθέντων εκτιμά πως το επενδυτικό περιβάλλον στην Ελλάδα το 2026 αναμένεται να είναι καλύτερο σε σύγκριση με το 2025.

λογιστών Multiverse Computing, που άντλησε 215 εκατ. δολ. σε γύρο χρηματοδότησης Series B, ενώ όσον αφορά την Ελλάδα, ξεχωρίζει η χρηματοδότηση με 300 εκατ. ευρώ της Spotawheel, ένα μεγάλο μέρος της οποίας αφορά ιδιωτικό δανεισμό (venture debt). Πάντως, σύμφωνα με τα στοιχεία της εταιρείας, η ελληνική αγορά αποτελεί μια από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες στην Ευρώπη, με την PitchBook να σημειώνει (λαμβάνοντας υπόψη αμιγώς ελληνικές εταιρείες) πως το σύνολο των επενδύσεων διαμορφώθηκε περίπου στα 413,1 εκατ. ευρώ. Πάντως, η πλειονότητα των τοπικών venture capitals ατενίζει με αισιοδοξία το μέλλον, ένδειξη πως υπάρχουν προοπτικές για περαιτέρω ανάπτυξη του οικοσυστήματος των startups. Σύμφωνα με έρευνα του Found.ation, το 26% εκτιμά

πως το επενδυτικό περιβάλλον στην Ελλάδα το 2026 αναμένεται να είναι καλύτερο σε σύγκριση με το 2025, ενώ λιγότερο ποσοστό, ήτοι το 53%, θεωρεί πως αυτό θα είναι ελαφρώς πιο βελτιωμένο φέτος σε σύγκριση με πέρυσι. Την ίδια ώρα, ένα ποσοστό της τάξεως του 10,5% εκτιμά πως το επενδυτικό περιβάλλον στην Ελλάδα θα παραμείνει το ίδιο σε σύγκριση με το 2025, ενώ λιγότερο αισιόδοξο παραμένει ένα αντίστοιχο ποσοστό που πιστεύει ότι το 2026 θα είναι ελαφρώς χειρότερο ως προς τις επενδυτικές ευκαιρίες που ενδέχεται να προκύψουν. Κατά τα λοιπά, φέτος στην κορυφή των προτιμήσεων των επενδυτών βρίσκονται νεοφυείς επιχειρήσεις που παράγουν ελληνικές καινοτομίες στον κλάδο της AI, της υγείας, αλλά και της αγροτεχνολογίας.

Η ελληνική startup iCOMAT γίνεται πολυεθνική βιομηχανία

Ανοίγει εργοστάσιο στο Οχάιο με εξαρτήματα για τους κλάδους άμυνας και αεροναυπηγικής

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ

«Είμαστε στην αρχή, έχουμε ακόμη δρόμο», παραδέχεται στην «Κ» ο 35χρονος Ευάγγελος Ζυμπελούδης, ιδρυτής και CEO της νεοφυούς εταιρείας iCOMAT, καθώς προβλέπει πως το 2026 θα αποτελέσει χρονιά-ορόσημο για την πορεία της εταιρείας. Μπρίστολ, Γκλόστερ και Οχάιο των ΗΠΑ αποτελούν βασικούς σταθμούς κατά τον μετασχηματισμό της από startup σε βιομηχανία υψηλής τεχνολογίας, με την Ελλάδα να βρίσκεται επίσης στο «ραντάρ» της για την ανάπτυξη παραγωγικής μονάδας. «Στην Ελλάδα θα μπορούσαμε να κατασκευάζουμε εξαρτήματα από ανθρακόνημα για τον κλάδο της άμυνας, όπως τα drones, ανοίγοντας την πόρτα και στην υπόλοιπη Ευρώπη», αναφέρει ο κ. Ζυμπελούδης καθώς αναζητά τρόπους για να υλοποιήσει το πλάνο του, επτά χρόνια μετά την ίδρυση της εταιρείας. Εξάλλου, η iCOMAT διατηρεί δεσμούς με την Ελλάδα, αφού, αν και τεχνολογία του Πανεπιστημίου του Μπρίστολ, διαθέτει ήδη παρουσία στη χώρα μας μέσω μιας ολιγομελούς ομάδας software development. Παράλληλα, από τα οκτώ άτομα που «τρέχουν» το management της εταιρείας, τρία είναι από την Ελλάδα.

As τα πάρουμε όμως τα πράγματα από την αρχή. Η ελληνική DNA εταιρεία μπορεί να παράγει πιο ελαφριά αλλά και χαμηλότερου κόστους εξαρτήματα για τον κλάδο της άμυνας, της

αεροναυπηγικής αλλά και του Διαστήματος. «Κλειδί» για να το πετύχει αυτό είναι τα σύνθετα υλικά και συγκεκριμένα τα ανθρακόνηματα που μπορούν να καταστήσουν κατασκευές (π.χ. φτερά αεροπλάνου ή εξαρτήματα για drones) πιο ελαφριές σε σύγκριση με το αλουμίνιο ή το ατσάλι. Η καινοτομία της σπριτζεται στην ανάπτυξη ρομποτικών μηχανημάτων που βοηθούν στην παραγωγή εξαρτημάτων από σύνθετα υλικά. Παίρνει την πρώτη ύλη του ανθρακόνηματος από τη βιομηχανία σε μορφή ταινίας και έχει αναπτύξει ένα ρομποτικό μηχανήμα που, σε αντίθεση με υπάρχουσες τεχνολογίες, μπορεί να στρίψει τη διεύθυνση των ινών των ανθρακόνηματος, με αποτέλεσμα το τελικό προϊόν να παράγεται με

λιγότερη πρώτη ύλη, πιο γρήγορα και με χαμηλότερο κόστος. Το γκερίσμα είναι αποτέλεσμα έρευνας που πραγματοποίησε ο κ. Ζυμπελούδης όταν έκανε το διδακτορικό του γύρω από την αεροδυναμική στο Πανεπιστήμιο του Μπρίστολ, λίγα χρόνια μετά την αποφοίτησή του από το τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών του ΕΜΠ.

«Το ανθρακόνημα είναι ό,τι καλύτερο για μια κατασκευή, αλλά είναι ακριβό και δύσκολο να το χρησιμοποιήσεις», τονίζει στην «Κ». «Το ίδιο συνέβη παλιά με το ατσάλι. Ήρθαν όμως ο Μπέσεμ και ο Κάρνεγκι, που βρήκαν έναν τρόπο να το κάνουν πιο φθινό και ανθεκτικό. Αυτό μας χάρισε σιδηροδρόμους, ουρανοξύστες κ.λπ.». Αντίστοιχα και η εταιρεία, που αποτελείται από 85 άτομα, στοχεύει να άρει περιορισμούς σε ό,τι αφορά το ανθρακόνημα. «Θέλουμε να αυτοματοποιήσουμε την παραγωγή εξαρτημάτων από ανθρακόνημα, ώστε αυτό να μπει σε περισσότερες εφαρμογές».

Αυτών τον στόχο επιδίωκε να πετύχει εγκαινιάζοντας τον Σεπτέμβριο του 2025 το Factory 1, το πρώτο εργοστάσιό της στο Γκλόστερ της Αγγλίας. Αυτό είναι εξοπλισμένο με τα ρομποτικά μηχανήματα της, εντός του οποίου κατασκευάζονται εξαρτήματα από ανθρακόνημα ακόμη και για διαστημόπλοια. Βέβαια το ενδιαφέρον της εταιρείας έχει στραφεί στον κλάδο της άμυνας, απόρροια και της μεγάλης ζήτησης που καταγράφει ο κλάδος

παγκοσμίως. Ήδη από το καλοκαίρι η ομάδα έχει παραγάγει εκατοντάδες εξαρτήματα: φτερά drones, εξαρτήματα για ελικόπτερα, οροφές και πόρτες για supercars για την Αγγλία αλλά και τη διεθνή αγορά.

«Στο Factory 1 μπορούμε να κατασκευαστούν εξαρτήματα με μέγιστο μήκος έξι μέτρων και πλάτος τρία μέτρων», εξηγεί ο κ. Ζυμπελούδης, χαρακτηρίζοντας το «state of the art για παραγωγή εξαρτημάτων από σύνθετα υλικά». Η επένδυση για την κατασκευή του ξεπερνάει τα 10 εκατ., εκ των οποίων 4,8 εκατ. λίρες προήλθαν από κεφάλαια που χορήγησε το UK Space Agency, ενώ σε αυτό μπορούν να απασχοληθούν έως 120 άτομα. «Το εργοστάσιο είναι καθιερωμένο. Ερχεται η πρώτη ύλη, το ανθρακόνημα, και έπειτα βγαίνει τελικό προϊόν». Η εταιρεία δεν καταπνάνεται με τα ηλεκτρονικά μηχανολογικά μέρη των οχημάτων, αλλά εστιάζει την προσοχή της στην κατασκευή. «Στα καλούπια, στη βαφή, κάνουμε την τελική καταργασία», εξηγεί. Επόμενη στάση για την iCOMAT είναι το Οχάιο των ΗΠΑ, όπου σκοπεύει να δημιουργήσει αντίστοιχο εργοστάσιο παραγωγής, έκτασης περίπου 4.000 τ.μ. «Για τον κλάδο της άμυνας, που αποτελεί και το μεγαλύτερο στοιχείο, η Αμερική είναι η μεγαλύτερη αγορά», αναφέρει, υπενθυμίζοντας πως στην εταιρεία έχουν επενδύσει εκτός από το ταμείο καινοτομίας του ΝΑΤΟ και αμερικανικά επενδυτικά κεφάλαια.

AMM MEDAESTHETICS

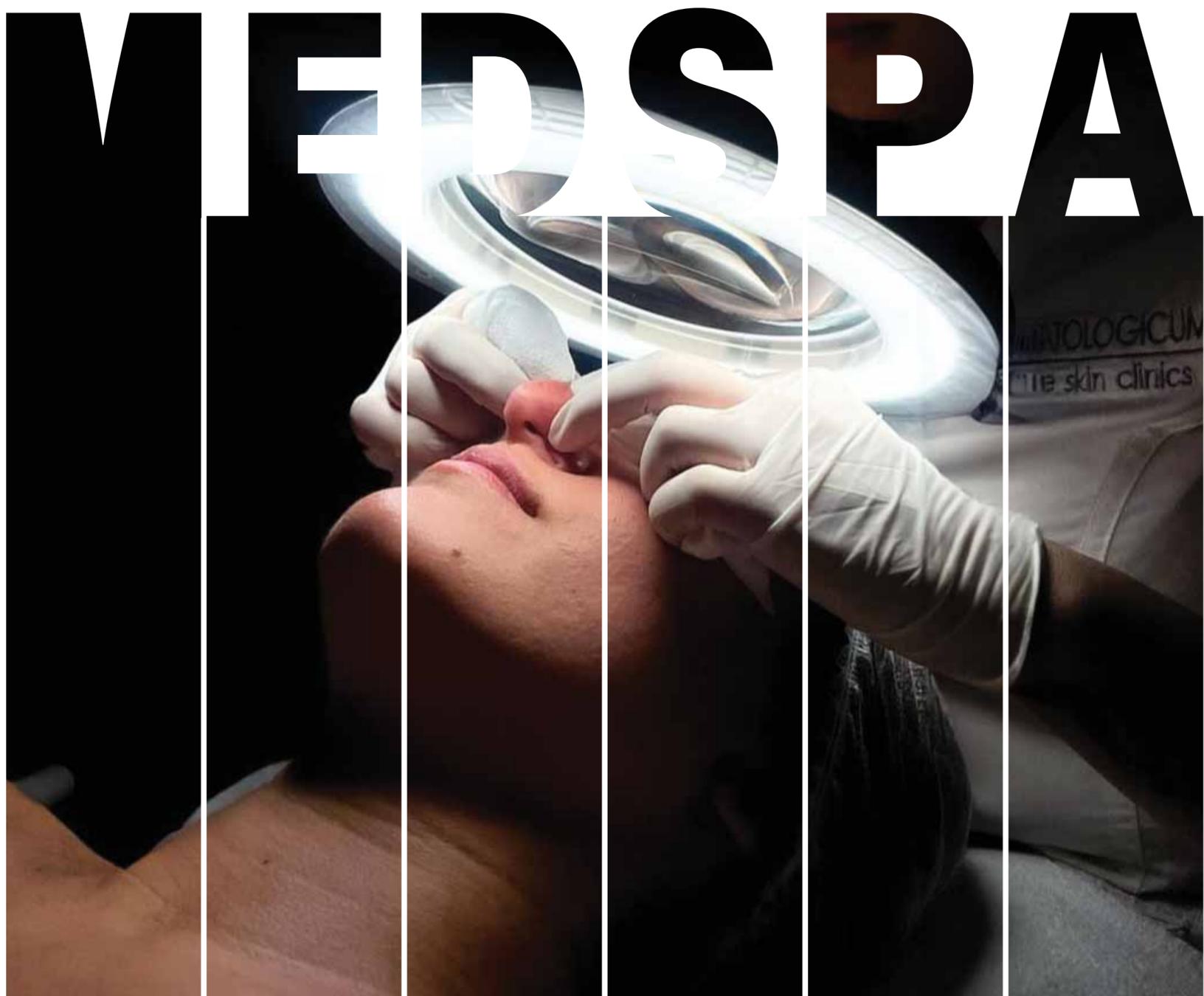
/ N V I DR ARGYRIS MICHAELIDES

PLASMA
HIFU

FACIAL DERMAPEN
LASER ASCLEPION

BOTOX
FILLER

LASER HAIR REMOVAL
FUNGAL NAILS PHOTOTHERAPY

MEDICAL SKINCARE

FOLLOW US

MEDICAL
AESTHETIC
CLINICS

FOR
BOOKING
22871110

Χρονιά-ρεκόρ για τα ελληνικά αεροδρόμια

Ανάπτυξη τουρισμού, αύξηση αεροπορικών εταιρειών και άνοιγμα σε νέες αγορές απογείωσαν τον αριθμό των επιβατών

Της **ΜΑΤΙΝΑΣ ΧΑΡΚΟΦΤΑΚΗ**

Τα τελευταία χρόνια και ιδιαίτερα από το 2023 και μετά οι επιδόσεις των ελληνικών αεροδρομίων σε επίπεδο επιβατικής κίνησης συνοδεύονται σχεδόν αυτονόητα από τη λέξη «ρεκόρ». Ρεκόρ που δεν κρατούν πολύ, καθώς το ένα διαδέχεται το άλλο, ανεβάζοντας κάθε φορά τον πήχη ακόμη υψηλότερα. Η διαρκής αυτή υπέρβαση δεν αποτυπώνει απλώς τη δυναμική του ελληνικού τουρισμού, αλλά γεννά εύλογα και ένα κρίσιμο ερώτημα: μέχρι πού μπορεί να φτάσει αυτή η ανοδική πορεία και τι απαιτείται ώστε να διατηρηθεί στον χρόνο.

Η υψηλή ζήτηση για την Ελλάδα παραμένει δεδομένη, όμως αυτό σε καμία περίπτωση δεν αφήνει περιθώρια εφησυχασμού. Αντιθέτως, καθιστά επιτακτική την ανάγκη για συνεχή επενδυτική και επιχειρησιακή εγρήγορση, ιδιαίτερα σε επίπεδο υποδομών και υπηρεσιών. Πολύ περισσότερο αν ληφθεί υπόψη ότι ο ανταγωνισμός στην ευρύτερη περιοχή είναι έντονος και υψηλών προδιαγραφών, με χώρες όπως η Ιταλία, η Ισπανία, η Πορτογαλία αλλά και η Τουρκία να διεκδικούν με αξιώσεις το ίδιο τουριστικό κοινό. Σε αυτό το περιβάλλον η διατήρηση της δυναμικής δεν είναι αυτονόητη. Είναι αποτέλεσμα στρατηγικών επιλογών και συνεχούς αναβάθμισης.

Καθοριστικός ο ρόλος σ' αυτή την ανάπτυξη διαδραματίζει το μεγαλύτερο αεροδρόμιο της χώρας, το «Ελευθέριος Βενιζέλος», για το οποίο το 2025 έκλεισε με ένα ακόμη ιστορικό υψηλό στον αριθ-

μό των διακινηθέντων επιβατών, που ξεπέρασε τα 30 εκατομμύρια. Η ισχυρή άνοδος της επιβατικής κίνησης, με κύριο μοχλό το δίκτυο εξωτερικού, από το οποίο προέρχεται το 85%, οδήγησε τη διοίκηση του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών να υιοθετήσει μια πιο επιθετική στρατηγική όσον αφορά τους χρόνους υλοποίησης του επενδυτικού πλάνου για την επέκταση της δυναμικότητάς του. Στο πλαίσιο αυ-

Ο ανταγωνισμός από χώρες με ισχυρό τουριστικό brand name είναι έντονος και για τον λόγο αυτό απαιτείται επενδυτική και επιχειρησιακή εγρήγορση.

τό, το «Ελ. Βενιζέλος» θα μπορεί να εξυπηρετεί 40 εκατ. επιβάτες έως το 2032, δηλαδή τρία χρόνια νωρίτερα από το αρχικά προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα, καθώς αποφασίστηκε η ενοποίηση της πρώτης και της δεύτερης φάσης της επένδυσης. Εκτός από χρόνο, αναμένεται να περιοριστεί και το κόστος μέσα από τη συνένωση των δύο φάσεων, οι οποίες προβλέπεται να απαιτήσουν κεφάλαια ύψους 1,3 δισ. ευρώ. Η επιτάχυνση του πλάνου περιλαμβάνει ταυτόχρονα και τη γρηγορότερη επέκταση των χώρων που σχετίζονται με τις μη αεροπορικές δραστηριότητες (όπως εμπορικά καταστήματα και

Το 2025 έκλεισε με ένα ακόμη ιστορικό υψηλό στον αριθμό των διακινηθέντων επιβατών, που ξεπέρασε τα 30 εκατομμύρια. Η ισχυρή άνοδος της επιβατικής κίνησης, με κύριο μοχλό το δίκτυο εξωτερικού, από το οποίο προέρχεται το 85%, οδήγησε τη διοίκηση του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών να υιοθετήσει μια πιο επιθετική στρατηγική όσον αφορά τους χρόνους υλοποίησης του επενδυτικού πλάνου 1,3 δισ. ευρώ για την επέκταση της δυναμικότητάς του.

χώροι εστίασης) από 13.500 τ.μ. σήμερα σε 34.000 τ.μ. Επιπλέον, από τα μέσα του περασμένου Ιουλίου ξεκίνησαν εργασίες για την ανέγερση νέου πολυώροφου χώρου στάθμευσης, που θα έχει επτά ορόφους με περίπου 3.365 θέσεις και συνολικά επιφάνεια περίπου 98.500 τ.μ., ενώ προβλέπεται να έχει ολοκληρωθεί μέχρι το 2027. Η ανοδική τροχιά που διαγράφει η επιβατική κίνηση μεταφράζεται και σε έναν σημαντικό αριθμό ξένων αεροπορικών εταιρειών οι οποίες δραστηριοποιούνται στο αεροδρόμιο της Αθήνας. Συνολικά, συνεργάζεται με περισσότερες από 70 αεροπορικές εταιρείες, ενώ το

2025 προστέθηκαν πέντε νέες που επέλεξαν να «προσγειωθούν» στο «Ελευθέριος Βενιζέλος», εξυπηρετώντας τόσο καινούργιους όσο και υφιστάμενους προορισμούς. Πρόκειται για τις World2Fly, Air Haifa, Air Albania, Sky Up και Sichuan Air. Για το 2026 ήδη έχει ανακοινωθεί μια καινούργια είσοδος, αυτή της IndiGo, η οποία θα καταστεί η πρώτη ινδική, που προβλέπεται να συνδέσει την Ελλάδα με την Ινδία με απευθείας πτήσεις για πρώτη φορά στην ιστορία των δύο χωρών. Το στοίχημα της ενίσχυσης της συνδεσιμότητας με τις ΗΠΑ φαίνεται να κερδίζει η χώρα μας. Σε αυτή την κατεύθυνση η American

Airlines προγραμματίζει από τον Μάιο του 2026 να συνδέσει απευθείας την Αθήνα με το αεροδρόμιο Φορτ Γουόρθ του Ντάλας, το οποίο αποτελεί τη μεγαλύτερη βάση της εταιρείας στις Ηνωμένες Πολιτείες. Ο νέος προορισμός έρχεται να προστεθεί στο δρομολόγιο που εγκαινιάσε το καλοκαίρι, ενώνοντας την Αθήνα με τη Σάρλοτ. Το συγκεκριμένο θα επανέλθει κανονικά φέτος, όπως και οι πτήσεις προς Σικάγο, Νέα Υόρκη και Φιλαδέλφεια. Το άνοιγμα στην αγορά της Ινδίας θα σηματοδοτήσει η νέα χρονιά, με Aegean και IndiGo να είναι οι πρώτες που θα ενώσουν με απευθείας πτήσεις την Ελλάδα με τη χώ-

ρα της Ασίας. Ειδικότερα, η ελληνική αεροπορική από τον Μάρτιο του 2026 θα πετάει προς Νέο Δελχί και Βομβάη. Η κίνηση αυτή, που σχεδιάζεται εδώ και περισσότερο από έναν χρόνο, κατέστη εφικτή μετά την παραγγελία των δύο νέων Airbus A321neo XLR (Extra Long Range), τα οποία θα παραληφθούν το επόμενο διάστημα. Το A321neo XLR αποτελεί έναν νέο τύπο αεροσκάφους, το οποίο προσφέρει αυξημένη αυτονομία πτήσης έως και 10,5 ώρες και είναι ειδικά σχεδιασμένο για να εξυπηρετεί προορισμούς εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εξάλλου μέσα στον Ιανουάριο η IndiGo θα εγκαινιάσει τη συγκεκριμένη γραμμή με έξι εβδομαδιαίες πτήσεις από το Δελχί και τη Βομβάη προς την Αθήνα, κάτι που θα την καταστήσει τη μοναδική ινδική αεροπορική που θα εξυπηρετεί αυτό το δρομολόγιο χωρίς ενδιάμεσο σταθμό.

Η easyJet ενισχύει περαιτέρω την παρουσία της στη Θεσσαλονίκη, προσθέτοντας από τα τέλη Μαρτίου πτήσεις προς Αμστερνταμ και από τις 27 Ιουνίου προς Μπριστολ, με δύο δρομολόγια την εβδομάδα για κάθε προορισμό. Με τις νέες αυτές συνδέσεις το δίκτυό της από τη Θεσσαλονίκη θα αριθμεί πλέον επτά προορισμούς σε πέντε χώρες – Ηνωμένο Βασίλειο, Γαλλία, Ελβετία, Γερμανία και Ολλανδία. Παράλληλα, η Jet2 εγκαινιάζει από τις 26 Μαΐου νέα γραμμή από τη Μεγάλη Βρετανία προς τα Χανιά της Κρήτης, με μια πτήση κάθε Τρίτη. Επίσης, τα Χανιά και τη Ρόδο με την αγγλική πόλη Μπόρνμουθ σχεδιάζει να συνδέσει η ιρλανδική Ryanair.

Υψηλές πτήσεις και για τη Fraport Greece

Το 2025 αποτέλεσε μια χρονιά με την επιβατική κίνηση να κλείνει σε ιστορικά υψηλά επίπεδα και για τα 14 αεροδρόμια που διαχειρίζεται η Fraport Greece, φθάνοντας στα 37 εκατ. ταξιδιώτες. Από τους 14 προορισμούς του δικτύου, οι 12 εμφάνισαν θετικό πρόσημο, με μοναδικές εξαιρέσεις τη Σαντορίνη και τη Μύκονο. Στη Σαντορίνη, η επιβατική κίνηση βρήκε το 2025 υπό πίεση λόγω της έντονης σεισμικής δραστηριότητας του περασμένου Φεβρουαρίου, με τη μείωση να εκτιμάται κοντά στο 15% σε ετήσια βάση. Πτώση καταγράφει και στο αεροδρόμιο της Μυκόνου για τρίτη

Το περυσινό έτος, ο αριθμός των επιβατών που διακινήθηκαν από τα 14 αεροδρόμια που διαχειρίζεται η Fraport Greece έφθασε στα 37 εκατ.

Από τον Απρίλιο του 2017, οπότε ανέλαβε τη διαχείριση των 14 περιφερειακών αεροδρομίων η Fraport Greece, η συνολική χωρητικότητα τους έχει αυξηθεί κατά 45%, ποσοστό αντίστοιχο με την αύξηση του αριθμού των επιβατών που εξυπηρετούν σήμερα. Στη φωτογραφία, το αεροδρόμιο της Κέρκυρας.

συνεχόμενη χρονιά, με τη μείωση να διαμορφώνεται περίπου στο 2% ετησίως και αθροιστικά στο 6%. Ωστόσο, επισημαίνεται ότι την περίοδο 2019-2022 είχε προηγηθεί εντυπωσιακή άνοδος, της τάξεως του 45%.

Από τις αρχές του 2026, στο δίκτυο της Fraport αναμένεται να ενταχθεί και το αεροδρόμιο της Καλαμάτας, το οποίο το 2025 κατέγραψε αύξηση άνω του 8%, με τους ταξιδιώτες να αγγί-

ζουν τις 480.000. Από τον Απρίλιο του 2017, οπότε και ανέλαβε τη διαχείριση των 14 περιφερειακών αεροδρομίων, η συνολική χωρητικότητά τους έχει αυξηθεί κατά 45%, ποσοστό αντίστοιχο με την αύξηση του αριθμού των επιβατών που εξυπηρετούν σήμερα. Η συνολική επιφάνεια των τερματικών σταθμών, η οποία αρχικά ανερχόταν σε περίπου 200.000 τ.μ., έχει αυξηθεί σε 320.000 τ.μ. μετά την

υλοποίηση του επενδυτικού προγράμματος, γεγονός που κρίθηκε αναγκαίο προκειμένου τα αεροδρόμια να μπορέσουν να ανταποκριθούν στην αυξημένη ζήτηση. Ο εισερχόμενος τουρισμός αποτελεί τον βασικό μοχλό ανάπτυξης, καθώς το 81% της συνολικής κίνησης προέρχεται από το εξωτερικό. Η Fraport έχει επιλέξει ένα ισορροπημένο μείγμα αεροπορικών εταιρειών, με τους αερομεταφορείς χαμη-

λού κόστους να αντιπροσωπεύουν το 39%, τις εταιρείες πλήρους εξυπηρέτησης το 31% και τους tour operators το 30%. Το μερίδιο της Ryanair δεν υπερβαίνει το 17%, ενώ ακολουθούν η Aegean με 16%, η easyJet με 9%, η TUI με 8% και η Jet2.com με 6%.

Στην πρώτη θέση των σημαντικότερων αγορών βρίσκεται το Ηνωμένο Βασίλειο, ακολουθεί η Γερμανία, ενώ την πρώτη τριάδα συμπληρώνουν οι χώρες της Σκανδιναβίας. Παρότι στα 14 περιφερειακά αεροδρόμια δεν πραγματοποιούνται απευθείας πτήσεις από τις Ηνωμένες Πολιτείες, οι Αμερικανοί ταξιδιώτες καταγράφουν υψηλή παρουσία στις διεθνείς αφίξεις, μέσω ενδιάμεσων συνδέσεων, με προτίμηση σε προορισμούς όπως η Μύκονος, η Σαντορίνη και τα τελευταία χρόνια τα Χανιά. Λαμβάνοντας υπόψη την υψηλή ζήτηση που παρατηρείται σε ορισμένους προορισμούς, υλοποιείται επενδυτικό πρόγραμμα ύψους 200 εκατ. ευρώ έως το 2030, με στόχο την περαιτέρω ενίσχυση της δυναμικότητας σε αεροδρόμια όπως αυτά της Κέρκυρας, της Κω και της Ζακύνθου. Παράλληλα, δεδομένης της έντονης εποχικότητας που χαρακτηρίζει τα περισσότερα από τα 14 αεροδρόμια, πλάν της Θεσσαλονίκης, εφαρμόζονται κίνητρα για τους χειμερινούς μήνες Μάρτιο και Νοέμβριο, με έκπτωση δέκα ευρώ ανά επιβάτη για τις αεροπορικές εταιρείες που εντάσσονται δρομολόγιο στο χειμερινό τους πρόγραμμα, με στόχο την ενίσχυση της κίνησης.

Τα μερίδια των εταιρειών στο «Ελευθέριος Βενιζέλος»

Τα μερίδια των αεροπορικών εταιρειών στο μεγαλύτερο αεροδρόμιο της χώρας παρέχουν με σαφήνεια τον τρόπο με τον οποίο μοιράζεται η ελληνική αεροπορική αγορά. Στην πρώτη θέση, χωρίς καμία έκπληξη, βρίσκεται η Aegean Airlines. Με μερίδιο 44,4%, η εταιρεία, που έχει εδραιώσει την κύρια βάση της στο «Ελευθέριος Βενιζέλος», διατηρεί με άνεση τον ρόλο του εθνικού αερομεταφορέα, όχι μόνον ως κύρια δύναμη στις συνδέσεις εντός Ευρώπης, αλλά και ως κομβικός κρίκος για τη διεθνή κινητικότητα της Ελλάδας.

Ακολουθεί η Sky Express, η οποία με ένα 20% έχει εξελιχθεί τα τελευταία χρόνια σε υπολογίσιμο παίκτη. Η παρουσία της αντανακλά μια στρατηγική επέκτασης που στηρίζεται τόσο στον εκουχρονισμό του στόλου όσο και στη διεύρυνση των δρομολογίων της, κυρίως εντός Ελλάδας, αλλά και σε επιλεγμένες ευρωπαϊκές αγορές.

Σημαντική είναι και η παρουσία των ξένων χαμηλού κόστους εταιρειών, που διαμορφώνουν ένα διαφορετικό ταξιδιωτικό οικοσύστημα. Η Ryanair, με μερίδιο 4,5%, παραμένει συνδεδεμένη με την εξωστρέφεια της ελληνικής αγοράς, προσελκύνοντας ταξιδιώτες που αναζητούν χαμηλότερους ναύλους και απευθείας συνδέσεις. Η easyJet, με 2,7%, έχει το δικό της αποτύπωμα, λειτουργώντας ως γέφυρα ανάμεσα στην Αθήνα και σε μερικούς από τους πιο δημοφιλείς ευρωπαϊκούς προορισμούς.

Στο ανώτερο τμήμα της αγοράς, οι παραδοσιακές ευρωπαϊκές αεροπορικές συνεχίζουν να επιβιβάζουν τον διεθνή χα-

ρακτήρα του αθηναϊκού αεροδρομίου. Η Lufthansa με 1,9%, η Swiss με 1,4% και η British Airways επίσης με 1,4% εντάσσονται στην Αθήνα στο δίκτυο των μεγάλων ευρωπαϊκών hubs. Παράλληλα, η Turkish Airlines, με 1,1%, ενισχύει τον ρόλο της Κωνσταντινούπολης ως υπερκομβού της περιοχής, ενώ η ITA Airways με 1% διαθέτει τη δική της, έως και περιορισμένη, αλλά σταθερή παρουσία.

Οι δέκα κορυφαίες χώρες προέλευσης ταξιδιωτών αντιπροσώπευσαν τη μερίδα του

Με 44,4% επί του συνόλου των πτήσεων, η Aegean διατηρεί με άνεση τον ρόλο του εθνικού αερομεταφορέα.

λέοντος, αφού από αυτές προήλθε περίπου το 85% των συνολικών ξένων ταξιδιωτών που διακινήθηκαν μέσω του «Ελευθέριος Βενιζέλος». Οι ευρωπαϊκές αγορές κυριάρχησαν στην κατάταξη, με την Ιταλία να βρίσκεται στην πρώτη θέση το 2025. Στη δεύτερη θέση ακολούθησε η Γερμανία, ενώ την κορυφαία τριάδα συμπλήρωσε το Ηνωμένο Βασίλειο. Στην τέταρτη θέση εμφανίστηκαν οι Ηνωμένες Πολιτείες. Την πεντάδα ολοκλήρωσε η Γαλλία, στην έκπη θέση κατέταξε η Κύπρος, ενώ ακολούθησαν η Τουρκία και η Ισπανία στην όγδοη θέση. Την πρώτη δεκάδα συμπλήρωσαν το Ισραήλ και η Ελβετία.

Πώς δηλώνονται τα ανείσπρακτα ενοίκια

Αυξάνεται τα τελευταία χρόνια ο αριθμός ιδιοκτητών που δεν εισέπραξαν το μίσθωμα από κατοικίες ή επαγγελματικά ακίνητα

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΚΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Πληθαίνουν χρόνο με τον χρόνο οι ιδιοκτήτες που δηλώνουν ανείσπρακτα ενοίκια τόσο από εμπορικές μισθώσεις αλλά και πρώτης κατοικίας. Η ακρίβεια, αλλά και τα υψηλά ενοίκια έχουν δημιουργήσει μια ασφυκτική κατάσταση στην αγορά, η οποία δεν έχει ακόμη αντιμετωπιστεί από το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης, παρά τα μέτρα που έχουν ληφθεί την τελευταία διετία.

Οι ιδιοκτήτες ακινήτων σύμφωνα με τις οδηγίες της φορολογικής διοίκησης θα πρέπει, προκειμένου να απαλλαγούν από τον φόρο εισοδήματος για τα ανείσπρακτα, να συμπληρώσουν και να υποβάλουν ψηφιακά στην αρμόδια υπηρεσία (ΚΕΦΟΔΕ ή ΔΟΥ) –μέσω της εφαρμογής «Τα αιτήματά μου» στην ιστοσελίδα myaaade.gov.gr (ή www.aaade.gr) με τη χρήση κωδικών TAXISnet– το έντυπο με τον κωδικό Ε 411. Στο έντυπο αυτό πρέπει να αναγράφουν τα

στοιχεία του μισθωτή (ΑΦΜ, επώνυμο, όνομα, πατρώνυμο, επωνυμία), τη διεύθυνση του ακινήτου για το οποίο δεν καταβλήθηκαν ενοίκια, το συνολικό ποσό των μη καταβληθέντων ενοικίων και το έτος που αφορούν. Επίσης, στο έντυπο αυτό πρέπει να δηλώσουν ποιο από τα απαιτούμενα αποδεικτικά έγγραφα θα συνηγορήσουν (διαταγή πληρωμής, διαταγή απόδοσης μισθίου, δικαστική απόφαση αποβολής ή επιδικασίας μισθωμάτων, αγωγή αποβολής ή αγωγή επιδικασίας μισθωμάτων) και ποια είναι τα στοιχεία του εγγράφου αυτού. Μαζί με το έντυπο πρέπει να συνηγορήσουν και ένα από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά-αποδεικτικά έγγραφα. Ειδικότερα: για την απαλλαγή των ανείσπρακτων ενοικίων από τον φόρο εισοδήματος προβλέπονται πλέον τα εξής:

1) Τα εισοδήματα από την εκμίσθηση ακινήτων περιουσίας, εφόσον δεν έχουν εισπραχθεί από τον δικαιούχο, δεν λαμβάνονται

υπόψη στα φορολογητέα εισοδήματά του, εφόσον έως την προθεσμία μισθωμάτων ή ενοικίων φορολογίας εισοδήματος έχει εκδοθεί εις βάρος του μισθωτή (ενοικιαστή) διαταγή πληρωμής ή διαταγή απόδοσης μισθίου ή επιδικασίας μισθωμάτων ή έχει ασκηθεί εναντίον του μισθωτή αγωγή αποβολής ή επιδικασίας μισθωμάτων. Τα εν λόγω εισοδήματα φορολογούνται στο έτος και κατά το ποσό που αποδεδειγμένα εισπράχθηκαν. Τα μη εισπραχθέντα εισοδήματα δηλώνονται σε ειδικό κωδικό ανείσπρακτων εισοδημάτων από εκμίσθηση ακινήτων περιουσίας της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Τα μη εισπραχθέντα εισοδήματα από την εκμίσθηση ακινήτων περιουσίας, εφόσον έως την προθεσμία υποβολής της ετήσιας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος έχει εκδοθεί εις βάρος του μισθωτή διαταγή πληρωμής

ή διαταγή απόδοσης μισθίου ή δικαστική απόφαση αποβολής ή επιδικασίας μισθωμάτων ή έστω έχει ασκηθεί εναντίον του μισθωτή αγωγή αποβολής ή επιδικασίας μισθωμάτων.

3) Από τα παραπάνω έγγραφα που κατά περίπτωση απαιτούνται ως αποδεικτικά, θα πρέπει να προβληθεί η υποβολή της αιτήσεως για την απαλλαγή από φόρο εισοδήματος για τα ενοίκια που δεν έχουν εισπραχθεί.

4) Οι ενδιαφερόμενοι, πριν από την υποβολή της ετήσιας δήλωσης φόρου εισοδήματος και το αργότερο έως και την προθεσμία υποβολής της, να υποβάλουν ηλεκτρονικά στην εφαρμογή «Τα αιτήματά μου» της ψηφιακής πύλης της ΑΑΔΕ (www.aaade.gr), αίτημα για δήλωση ανείσπρακτων ενοικίων, μαζί με τα εξής απαιτούμενα δικαιολογητικά σε ηλεκτρονική μορφή:

– Το έντυπο (υπεύθυνος) δήλωσης με κωδικό Ε 411. Για κάθε μισθωτή, ακίνητο και αποδεικτικό έγγραφο υποβάλλεται ξεχωριστό δήλωση Ε 411. Σε περίπτωση υποβολής δήλωσης ανείσπρακτων μισθωμάτων (Ε 411) αποβιβαστών ιδιοκτήτη από κληρονόμο αυτού για χρονικό διάστημα που ο αποβιβαστής ήταν εν ζωή, στα στοιχεία ιδιοκτήτη συμπληρώνονται τα στοιχεία του αποβιβαστή. Αν για τον οποιοδήποτε λόγο είναι αδύνατη η ψηφιακή υποβολή τότε η δήλωση Ε 411 θα πρέπει να υποβληθεί σε έντυπη μορφή συμπληρωμένη χειρόγραφα, είτε ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή ή με courier ή αυτοπροσώπως στο αρμόδιο ΚΕΦΟΔΕ.

– Την δικαστική απόφαση αποβολής ή επιδικασίας μισθωμάτων ή διαταγή πληρωμής ή απόδοσης μισθίου ή ασκηθείσα αγωγή αποβολής ή επιδικασίας μισθωμάτων. Στην περίπτωση άσκησης αγωγής απαιτείται και το αποδεικτικό επίδοσης της στον εναγόμενο. – Για πτωχευμένο μισθωτή, τον πίνακα αναγγελίας χρεών με την

απαίτηση του εκμισθωτή. – Υπεύθυνου δήλωση ότι για το διάστημα από την έκδοση της απόφασης αποβολής ή διαταγής απόδοσης μισθίου μέχρι την εκτέλεση δεν έχουν εισπραχθεί τα μισθώματα και την έκθεση αποβολής και εγκατάστασης που έχει συνταχθεί από τον δικαστικό επιμελητή.

– Κατόπιν τούτου τα ανείσπρακτα εισοδήματα δηλώνονται στο έντυπο «Αναλυτική κατάσταση για τα μισθώματα ακινήτων περιουσίας» Ε2 και μεταφέρονται σε ειδικό κωδικό του εντύπου Ε1 κατά την υποβολή της οικείας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. 5) Σε περίπτωση υποβολής δήλωσης αναβολής φορολόγησης ανείσπρακτων μισθωμάτων χωρίς να συνηγορήσουν όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η φορολογική διοίκηση θα προχωρήσει σε νέες εκκαθαρίσεις, μη λαμβάνοντας υπόψη τα ποσά που έχουν δηλωθεί ως ανείσπρακτα εισοδήματα.

Του ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ

Στο οικονομικό επιτελείο αναζητούν την επόμενη «δεξαμενή» εύρεσης φορολογικών εσόδων, που θα προέλθουν, όχι από την αύξηση των φορολογικών συντελεστών, αλλά από τον περιορισμό της φοροδιαφυγής. Μετά τον ΦΠΑ και το ελάχιστο εισόδημα των αυτοαπασχολούμενων, η προσοχή εστιάζεται τώρα στο εισόδημα από ακίνητα. Παρακινούμενοι από τα πρόσφατα στατιστικά ευρήματα – μέσο δηλωθέν μηνιαίο ενοίκιο της τάξης των 230-240 ευρώ και συνολικά εισοδήματα από μισθώσεις της τάξης των 8-9 δισ. ευρώ, παρά το... ράλι στα ακίνητα – στο οικονομικό επιτελείο προωθούν την ίδια συνταγή: ψηφιοποίηση της πληροφορίας και αξιοποίηση της τεχνολογίας για τον εντοπισμό του «μαύρου» χρήματος.

Μέσα στη χρονιά δρομολογούνται μεγάλες αλλαγές οι οποίες θα επηρεάσουν κάθε ιδιοκτήτη: η πλήρης απογραφή της ακίνητης περιουσίας, η ηλεκτρονική καταγραφή για πρώτη φορά της χρήσης των ακινήτων και η κατάταξή τους σε μία από τις δέκα διαφορετικές κατηγορίες που έχουν ήδη προσδιορι-

Κεντρικός στόχος είναι οι φορολογικές αρχές να μπορούν «με ένα κουμπί» να ανακτούν όχι μόνο τα χαρακτηριστικά του κάθε ακινήτου, αλλά και το πώς χρησιμοποιείται.

στεί, αλλά και η θέσπιση υποχρέωσης καταβολής όλων των ενοικίων μέσω τραπεζικών λογαριασμών. Πρόκειται για ένα πολύ απαιτητικό σχέδιο, κατά την υλοποίηση του οποίου αναμένεται να προκύψουν πολλά εμπόδια. Το πρώτο και βασικό εμπόδιο προκύπτει από τον όγκο της πληροφορίας. Ουσιαστικά θα ζητηθεί από επτά εκατομμύρια ιδιοκτήτες να δηλώσουν τη χρήση των ακινήτων τους και να ελέγξουν την ακρίβεια των όσων εμφανίζονται στα ηλεκτρονικά αρχεία. Ταυτόχρονα, περίπου 1,2 εκατ. ιδιοκτήτες και η ΑΑΔΕ τόσο ενοικιαστές θα πρέπει να συμφωνήσουν στον νέο τρόπο πληρωμής των ενοικίων. Η πολυπλοκότητα του εγχειρήματος είναι πολύ μεγάλη και αυτό φέρνει και τις καθυστερήσεις στην υλοποίηση. Ενώ το υπουργείο Οικονομικών και η ΑΑΔΕ προγραμματίζουν να ξεκινήσουν την απογραφή μέσα στον Ιανουάριο, φαίνεται ότι θα υπάρξει αναβολή αρκετών εβδο-

μάδων, ενώ και για την πληρωμή των ενοικίων μέσω τραπεζικού λογαριασμού δόθηκε παράταση μέχρι τον Απρίλιο, καθώς ακόμη δεν έχουν εκδοθεί οι σχετικές οδηγίες προς τους εμπλεκόμενους πολίτες.

Κεντρικός στόχος είναι, για πρώτη φορά στην Ιστορία της χώρας, οι φορολογικές αρχές να μπορούν «με ένα κουμπί» να ανακτούν, όχι μόνο τα χαρακτηριστικά του κάθε ακινήτου, αλλά και τον τρόπο με τον οποίο αυτό χρησιμοποιείται. Η ΑΑΔΕ και το υπουργείο Οικονομικών, παρουσιάζοντας το νέο ψηφιακό μπτρώο ακινήτων στους εκπροσώπους των ιδιοκτητών (σ.σ. τον λεγόμενο ΜΙΔΑ) ενημέρωσαν ότι όλα τα ακίνητα της χώρας θα καταταχθούν σε δέκα «δεξαμενές», ανάλογα με τον τρόπο χρήσης τους:

1. Ιδιοκατοικούμενα (σ.σ. είναι τα ακίνητα που καλύπτουν στεγασι-

κές ανάγκες και χρησιμοποιούνται είτε ως κύριες κατοικίες είτε και ως δευτερεύουσες).

2. Ιδιοχρησιμοποιούμενα (σ.σ. είναι τα ακίνητα άλλων χρήσεων που χρησιμοποιούνται από τους ιδιοκτήτες τους, π.χ. γραφεία).

3. Δωρεάν παραχωρούμενα (σ.σ. αυτά που εμφανίζονται να διατίθενται για την κάλυψη αναγκών τρίτων προσώπων, συνήθως συγγενών. Ο νόμος προβλέπει γι' αυτή την κατηγορία ακινήτων ότι πρέπει να δηλώνεται τεκμαρτό μίσθωμα ίσο με το 3% της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου).

4. Ακίνητα που χρησιμοποιούνται για μακροχρόνιες μισθώσεις.

5. Ακίνητα που διατίθενται για βραχυχρόνιες μισθώσεις.

6. Ακίνητα που παραμένουν κενά, δηλαδή δεν χρησιμοποιούνται και δεν εμφανίζονται καταναλωση ηλεκτρικής ενέργειας.

Στο κυνήγι του «μαύρου» ενοικίου η εφορία

Επιχείρηση περιορισμού της φοροδιαφυγής από την ΑΑΔΕ – Σε 10 κατηγορίες, ανάλογα με τη χρήση τους, θα ταξινομηθούν όλα τα ακίνητα

Ευφώνια με τα πρόσφατα στοιχεία της ΑΑΔΕ, το μέσο δηλωθέν μηνιαίο ενοίκιο ανέρχεται σε 230-240 ευρώ και συνολικά τα εισοδήματα από μισθώσεις φτάνουν στα 8-9 δισ. ευρώ, παρά το ράλι στα ακίνητα.

αδικασία της απογραφής. Καθώς η δημιουργία του μπτρώου έχει χαρακτηριστικά προτεραιότητας για το οικονομικό επιτελείο, θεωρείται δεδομένο ότι η συμμετοχή στη διαδικασία δεν θα έχει «προαιρετικό» χαρακτήρα. Είναι πολύ πιθανό ότι θα εγερθούν εμπόδια στις μεταβιβάσεις ή στις ενοικιάσεις αναπόγραφων περιουσιακών στοιχείων, αν και όλα αυτά μένουν να ανακινωθούν από το υπουργείο Οικονομικών και την ΑΑΔΕ.

Η καταβολή των ενοικίων αποκλειστικά μέσω τραπεζικού λογαριασμού έχει νομοθετηθεί και μάλιστα προβλέπει αυστηρές κυρώσεις για ιδιοκτήτες και ενοικιαστές σε περίπτωση μη συμμόρφωσης. Οι μηνιαίοι ενοικιαστές θα χάνουν την έκπτωση που προβλέπει ο νόμος επί του φορολογητέου εισοδήματος από ενοίκια (σ.σ. για ενοίκιο 1.000 ευρώ τον μήνα φορολογούνται για τα 950 ευρώ, δηλαδή γίνεται έκπτωση 50 ευρώ) οι δε ενοικιαστές θα χάνουν το δικαίωμα επιστροφής ενοικίου ή εισπραχθέντων κοινωνικών επιδομάτων. Μετά την παράταση που ανακοινώθηκε, η διαδικασία θα πρέπει να ξεκινήσει από τον Απρίλιο. Πολύ νωρίτερα, προκειμένου να προ-

θα ζητηθεί από επτά εκατομμύρια ιδιοκτήτες να δηλώσουν τη χρήση των ακινήτων τους και να ελέγξουν την ακρίβεια των όσων εμφανίζονται στα ηλεκτρονικά αρχεία.

σαρμοστεί η αγορά, θα πρέπει να γνωστοποιηθούν οι σχετικές οδηγίες από την ΑΑΔΕ. Να ανακινωθεί δηλαδή αν θα υπάρξουν εξαιρέσεις (σ.σ. π.χ. με ηλικιακά κριτήρια ή κριτήρια εγγύτητας περιοχών σε τράπεζα κ.λπ.), αλλά και πώς θα αντιμετωπιστούν ειδικές περιπτώσεις οι οποίες όμως είναι πολύ συνηθισμένες: συνιδιοκτησίες, εκπρόθεσμες πληρωμές ενοικίων, κατασκέψεις εισοδήματος από ενοίκια από τραπεζικούς λογαριασμούς, «φέσια» σε ιδιοκτήτες κ.λπ.

Στα «μεγάλα κεφάλαια» για τους ιδιοκτήτες ακινήτων μέσα στο 2026 είναι και οι επικείμενες αλλαγές στον τρόπο υπολογισμού του Τέλους Ακίνητης Περιουσίας, το οποίο εισπράττεται μέσα από τους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος. Ο προγραμματισμός είναι οι αλλαγές να ανακοινωθούν και να ψηφιστούν μέσα στο τρέχον έτος, ώστε να ενεργοποιηθούν από τις αρχές του 2027.

θα πρέπει να θεσπιστεί διαδικασία υποβολής δηλώσεων με συγκεκριμένα χρονικά περιθώρια και κυρώσεις να τους... ξεχασαίνονται.

Μείζον θέμα προκύπτει με τις ασυμφωνίες που ενδεχομένως θα προκύψουν όσον αφορά την επίσταση των ακινήτων. Η ΠΟΜΙΔΑ ήδη ζήτησε επίσημα, αν διαπισωθεί ότι τα πραγματικά τετραγωνικά ενός ακινήτου είναι περισσότερα από αυτά που φαίνονται σήμερα στο ηλεκτρονικό περιουσιολόγιο, αυτά να δηλωθούν χωρίς όμως να αναζητηθούν αναδρομικά οι φόροι. Κάτι τέτοιο είχε γίνει και προ 4ετίας, όταν δηλώθηκαν στους δήμους οι «τακτοποιημένες» επιφάνειες. Τα δημοτικά τέλη άρχισαν να καταλογίζονται από τη στιγμή της δήλωσης και μετά.

Κρίσιμο ζήτημα είναι το αν θα προβλεφθούν ή όχι «κυρώσεις» για όσους δεν θα συμμετάσχουν στη δι-

Οι ιδιοκτήτες θα μπορούν να εξασφαλίσουν «δωρεάν χρήμα» έως και 36.000 ευρώ, το οποίο θα αυξάνει την αξία της περιουσίας τους και θα τους παρέχει επίσης εισοδήματα αρκετών χιλιάδων ευρώ.

Αναζητείται δημοσιονομικός χώρος για πρόσθετα μέτρα

Η πλήρης λειτουργία ενός μηχανισμού εντοπισμού κρυφών εισοδημάτων από ακίνητα μπορεί να αποτελέσει ισχυρό χαρτί στα χέρια του οικονομικού επιτελείου της κυβέρνησης για να διεκδικήσει από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή «δημοσιονομικό χώρο» ώστε να χρηματοδοτήσει επιπλέον μέτρα στηρίζεις.

Το ίδιο συνέβη με το σύστημα myDATA, το ίδιο με τη διασύνδεση ταμειακών μηχανών με τα POS, το ίδιο με το ελάχιστο τεκμαρτό εισόδημα των αυτοαπασχολούμενων ή την κάρτα εργασίας. Το ψηφιακό μπτρώο ακινήτων –σε πλήρη λειτουργία– μπορεί να εξασφαλίσει πρόσθετα έσοδα «από φοροδιαφυγή» (σ.σ. αυτά δηλαδή που αναγνωρίζει η Κομισιόν στον κανόνα δαπανών), καθώς μπορεί να φέρει στο φως προκλιπτικά χαμηλά ενοίκια, όπως αυτά που αποκαλύφθηκαν κατά τη διαδικασία επιστροφής ενοικίου ή και κλειστά ακίνητα «μαϊμού». Κριτήριο επιτυχίας θα είναι τα δηλωθέντα εισοδήματα από ενοίκια. Η αύξησή τους με ρυθμό μεγαλύτερο από αυτόν που προβλέπει η συνθήκη οικονομική δραστηριότητα οδηγεί και στη δημιουργία του προς διάθεση δημοσιονομικού χώρου. Προφανώς αυτό θα αρχίσει να φαίνεται από το 2027.

Το ψηφιακό μπτρώο ακινήτων –σε πλήρη λειτουργία– μπορεί να εξασφαλίσει πρόσθετα έσοδα «από φοροδιαφυγή», καθώς μπορεί να φέρει στο φως προκλιπτικά χαμηλά ενοίκια.

Και ο τρόπος αξιοποίησης αυτού του «περιθωρίου» θα μπορεί να είναι η περαιτέρω μείωση των συντελεστών φορολόγησης των ενοικίων για τα φυσικά πρόσωπα, κάτι που ουσιαστικά έχει προαναγγελθεί και από τον πρωθυπουργό.

Για τη φετινή χρονιά το ζητούμενο είναι να αξιοποιηθούν οι πόροι που θα διατεθούν για την ανακαίνιση και ενεργειακή αναβάθμιση των ακινήτων. Το μεγάλο στοίχημα θα είναι για φέτος να λειτουργήσει στην πράξη το νέο πρόγραμμα ανακαίνισης κλειστών ή ιδιοκατοικούμενων ακινήτων το οποίο αναμένεται ότι θα ξεκινήσει μετά τον Μάρτιο και «μέχρι εξαντλήσεως των διαθέσιμων κονδυλίων» (σ.σ. προς το

παρόν 400 εκατ. ευρώ, αλλά με εκφρασμένη την πρόθεση του οικονομικού επιτελείου να προσθέσει ακόμη περισσότερους πόρους). Θα επιχειρηθεί το ποσό να αυξηθεί ακόμη και κατά 200 εκατ. ευρώ, ειδικά αν αποδειχθεί στην πράξη ότι υπάρχει αυξημένο ενδιαφέρον κυρίως από την πλευρά των ιδιοκτητών κλειστών ακινήτων.

Με δεδομένο ότι δεν υπάρχουν αυτή τη στιγμή αξιόπιστα στοιχεία για τον ακριβή αριθμό αλλά και τις... διευθύνσεις των κλειστών ακινήτων στην Ελλάδα, το οικονομικό επιτελείο θα «ποντάρει» σε πρώτη φάση στους ελκυστικούς όρους του νέου προγράμματος. Ουσιαστικά, οι ιδιοκτήτες θα μπορούν να εξασφαλίσουν «δωρεάν χρήμα» έως και 36.000 ευρώ, το οποίο θα αυξάνει την αξία της περιουσίας τους και θα τους παρέχει επίσης εισοδήματα αρκετών χιλιάδων ευρώ.

Το μοναδικό που θα τους ζητείται ως «αντάλλαγμα» είναι το να κρατήσουν το ίδιο μίσθωμα για μια περίοδο τουλάχιστον τριών ετών μετά την αρχική ενοίκιαση του ακινήτου. Υπενθυμίζεται ότι το πρόγραμμα θα αφορά ακίνητα κτισμένα πριν από το 1990 τα οποία θα έχουν επιφάνεια όχι μεγαλύτερη από 120 τετραγωνικά μέτρα.

ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΜΕ ΑΠΟΨΗ

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣ!

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Τέλος εποχής για την προστασία της πρώτης κατοικίας μέσω του γνωστού νόμου Κατσέλη συνεπάγεται η σύσταση του Φορέα Απόκτησης και Επαναμίσθωσης Ακινήτων, στον οποίο θα καταφεύγουν τα ευάλωτα νοικοκυριά που θέλουν να αποφύγουν την έξωση από την κύρια κατοικία τους. Ο μηχανισμός προβλέφθηκε στον πτωχευτικό νόμο που ψηφίστηκε ήδη από το 2020 και αναμένεται να λειτουργήσει με σημαντική καθυστέρηση – περίπου πέντε χρόνια μετά.

Ο νέος φορέας, όταν συσταθεί, θα αποτελεί τον μοναδικό μηχανισμό για την προστασία της πρώτης κατοικίας, υποκαθιστώντας την προστασία του νόμου Κατσέλη, ο οποίος αν και τυπικά καταργήθηκε εξακολουθεί να έχει «ουρές» ακόμη και σήμερα. Με βάση την πρόβλεψη του νόμου, ο Φορέας Απόκτησης και Επαναμίσθωσης Ακινήτων πρόκειται να αγοράζει την κύρια κατοικία ευάλωτων οφειλετών και να την επαναμισθώνει στον πρώην ιδιοκτήτη του για 12 χρόνια. Με τον τρόπο αυτό ο ευάλωτος οφειλέτης θα απαλλαγεί από το χρέος του, χάνοντας ωστόσο και την ιδιοκτησία της κατοικίας του, στην οποία θα διαμένει πλέον ως ενοικιαστής.

Ο φορέας θα είναι ιδιωτικού χαρακτήρα και τη διαχείρισή του θα αναλάβουν επενδυτικά κεφάλαια που έχουν κληθεί να υποβάλουν δεσμευτικές προσφορές στη βάση διαγωνισμού που έχει προκηρύξει το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας. Συμμετέχοντες είναι οι Bain Capital Credit, Christofferson, Robb & Co, Fortress Credit και Resolute Cepal Greece Ανώνυμη Εταιρεία (πρόκειται για την πρώην ένωση εταιρειών Kaican Hellas - Beaumont Summit Financial DAC). Η διαγωνιστική διαδικασία αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί στο τέλος του α' εξαμήνου 2026 και ο φορέας να τεθεί σε λειτουργία έως τα τέλη του χρόνου. Στη σύστασή του καθοριστική είναι η συμμετοχή των συστημικών τραπεζών, οι οποίες έχουν δεσμευθεί να συνεισφέρουν έως 100 εκατ. ευρώ.

Ενοίκιο για 12 χρόνια

Ο Φορέας Απόκτησης και Επαναμίσθωσης Ακινήτων πρόκειται να αγοράζει την κύρια κατοικία ευάλωτων οφειλετών και να την επαναμισθώνει στον πρώην ιδιοκτήτη του για 12 χρόνια. Με τον τρόπο αυτό ο ευάλωτος οφειλέτης θα απαλλαγεί από το χρέος του, χάνοντας ωστόσο και την ιδιοκτησία της κατοικίας του, στην οποία θα διαμένει πλέον ως ενοικιαστής.

Το τίμημα μεταβίβασης της πρώτης κατοικίας στον φορέα θα γίνεται στο 70% της εμπορικής αξίας του ιδιοκτησιακού δικαιώματος του οφειλέτη επί της κύριας κατοικίας, σύμφωνα με την εκτίμηση ποσοποιημένου εκτιμητή. Σε μια προσπάθεια να γίνει πιο ελκυστική σε επενδυτές η ανάληψη της διαχείρισης του φορέα, προβλέφθηκε ότι σε περίπτωση πλειστηριασμού θα μπορεί να αποκτήσει τα ακίνητα με έκπτωση 30% επί της εμπορικής αξίας του ακινήτου ή της τιμής πρώτης προσφοράς. Από την έκπτωση αυτή θα μπορεί να επωφεληθεί στο μέλλον και ο οφειλέτης κατά την άσκηση του δικαιώματος επαναγοράς του ακινήτου.

Στο τέλος της περιόδου εκμίσθωσης ο ευάλωτος που συναινέσει στην παράδοση της κατοικίας του και εφόσον τα οικονομικά του έχουν βελτιωθεί θα μπορεί να επαναγοράσει το εν λόγω ακίνητο, καταβάλλοντας το ανάλογο τίμημα, που θα καθορίζεται με βάση την εμπορική αξία του, όπως αυτή θα έχει διαμορφωθεί μετά το τέλος της 12ετίας.

Μία από τις βελτιώσεις που εισήγαγε πρόσφατα η κυβέρνηση είναι το δικαίωμα του ευάλωτου να διεκδικήσει ωριμότερα την ανάκτηση της πρώτης του κατοικίας, πριν δηλαδή το τέλος της 12ετίας. Στην περίπτωση αυτή, που

ασκήσει δηλαδή ωριμότερα από τα 12 έτη το δικαίωμα επαναγοράς, αίρεται και η υποχρέωσή του να πληρώσει τα μισθώματα των 12 ετών, όπως προέβλεπε ο αρχικός νόμος.

Το ενοίκιο που θα πρέπει να πληρώνει ο ευάλωτος δανειολήπτης θα

προκύπτει επίσης βάσει της εμπορικής αξίας του ακινήτου κατά τον χρόνο μεταβίβασης στον φορέα, επί της οποίας θα εφαρμόζεται το μέσο επιτόκιο ενός στεγαστικού δανείου και το περιθώριο του επενδυτή. Στα πλεονεκτήματα της λύσης είναι ότι ο οφειλέτης θα δικαιούται να λάβει επιδότηση από το Δημόσιο προκειμένου να καλύψει ένα μέρος της δόσης του ενοικίου που θα πληρώνει στον φορέα.

και να λάβει επιδότηση από το Δημόσιο προκειμένου να καλύψει ένα μέρος της δόσης του ενοικίου που θα πρέπει να πληρώνει στον φορέα. Το κριτήριο για να διατάξει την εκποίηση, να διατηρήσει το δικαίωμα να διαμένει στην πρώτη του κατοικία μέσω του φορέα

Τελευταία ευκαιρία για τη διάσωση πρώτης κατοικίας

Από τον νόμο Κατσέλη στον Φορέα Απόκτησης και Επαναμίσθωσης Ακινήτων – Πώς θα λειτουργεί ο μηχανισμός και ποιι μπορούν να ενταχθούν

Το ενοίκιο που θα πληρώνει ο ευάλωτος δανειολήπτης θα προκύπτει βάσει της εμπορικής αξίας του ακινήτου κατά τον χρόνο μεταβίβασης στον φορέα, επί της οποίας θα εφαρμόζονται το μέσο επιτόκιο ενός στεγαστικού δανείου και το περιθώριο του επενδυτή. Στα πλεονεκτήματα της λύσης είναι ότι ο οφειλέτης θα δικαιούται να λάβει επιδότηση από το Δημόσιο προκειμένου να καλύψει ένα μέρος της δόσης του ενοικίου που θα πληρώνει στον φορέα.

είναι να είναι ευάλωτος, δηλαδή να πληροί συγκεκριμένα εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια.

Πιο αναλυτικά, τα εισοδηματικά κριτήρια που πρέπει να πληροί είναι:

- Το συνολικό εισόδημα δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 7.000 ευρώ για μονοπρόσωπο νοικοκυριό, προσαυξανόμενο κατά 3.500 ευρώ για κάθε μέλος του νοικοκυριού.

- Στη μονογονεϊκή οικογένεια ορίζεται επιπλέον προσαύξηση 3.500 ευρώ για το πρώτο ανήλικο μέλος του νοικοκυριού.

- Στο νοικοκυριό με απροστάτευτο/α τέκνο/α ορίζεται επιπλέον προσαύξηση 3.500 ευρώ για κάθε απροστάτευτο τέκνο.

- Το συνολικό εισόδημα δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 21.000 ευρώ ετησίως, ανεξαρτήτως της σύνθεσης του νοικοκυριού.

Τα περιουσιακά κριτήρια που πρέπει να πληροί αφορούν το ύψος της ακίνητης περιουσίας και τις καταθέσεις που διαθέτει. Ετσι, η συνολική φορολογητέα αξία της ακίνητης περιουσίας του νοικοκυριού δεν μπορεί να υπερβαίνει στο σύνολό της το ποσό των 120.000 ευρώ για το μονοπρόσωπο νοικοκυριό, προσαυξανόμενο κατά 15.000 ευρώ για κάθε πρόσθετο μέλος και έως του ποσού των 180.000 ευρώ. Αντιστοίχως τα όρια καταθέσεων ξεκινούν από 7.000 ευρώ για τα μονοπρόσωπα νοικοκυριά και κλιμακώνονται έως 21.000 ευρώ για τα νοικοκυριά αποτελούμενα από πέντε μέλη και πάνω.

Μέχρι σήμερα το ενδιαφέρον από ευάλωτα νοικοκυριά για τη συμμετοχή τους στον φορέα είναι μικρό, καθώς μόλις 370 νοικοκυριά έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για να «παραδώσουν» τα κλειδιά της πρώτης τους κατοικίας, έτσι ώστε να συνεχίσουν να διαμένουν σε αυτή, καταβάλλοντας ενοίκιο στον φορέα. Πρόκειται για το ένα τρίτο αυτών που έχουν δηλώσει ευάλωτοι – ο συνολικός αριθμός των οποίων είναι 1.140 –, από τους οποίους τελικά μόλις ένας στους τρεις ολοκλήρωσε την αίτησή του και είναι επιβεβαιωμένο ότι θα συμμετάσχει στον φορέα.

Τα νοικοκυριά αυτά έχουν ενταχθεί στο λεγόμενο ενδιάμεσο πρόγραμμα προστασίας της πρώτης κατοικίας, το οποίο προβλέπει επιδότηση από το Δημόσιο της μηνιαίας δόσης για την εξόφληση της οφειλής τους σε τράπεζες ή funds.

Η κρατική επιδότηση ξεκινάει από 70 ευρώ και φτάνει έως τα 210 ευρώ τον μήνα –ανάλογα με τη σύνθεση του νοικοκυριού– και καταβάλλεται προκειμένου να ανασταλεί η διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης κατά της κύριας κατοικίας του οφειλέτη και να αποτραπεί ο πλειστηριασμός. Η κρατική επιδότηση θα συνεχίσει να καταβάλλεται και μετά την ένταξη στον Φορέα Απόκτησης και Επαναμίσθωσης Ακινήτων, ως συνεισφορά στην πληρωμή του ενοικίου.

Να σημειωθεί ότι λόγω της ανόδου των τιμών των κατοικιών και των μισθωμάτων τα τελευταία χρόνια, το ποσό της επιδότησης θεωρείται πλέον εξαιρετικά μικρό για την κάλυψη της μηνιαίας δαπάνης για το ενοίκιο ενός νοικοκυριού. Στη χαμηλή επιδότηση αποδίδουν άλλωστε και στελέχη από τις τράπεζες αλλά και τα επενδυτικά κεφάλαια που εμπλέκονται στην αγορά των «κόκκινων» δανείων, το χαμηλό ενδιαφέρον που υπάρχει μέχρι σήμερα για τη διαχείριση του φορέα.

Η μεταβίβαση στον φορέα

Το τίμημα μεταβίβασης της πρώτης κατοικίας στον φορέα θα γίνεται στο 70% της εμπορικής αξίας. Σε μια προσπάθεια να γίνει πιο ελκυστική σε επενδυτές η ανάληψη της διαχείρισης του φορέα, προβλέφθηκε ότι σε περίπτωση πλειστηριασμού θα μπορεί να αποκτήσει τα ακίνητα με έκπτωση 30% επί της εμπορικής αξίας του ακινήτου ή της τιμής πρώτης προσφοράς.

Πάνω από 200.000 αιτήσεις στον νόμο Κατσέλη σε 15 χρόνια

Η σύσταση του Φορέα Απόκτησης και Επαναμίσθωσης Ακινήτων συμπίπτει με την οριστική εκκαθάριση των υποθέσεων του νόμου Κατσέλη που βαίνει πλέον προς οριστική λήξη με την εκδίκαση εντός του 2026 και των τελευταίων αιτήσεων που εκκρεμούν στα πρωτοδικεία της χώρας. Οι αιτήσεις αυτές υπολογίζονται γύρω στις 3.500 σε σύνολο άνω των 200.000 αιτήσεων από ευάλωτους κατά κανόνα οφειλέτες που προσέφυγαν την τελευταία 15ετία στα δικαστήρια, επιδιώκοντας τη ρύθμιση δανείων περίπου 17 δισ. ευρώ.

Ο νόμος παρέχει ασφαλές καταφύγιο τα χρόνια της κρίσης, αποτρέποντας μαζικούς πλειστη-

ριασμούς, χωρίς ωστόσο να λείψουν και οι παραφωνίες, όπως η προσπάθεια να αξιοποιηθεί και από στρατηγικούς κακοπληρωτές ή οι μεγάλες καθυστερήσεις που υπήρξαν στα εφίρως δικαστήρια. Δεν θα πρέπει να υποβαθμιστεί το γεγονός ότι ένα σημαντικό ποσοστό των αιτήσεων που είχαν υποβληθεί –σύμφωνα με τις τράπεζες πρόκειται για το 40%– απορρίφθηκε από τα δικαστήρια κατά τον χρόνο εκδίκασης της υπόθεσης, γυρίζοντας τον χρόνο πίσω για αρκετούς δανειολήπτες που επεδίωξαν να κάνουν κατάχρηση του προστατευτικού πλαισίου, κερδίζοντας μεν χρόνο αλλά βλέποντας τελικά την οφειλή τους να διογκώνεται.

Η τελευταία πράξη του νόμου Κατσέλη θα παιχτεί με τη διαδικασία ρευστοποίησης της υπόλοιπης περιουσίας του οφειλέτη. Πρόκειται για ακίνητα που δεν αποτελούν την πρώτη κατοικία του οφειλέτη, η οποία ούτως ή άλλως προστατευόταν από τον νόμο, αλλά πρόσθετη περιουσία, η οποία σύμφωνα με τον νόμο θα έπρεπε να ρευστοποιηθεί προκειμένου να καλυφθούν οι απαιτήσεις των πιστωτών. Με βάση τους υπολογισμούς των services, πρόκειται για ακίνητα αξίας 300 εκατ. ευρώ που παραμένουν «παγωμένα» στο πλαίσιο του νόμου Κατσέλη και τα οποία πρόκειται να πωληθούν το προσεχές διάστημα από τους εκκαθαρι-

Ο νόμος παρέχει ασφαλές καταφύγιο τα χρόνια της κρίσης, αποτρέποντας μαζικούς πλειστηριασμούς, χωρίς ωστόσο να λείψουν και οι παραφωνίες, όπως η προσπάθεια να αξιοποιηθεί από στρατηγικούς κακοπληρωτές.

στές, στο πλαίσιο της διαδικασίας ρευστοποίησης που προβλέπει ο νόμος.

Η πρόβλεψη αυτή υπήρχε ρητά στο άρθρο 9 του νόμου 3869, που όριζε ότι το δικαστήριο οφείλει να διατάξει την εκποίηση, να ορίσει εκκαθαριστή και να κατευθύνει το προϊόν της πώλησης στους δανειστές.

Στην πράξη, όμως, αυτό ουδέποτε υλοποιήθηκε, προκαλώντας την παρέμβαση του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας που με διάταξη σε πρόσφατο νόμο, διευκρινίζει την εκποίηση αυτών των ακινήτων, καταργώντας φορολογικές και ασφαλιστικές ενυμερότητες για την εκποίηση, απαλλάσσοντας τη μεταβίβαση από

κάθε είδους ποσοποιητικό δημόσιο αρχές και δίνοντας ισχυρά οικονομικά κίνητρα στους εκκαθαριστές για την ταχεία πώληση αυτών των ακινήτων. Συγκεκριμένα, ο εκκαθαριστής θα αμείβεται πλέον με ποσοστό 5% επί του τιμήματος κάθε εκποίησης και μπόנוς 0,5% αν η διαδικασία ολοκληρωθεί μέσα σε έξι μήνες, ανοίγοντας τον δρόμο για τη ρευστοποίηση της υπόλοιπης ακίνητης περιουσίας στο πλαίσιο της πτώχευσης.

Ενα επίσης καθοριστικό θέμα θα κριθεί εντός του 2026 από τον Άρειο Πάγο, που έχει κληθεί να αποφανθεί για το πώς θα υπολογίζεται ο τόκος στις οφειλές του νόμου Κατσέλη, δηλαδή αν

θα υπολογίζεται στο σύνολο του άληκτου κεφαλαίου ή στο ποσό της δόσης κάθε μήνα, όπως ζητούν οι δανειολήπτες που έχουν προσφύγει.

Σημειώνεται ότι τα δάνεια του νόμου Κατσέλη εκτοκίζονται με βάση την πάγια πρακτική της τοκοχρεολυτικής εξόφλησης των δανείων, δηλαδή του υπολογισμού του τόκου στο σύνολο του άληκτου κεφαλαίου. Η πρακτική αυτή έχει τεθεί σε αμφισβήτηση ύστερα από εκατοντάδες προσφυγές σε πρωτοδικεία και εφίρως σε όλη τη χώρα από δανειολήπτες που ζητούν ο τόκος να εφαρμόζεται στο ποσό της δόσης κάθε μήνα και όχι στο σύνολο της οφειλής.

ADONIS HEIGHTS

AGLANTZIA

- PRIME, QUIET AND UNIQUE LOCATION
- OPEN VIEWS WITHOUT ANY OBSTACLES
- 2 & 3 BEDROOM MODERN APARTMENTS

FROM € **285.000**

8000 57 57 | www.cyfieldgroup.com | @cyfieldgroup | CYFIELD

**Eurolife
Καλύτερη
ασφαλιστική Ζωή**

Η ισχυρή αξία που η Eurolife προσφέρει στους πελάτες της μέσω της αξιοπιστίας, της εμπιστοσύνης και της καινοτομίας που τη διακρίνουν έχουν αναδείξει την Eurolife ως την κορυφαία ασφαλιστική Εταιρεία Ζωής στην Κύπρο, στα World Finance Insurance Awards 2025, για πέμπτη συνεχώς χρονιά. Σύμφωνα με το World Finance: «Σε αυτούς τους πρωτόγνωρους καιρούς, που η ασφαλιστική κάλυψη έχει ακόμη μεγαλύτερη σημασία, η Eurolife ανταποκρίνεται στις υψηλότερες προσδοκίες και απαιτήσεις των πελατών της. Η προσέγγιση, το επιχειρηματικό μοντέλο και τα προγράμματα της Eurolife, σε συνδυασμό με την ισχυρή ηγεσία που επιδεικνύει, είναι ο βασικός παράγοντας διαφοροποίησης για την επιτυχία της Εταιρείας». Σε δήλωσή της, η γενική διευθύντρια της Eurolife, Αθηνά Σιμπλή Τσιγκι, τόνισε: «οι λόγοι που η Eurolife λαμβάνει διαρκώς σημαντικές διακρίσεις και βραβεύσεις είναι πολλοί και αγγίζουν ολόκληρο το φάσμα της λειτουργίας και των επιδόσεών μας. Ο κυριότερος, όμως, είναι η εστίαση στον άνθρωπο: Εδώ και 36 χρόνια η δύναμη της Eurolife είναι οι άνθρωποι της και η δύναμη των ανθρώπων της είναι η Eurolife. Η Eurolife αφοσιώνεται στον άνθρωπο – η προσήλωσή μας είναι στις ανάγκες, τις επιθυμίες και τους στόχους του. Αυτό το ιδιαίτερο ενδιαφέρον όλων μας στον άνθρωπο, κάνει αυτήν τη μικρή-μεγάλη Εταιρεία να ξεχωρίζει. Μικρή, γιατί θέλει να λειτουργεί σαν μια οικογένεια, μια γροθιά και μια πνοή. Μεγάλη, γιατί οι επιδόσεις, το εκτόπισμα και το κύρος της αυτό περιγράφουν».

BYD και Όμιλος Mediawan
Στρατηγική συνεργασία

Με κοινές αξίες την καινοτομία, τη βιωσιμότητα και την παγκόσμια εξωστρέφεια, η BYD και η Mediawan ενώνουν την τεχνογνωσία τους για να διευκολύνουν τη χρηματοδότηση και την ανάπτυξη περιεχομένου υψηλής ποιότητας. Αυτή η στρατηγική συνεργασία θα περιλαμβάνει αρκετές βασικές πτυχές. Καταρχάς, οι δύο εταιρείες θα αναπτύξουν συνεργασίες που θα ενσωματώνουν το brand της BYD με διάφορους τρόπους στις παραγωγές του Ομίλου Mediawan. Αυτό περιλαμβάνει την παρουσίαση οχημάτων BYD σε επερχόμενα κορυφαία projects, όπως η πρόσφατα ανακοινωθείσα κινηματογραφική ταινία «Miraculous®» για το παγκοσμίως αγαπημένο franchise. Σε δεύτερο στάδιο, θα θεσπίσουν από κοινού το βραβείο «Build Your Dreams», το οποίο θα τιμά τα καλύτερα ανερχόμενα ταλέντα και νέους δημιουργούς τα επόμενα τρία χρόνια, στο περιθώριο του Φεστιβάλ Καννών. Κάθε χρόνο, ο νικητής θα λαμβάνει χρηματοδότηση ύψους 40.000 ευρώ στο πλαίσιο του βραβείου. Τέλος, η συνεργασία θα περιλαμβάνει την ανάπτυξη πρωτότυπων formats εμπνευσμένων από το brand της BYD. Ειδικότερα, η Ladybug, η δημοφιλής υπερ-ηρωίδα της διεθνώς επιτυχημένης γαλλικής σειράς «Miraculous – Tales of Ladybug and Cat Noir», θα παρουσιάσει ένα ειδικό επεισόδιο της σειράς Miraculous Chibi, το οποίο θα κυκλοφορήσει στο YouTube. «Αυτή η συνεργασία με τη Mediawan σηματοδοτεί ένα νέο κεφάλαιο στην αποστολή της BYD να συνδέει την καινοτομία με την έμπνευση. Στην BYD πιστεύουμε ότι η τεχνολογία σε μεγάλη κλίμακα και να επενδύουμε σε φιλόδοξα projects τόσο σε τοπικό όσο και σε διεθνές επίπεδο», δήλωσε ο Pierre-Antoine Capton, πρόεδρος και συνιδρυτής του Ομίλου Mediawan.

γενιά αφηγητών να ονειρευτεί πέρα από τα όρια και να μοιραστεί ουσιαστικές ιστορίες που συγκινούν τον κόσμο», δήλωσε η Stella Li, εκτελεστική αντιπρόεδρος της BYD. «Είμαστε ενθουσιασμένοι για αυτή τη συνεργασία με την BYD, η οποία ενσωματώνει με απόλυτο τρόπο τις φιλοδοξίες μας: να προάγουμε την αριστεία στη δημιουργικότητα και την παγκόσμια ανάπτυξη, ιδιαίτερα μέσω της δημιουργίας στρατηγικών συμμαχιών που συνδυάζουν δημιουργικότητα, καινοτομία και διεθνή όραμα. Στη σημερινή πραγματικότητα –όπου η ζήτηση για περιεχόμενο αυξάνεται ραγδαία σε κάθε πλατφόρμα– η εμπλοκή των brands ως συνεργατών στις παραγωγές μας γίνεται ολοένα πιο απαραίτητη, καθώς μας επιτρέπει να καινοτομούμε σε μεγάλη κλίμακα και να επενδύουμε σε φιλόδοξα projects τόσο σε τοπικό όσο και σε διεθνές επίπεδο», δήλωσε ο Pierre-Antoine Capton, πρόεδρος και συνιδρυτής του Ομίλου Mediawan.

**CableNet
Νέα Εποχή
Συνδεσιμότητας
& Ψυχαγωγίας**

Η CableNet ανακοίνωσε μια νέα γενιά καρτοφυλακίου προϊόντων, σηματοδοτώντας την έναρξη μιας τολμηρής μεταμόρφωσης στον τρόπο με τον οποίο βιώνεται η συνδεσιμότητα και η ψυχαγωγία σε ολόκληρη την Κύπρο. Από την Κινητή και το οικιακό Internet, μέχρι την Τηλεόραση και τις μελλοντικές ψηφιακές υπηρεσίες, η εταιρεία παρουσιάζει ένα πλήρως ανανεωμένο οικοσύστημα, βασισμένο σε μια ξεκάθαρη υπόσχεση: περισσότερη ελευθερία, περισσότερη αξία και πιο premium εμπειρία για κάθε πελάτη. Η συγκεκριμένη ανακοίνωση αποτελεί το πρώτο βήμα μιας στρατηγικής σειράς ενεργειών που θα συνεχίσουν να επαναπροσδιορίζουν την κυπριακή αγορά τους επόμενους μήνες – με κάθε νέο προϊόν να έχει σχεδιαστεί ώστε να προσφέρει στους πελάτες μεγαλύτερο έλεγχο, απλότητα και ποιότητα σε κάθε οθόνη και σε κάθε σημείο σύνδεσης. Στον πυρήνα αυτής της μεταμόρφωσης βρίσκεται μια πλήρως επανασχεδιασμένη προσέγγιση στην ψηφιακή ζωή: 5G Κινητή χωρίς περιορισμούς, με απεριόριστα δεδομένα, premium ψυχαγωγία και ασυναγώνιστη αξία. Υψηλών ταχυτήτων Οικιακό Internet, με ενεργοποίηση την ίδια ημέρα (Same-Day), ευελιξία Try & Buy και Smart WiFi+. Νέα Premium Τηλεοπτική εμπειρία, με ευέλικτα πακέτα ψυχαγωγίας, ταινιών και αθλητικών, διαθέσιμα σε οποιοδήποτε δίκτυο. Ένα συνεχώς διευρυνόμενο καρτοφυλάκιο μελλοντικών ψηφιακών υπηρεσιών, σχεδιασμένων να απλοποιούν, να εμπλουτίζουν και να επιταχύνουν την καθημερινότητα. Μαζί, αυτές οι καινοτομίες συνθέτουν ένα ενιαίο καρτοφυλάκιο – συνδέοντας απρόσκοπτα τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι ζουν, εργάζονται, επικοινωνούν και χαλαρώνουν. «Αυτό είναι κάτι πολύ περισσότερο από μια ανανέωση προϊόντων. Είναι μια πλήρης επανεκκίνηση του τι πρέπει να περιμένουν οι πελάτες από τον ψηφιακό τους πάροχο», δήλωσε ο Ιωάννης Μαυρίδης, διευθύνων σύμβουλος της CableNet. «Ακούσαμε προεκκτικά τους πελάτες μας. Θέλουν ταχύτερη πρόσβαση, λιγότερους περιορισμούς, διαφανή αξία και απλότητα ευελιξία. Το νέο μας καρτοφυλάκιο προσφέρει ακριβώς αυτό – σε Κινητή, Internet, Τηλεόραση και σε ό,τι ακολουθεί».

V+O
Ενσωματώνει τη SEC Newgate στην ταυτότητά του

Ο Όμιλος V+O γίνεται V+O Group / SEC Newgate και αποτυπώνει στο όνομά του όλα όσα είναι σήμερα σε επίπεδο δυνατοτήτων, ταλέντων, επιδράσεων και εμπέλειας σε εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο. Η εξέλιξη αυτή αποτελεί φυσική συνέχεια της πορείας που έχει ήδη χαράξει η V+O τα τελευταία χρόνια: να μεγαλώνει, να εξελίσσεται και να ενισχύει τις δυνατότητές της, παραμένοντας σταθερά προσπωμένη στις αξίες, στους ανθρώπους και στους πελάτες της. Η προσηλυτική SEC Newgate στο όνομα του Ομίλου σηματοδοτεί τη σύνθεση δύο συμπληρωματικών δυνάμεων. Από τη μία πλευρά της εγγύτητας και εξειδίκευσης στην κυπριακή αγορά, καθώς και του ισχυρού αποτυπώματος του Ομίλου V+O στην ιδιαίτερη στρατηγική σημασία περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Κι από την άλλη, της διεθνούς κλίμακας

και τεχνογνωσίας της SEC Newgate, ενός δυναμικά αναπτυσσόμενου ομίλου με ισχυρή και ενεργή παρουσία στα διεθνή κέντρα αποφάσεων (Νέα Υόρκη, Ουάσινγκτον, Βρυξέλες, Λονδίνο), ο οποίος πρόσφατα ανακηρύχθηκε Global Agency of the Year 2025 στον θεσμό Global SABRE Awards και Best Continental Europe Agency of the Year 2025 στον θεσμό EMEA SABRE Awards. Η Τέτη Κανελλοπούλου, CEO, V+O Group /

SEC Newgate, δήλωσε: «Η αποτύπωση της σχέσης μας με το δίκτυο της SEC Newgate είναι η φυσική εξέλιξη μιας συνεργασίας που κτίστηκε και εξελίσσεται συνεχώς πάνω σε κοινές αξίες και στην κοινή φιλοδοξία να μεγαλώνουμε, παραμένοντας πιστοί σε αυτό που μας έφερε έως εδώ: τους ανθρώπους μας, τους πελάτες μας και την ποιότητα της δουλειάς μας. Παράλληλα, δημιουργεί τις συνθήκες για περαιτέρω ενίσχυση των

ομάδων μας με διεθνή γνώση και διασύνδεση, ώστε να ανταποκρινόμαστε ακόμα πιο αποτελεσματικά σε ένα διαρκώς πιο απαιτητικό περιβάλλον γεωπολιτικής αβεβαιότητας, ρυθμιστικών προκλήσεων, κρίσιμων εμπιστοσύνης και αυξανόμενης ανάγκης για ανάλυση δεδομένων και insights». Παράλληλα, ο Γιάννης Ολύμπιος, Executive Chairman, V+O Group / SEC Newgate, ανέφερε: «Σε έναν κόσμο που αλλάζει γρήγορα, η εξέλιξη δεν είναι μόνο επιλογή – είναι ανάγκη. Με σεβασμό στην ιστορία της V+O και στη δύναμη του brand μας και με ισχυρό βλέμμα στο αύριο, κάνουμε πιο ορατή τη διεθνή μας δύναμη, χωρίς να χάνουμε τον χαρακτήρα και την τοπικότητά μας. Εξελισσόμαστε με συνεργασίες που έχουν ουσία και βάθος προς όφελος των ανθρώπων μας, των συνεργατών μας και των πελατών που μας εμπιστεύονται».

TELERAMA
ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΘΑΥΣΕΞΙΑ, ΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΤΕΧΝΙΚΑ ΔΟΜΗΜΕΝΟ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΥΜΕΝΟ ΘΡΙΛΕΡ ΜΕ ΠΟΔΗΛΑΤΟ – ΜΙΑ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ ΤΑΙΝΙΑ ΣΕ ΑΥΤΟΥΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙΡΟΥΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑΣ

POSITIF

FESTIVAL DE CANNES
UN CERTAIN REGARD
ΚΑΛΥΤΕΡΟΥ ΗΘΙΟΠΟΙΟΥ – ΒΡΑΒΕΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ABU SANGARE

ΤΟ ΠΑΡΙΣΙ ΤΟΥ ΣΟΥΛΕΥΜΑΝ

ΜΙΑ ΤΑΙΝΙΑ ΤΟΥ
BORIS LOJKINE

50 CÉSAR

ΚΥΡΙΑΚΗ 18 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 21:00

SOULEYMANE'S STORY / ΤΟ ΠΑΡΙΣΙ ΤΟΥ ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ
ΔΡΑΜΑ

Ένας διανομέας φαγητού στο Παρίσι αιτείται ασύλου και έχει δύο μέρες για να προετοιμαστεί πριν από μια καθοριστική συνέντευξη που θα κρίνει αν θα εξασφαλίσει νόμιμη άδεια παραμονής.

Το Κανάλι Διατίθεται:

cablenet cytavision MOVIES HD MESIMVRIA

Θέση: 101 Θέση: 49

www.mesimvria.com

Theodoros Terzopoulos
WAITING FOR GODOT
by Samuel Becket

(Περιμένοντας τον Γκοντό)

NEW DATES
12, 13.03.2026

Εισιτήρια | Tickets

NicosiaMunicipal Theatre

Διοργανωτής: Nicosia Municipality
Χορηγός: opop CYPRUS
Χορηγός Επισκοπίας: CYPRUS PUBLIC TRANSPORT, Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, SIGMA

more.com wizguide

Μικρή πτώση, αλλά παρέμεινε πάνω από τις 2.200 μονάδες το Χ.Α.

Απώλειες 0,21% για τον Γενικό Δείκτη, ενώ ο τζίρος ανήλθε στα 280,54 εκατ. ευρώ

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Με αρκετές εναλλαγές προσημού, αλλά σε μικρό εύρος διακυμάνσης, κινήθηκε το Χρηματιστήριο Αθηνών την Τρίτη, με τον Γενικό Δείκτη να κλείνει τελικά με ήπιες απώλειες αλλά να κρατάει τις 2.200 μονάδες. Αν και οι τοποθετήσεις σε επιλεγμένα blue chips προσέφεραν στήριξη στην αγορά, οι πιέσεις δεν έλειψαν σε δείκτες βαρέως τιτλους, βάζοντας έτσι φρένο στο τετραήμερο ανοδικό σερί του Χ.Α. εν μέσω γενικότερα επιφυλακτικού κλίματος διεθνώς.

Στο επίκεντρο βρέθηκαν οι γεωπολιτικές εξελίξεις, οι απειλές για την ανεξαρτησία της Fed, καθώς και η ιδιαίτερα επιτυχημένη πρώτη φετινή έξοδος του ελληνικού Δημοσίου στις αγορές, με την έκδοση του νέου 10ετούς ομολόγου να συναντά ρεκόρ ζήτησης. Ειδικότερα, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε σε 2.206,30 μονάδες με πτώση 0,21%, ενώ ο τζίρος ανήλθε στα 280,54 εκατ. ευρώ.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης υποχώρησε κατά 0,17% στις 5.597,75 μονάδες, ενώ με πτώση 0,42% έκλεισε η μεσαία κεφαλαιοποίηση, στις 2.857,84 μονάδες.

Στα μη τραπεζικά blue chips, με απώλειες 3,57% έκλεισε η Σαράντς, ενώ ακολούθησαν με πτώση άνω του 1% οι Βιοχάλκο, ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, ΔΕΗ, Coca-Cola, Motor Oil και Lamda Development.

Στο επίκεντρο των επενδυτών βρέθηκαν οι γεωπολιτικές εξελίξεις, οι απειλές για την ανεξαρτησία της Fed, καθώς και η ιδιαίτερα επιτυχημένη πρώτη φετινή έξοδος του ελληνικού Δημοσίου στις αγορές.

Αντιθέτως, άνοδο 3,75% κατέγραψε η HELLENIQ ENERGY, κέρδη 1,29% σημείωσε η Titan και μικρά κέρδη της τάξης του 0,37% και 0,36% οι Metlen και Jumbo, αντίστοιχα. Ο τραπεζικός δείκτης κατέγραψε κέρδη 0,25%, κλείνοντας στις 2.542,68 μονάδες, με την Τράπεζα Πειραιώς να ενισχύεται κατά 1,79% και την Εθνική Τράπεζα κατά 0,60%, ενώ πτώση 1,38% παρουσίασε

η Optima Bank, απώλειες 1,18% κατέγραψε η Τράπεζα Κύπρου, 0,47% χαμηλότερα έκλεισε η Eurobank και 0,18% χαμηλότερα η Alpha Bank.

Θετικά παραμένουν πάντως τα μηνύματα από τους αναλυτές για τις προοπτικές του Χ.Α. παρά το ράλι του 2025 και τον πολύ ισχυρό έως τώρα Ιανουάριο, που έχει οδηγήσει την αγορά σε υψηλά 16 ετών.

Η Euroxx Securities εκτιμά σε νέα ανάλυσή της πως το 2026 θα είναι μία ακόμη χρονιά όπου η Ελλάδα θα ξεχωρίσει, υποστηρίζοντας από αύξηση του ΑΕΠ, τις ελκυστικές αποτιμήσεις, το σταθερό πολιτικό περιβάλλον και τα ισχυρά θεμελιώδη μεγέθη. Παρά την ισχυρή απόδοση του 2025, οι τράπεζες θα πρέπει να συνεχίσουν να οδηγούν τη δυναμική στο Χρηματιστήριο Αθηνών, χάρη στις ελκυστικές αποτιμήσεις και στην μεγάλη αύξηση των δανείων, ενώ οι ελληνικές μη χρηματοπιστωτικές εταιρείες παρέχουν έναν δυνατό συνδυασμό ανάπτυξης και ισχυρών θεμελιωδών μεγεθών, επιστομαίνει η χρηματιστηριακή. Η ελληνική οικονομία βρίσκεται σε καλό δρόμο για να επιτύχει αύξηση του ΑΕΠ που θα υπερβαίνει το 2,0% το 2026, τροφοδοτούμενη από τις επενδύσεις, την κατανάλωση και τις εξαγωγές (τουρισμός), με υψηλό πρωτογενές πλεόνασμα, όπως τονίζει η Euroxx.

Οι κορυφαίες επιλογές της Euroxx από το Χ.Α. για φέτος είναι οι Eurobank, Τράπεζα Πειραιώς και Τράπεζα Κύπρου από τις τράπεζες, όπου και αναμένει ότι η υπερπόδοση θα συνεχιστεί, ενώ από τους μη χρηματοοικονομικούς κλάδους, οι κορυφαίες επιλογές της είναι η Metlen και η Titan. Από τις μικρότερες κεφαλαιοποιήσεις, η χρηματιστηριακή είναι θετική για τις Alter Ego, Avax και Autohellas.

Περιορισμένες μεταβολές στις ευρωπαϊκές αγορές

Μεικτή ήταν χθες η εικόνα στα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια, με τους επενδυτές να επικεντρώνονται στις γεωπολιτικές εξελίξεις στο Ιράν και στην Ουκρανία, αλλά και στην πολιτική θύελλα που έχει ξεσπάσει στις ΗΠΑ με αφορμή την έναρξη ποινικών έρευνας εις βάρος του προέδρου της Fed, Τζερόμι Πάουελ. Κεντρικοί τραπεζίτες από όλο τον κόσμο –ανάμεσά τους η Κριστίν Λαγκάρντ της ΕΚΤ αλλά και προκάτοχοι του Πάουελ– έστειλαν χθες μήνυμα υπέρ της ανεξαρτησίας της κεντρικής ομοσπονδιακής τράπεζας των ΗΠΑ, προειδοποιώντας ότι πολιτικές παρεμβάσεις θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε υψηλότερα επιτόκια και αναταραχή στις αγορές. Ο Ντόναλντ Τραμπ εν τω μεταξύ εξαπέλυσε νέα επίθεση κατά του Πάουελ, αποκαλώντας τον «ανίκανο» ή «ανέντιμο», παρά τις αντιδράσεις που έχει δεχθεί το υπουργείο Δικαιοσύνης για την ποινική έρευνα.

Ο ευρωπαϊκός δείκτης Stoxx 600 υποχώρησε μόλις 0,08%, στις 610 μονάδες, ο FTSE 100 στο Λονδίνο σημείωσε πτώση 0,03%, στις 10.137 μονάδες, ο DAX 30 στη Φρανκφούρτη κινήθηκε υψηλότερα κατά 0,06%, στις 25.420 μονάδες, ο CAC 40

Οι επιθέσεις Τραμπ στον πρόεδρο της Fed βλάπτουν, καθώς μπορεί να οδηγήσουν τα χρηματιστήρια σε αστάθεια.

που «πάγωσε» η κυβέρνηση του Τραμπ τον Δεκέμβριο. Στις αγορές εμπορευμάτων, το πετρέλαιο Brent ενισχύθηκε κατά 3%, στα 65,75 δολ. ανά βαρέλι, και η τιμή του αργού WTI κινήθηκε υψηλότερα κατά 3,1%, στα 61,32 δολάρια, λόγω της έντονης ανησυχίας για τις εξελίξεις στο Ιράν και των φόβων ότι η Τεχεράνη θα μπορούσε να μπλοκάρει τα Στενά του Ορμούζ.

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη		(Σε δολάρια)		PERSIMMON		1389,5		-2,58		FRESENIUS SE		51,24		0,52		SUBARU		3536		4,12		BNP PARIBAS		86,90		-0,09																																																																									
Εταιρείες	Πριν από	Μετ.%	Πωσ. από	Εταιρείες	Χθρονόμ.	Μετ.%	Εταιρείες	Χθρονόμ.	Μετ.%	Εταιρείες	Χθρονόμ.	Μετ.%	Εταιρείες	Χθρονόμ.	Μετ.%	Εταιρείες	Χθρονόμ.	Μετ.%	Εταιρείες	Χθρονόμ.	Μετ.%	Εταιρείες	Χθρονόμ.	Μετ.%	Εταιρείες	Χθρονόμ.	Μετ.%																																																																								
3M COMPANY	168,375	-0,259	168,375	US BANCORP	54,14	-0,4596	PEARSON	1075,5	0,373	HEIDELBERG MAT	229	-5,1	FUJIFILM HOLDI	3336	1,09	BOUYGUES	44,58	-2,07	ALCOA CORP	65,915	0,3731	VERIZON COMMS	39,195	-1,619	RELX	3124	-0,983	HENKEL AG&CO V	71,24	-0,22	FUJITSU	4547	4,87	CARGEMINI	146,90	1,7																																																															
ALTRIA GROUP	59,335	1,358	59,335	WALT DISNEY CO	111,93	-0,7889	RIO TINTO	6187	1,288	INFINEON TECH	42,535	0,87	HINO MOTORS	404	0	CARREFOUR	13,91	-2,32	CASINO GUICHAR	0,26	2,13	CREDIT AGRICOL	17,77	0,71	DANONE	77,58	0,28	DASSAULT SYSTE	24,41	-1,33	L'OREAL	391,40	-0,25	L'V.M.H.	646,60	-0,26	L'AGARDERE	18,86	0,11	MICHELIN	30,12	0,2	PERNOD RICARD	75,48	1,1	KEO	4060	-0,61	KEIO	2209	2,1	MICHELIN	30,12	0,2																																													
AMAZON COM	244,07	-0,9737	244,07	WELLS FARGO &	94,6	-0,3791	ROLLS-ROYCE HL	1294,5	1,399	K S NA	12,95	0,03	HITACHI	5330	3,8	CASINO GUICHAR	0,26	2,13	CREDIT AGRICOL	17,77	0,71	DANONE	77,58	0,28	DASSAULT SYSTE	24,41	-1,33	L'OREAL	391,40	-0,25	L'V.M.H.	646,60	-0,26	L'AGARDERE	18,86	0,11	MICHELIN	30,12	0,2	PERNOD RICARD	75,48	1,1	KEO	4060	-0,61	KEIO	2209	2,1																																																			
AMER EXPRESS C	357,4	-0,609	357,4	WALMART INC OR	119,81	1,5597	SAINSBRURY(U)	308,8	-0,835	MERCK KGAA	128,75	-2,5	HONDA MOTOR	1603,5	2	CREDIT AGRICOL	17,77	0,71	DANONE	77,58	0,28	DASSAULT SYSTE	24,41	-1,33	L'OREAL	391,40	-0,25	L'V.M.H.	646,60	-0,26	L'AGARDERE	18,86	0,11	MICHELIN	30,12	0,2	PERNOD RICARD	75,48	1,1	KEO	4060	-0,61	KEIO	2209	2,1																																																						
AMER INTL GROU	72,87	-1,6466	72,87	ANGLO AMERICAN	3220	-0,984	SSE	1203	-4,067	STAND.CHART.	1826,5	0,439	SEVERN TRENT	2762	-2,588	TRAVIS PERKINS	3542	0,569	ANTOPGASTA	2,7564	0,000	AVIVA	675,8	-1,034	ASTRAZENECA	14008	-0,793	BABCOCK INTL	1498	0,805	BAE SYS.	2085	-1,003	BARCLAYS	479,8	0,909	BR.AMER.TOB.	4132	2,088	BERKLEY GRHL	401	0,101	BR.LAND	2056	-1,537	BP	427,95	2,414	BURBERRY GRP	1315,5	-0,114	BT GROUP	180,7	0,111	COCACOLA HBC A	3846	-1,888	GEBERIT NI	2265	-2,664	CARNIVAL	178,3	-1,928	CENTRICA	2314	-2,115	COMPASS GROUP	395,5	-0,628	CRH	9538	-3,092	DCC	4368	0,414	DIAGEO	1683,5	-0,627	EXPERIAN	3337	-1,824	EASVJET	489,3	-0,549	FRESNILLO	3700	1,285	SWISSCOM N	585	-0,43	SWISS RE N	125,4	-0,83	UBS GROUP N	37,95	0,03	ZURICH INSURAN	574	-0,38
AMGEN	324,525	-0,318	324,525	A.B.FOOD	1838	-0,352	ADM	1444,5	-1,129	THYSSEKRUPP A	10,59	-0,135	VOLKSWAGEN VZ	102,1	-0,4	VONOVIA SE	25,29	-0,02	SIEMENS N	261,75	3,4	SAP SE	213,45	0,35	JTEKT	1871	3,77	MITSUB UFJ FG	2782	5,3	MITSUBISHI COR	3979	5,21	PUBLICIS GROUP	86,80	-0,8	RENAULT	33,43	0,03	SENECAL	8,66	-3,64	SANOFI	80,50	-2,32	SCHNEIDER ELEC	238,45	0,7	SOCIETE GENERA	69,68	0,69	SODEXO	41,90	-0,62	TFI	7,84	-3,69	THALES	264,20	-2,22	VEOLIA ENVIRON	29,59	-2,44																																				
ANGLO AMERICAN	3220	-0,984	3220	ADM	1444,5	-1,129	THYSSEKRUPP A	10,59	-0,135	VOLKSWAGEN VZ	102,1	-0,4	VONOVIA SE	25,29	-0,02	SIEMENS N	261,75	3,4	SAP SE	213,45	0,35	JTEKT	1871	3,77	MITSUB UFJ FG	2782	5,3	MITSUBISHI COR	3979	5,21	PUBLICIS GROUP	86,80	-0,8	RENAULT	33,43	0,03	SENECAL	8,66	-3,64	SANOFI	80,50	-2,32	SCHNEIDER ELEC	238,45	0,7	SOCIETE GENERA	69,68	0,69	SODEXO	41,90	-0,62	TFI	7,84	-3,69	THALES	264,20	-2,22	VEOLIA ENVIRON	29,59	-2,44																																							
APPLE INC	260,629	0,1691	260,629	ADM	1444,5	-1,129	THYSSEKRUPP A	10,59	-0,135	VOLKSWAGEN VZ	102,1	-0,4	VONOVIA SE	25,29	-0,02	SIEMENS N	261,75	3,4	SAP SE	213,45	0,35	JTEKT	1871	3,77	MITSUB UFJ FG	2782	5,3	MITSUBISHI COR	3979	5,21	PUBLICIS GROUP	86,80	-0,8	RENAULT	33,43	0,03	SENECAL	8,66	-3,64	SANOFI	80,50	-2,32	SCHNEIDER ELEC	238,45	0,7	SOCIETE GENERA	69,68	0,69	SODEXO	41,90	-0,62	TFI	7,84	-3,69	THALES	264,20	-2,22	VEOLIA ENVIRON	29,59	-2,44																																							
BANK OF AMERIC	54,62	-1,0328	54,62	ADM	1444,5	-1,129	THYSSEKRUPP A	10,59	-0,135	VOLKSWAGEN VZ	102,1	-0,4	VONOVIA SE	25,29	-0,02	SIEMENS N	261,75	3,4	SAP SE	213,45	0,35	JTEKT	1871	3,77	MITSUB UFJ FG	2782	5,3	MITSUBISHI COR	3979	5,21	PUBLICIS GROUP	86,80	-0,8	RENAULT	33,43	0,03	SENECAL	8,66	-3,64	SANOFI	80,50	-2,32	SCHNEIDER ELEC	238,45	0,7	SOCIETE GENERA	69,68	0,69	SODEXO	41,90	-0,62	TFI	7,84	-3,69	THALES	264,20	-2,22	VEOLIA ENVIRON	29,59	-2,44																																							
BAXTER INTL IN	19,665	-2,4069	19,665	ADM	1444,5	-1,129	THYSSEKRUPP A	10,59	-0,135	VOLKSWAGEN VZ	102,1	-0,4	VONOVIA SE	25,29	-0,02	SIEMENS N	261,75	3,4	SAP SE	213,45	0,35	JTEKT	1871	3,77	MITSUB UFJ FG	2782	5,3	MITSUBISHI COR	3979	5,21	PUBLICIS GROUP	86,80	-0,8	RENAULT	33,43	0,03	SENECAL	8,66	-3,64	SANOFI	80,50	-2,32	SCHNEIDER ELEC	238,45	0,7	SOCIETE GENERA	69,68	0,69	SODEXO	41,90	-0,62	TFI	7,84	-3,69	THALES	264,20	-2,22	VEOLIA ENVIRON	29,59	-2,44																																							
BOEING CO	246,420155	2,7564	246,420155	ADM	1444,5	-1,129	THYSSEKRUPP A	10,59	-0,135	VOLKSWAGEN VZ	102,1	-0,4	VONOVIA SE	25,29	-0,02	SIEMENS N	261,75	3,4	SAP SE	213,45	0,35	JTEKT	1871	3,77	MITSUB UFJ FG	2782	5,3	MITSUBISHI COR	3979	5,21	PUBLICIS GROUP	86,80	-0,8	RENAULT	33,43	0,03	SENECAL	8,66	-3,64	SANOFI	80,50	-2,32	SCHNEIDER ELEC	238,45	0,7	SOCIETE GENERA	69,68	0,69	SODEXO	41,90	-0,62	TFI	7,84	-3,69	THALES	264,20	-2,22	VEOLIA ENVIRON	29,59	-2,44																																							
BRISTOL MYERS	56,435	1,1924	56,435	ADM	1444,5	-1,129	THYSSEKRUPP A	10,59	-0,135	VOLKSWAGEN VZ	102,1	-0,4	VONOVIA SE	25,29	-0,02	SIEMENS N	261,75	3,4	SAP SE	213,45	0,35	JTEKT	1871	3,77	MITSUB UFJ FG	2782	5,3	MITSUBISHI COR	3979	5,21	PUBLICIS GROUP	86,80	-0,8	RENAULT	33,43	0,03	SENECAL	8,66	-3,64	SANOFI	80,50	-2,32	SCHNEIDER ELEC	238,45	0,7	SOCIETE GENERA	69,68	0,69	SODEXO	41,90	-0,62	TFI	7,84	-3,69	THALES	264,20	-2,22	VEOLIA ENVIRON	29,59	-2,44																																							
CATERPILLAR IN	639,855	1,6014	639,855	ADM	1444,5	-1,129	THYSSEKRUPP A	10,59	-0,135	VOLKSWAGEN VZ	102,1	-0,4	VONOVIA SE	25,29	-0,02	SIEMENS N	261,75	3,4	SAP SE	213,45	0,35	JTEKT	1871	3,77	MITSUB UFJ FG	2782	5,3	MITSUBISHI COR	3979	5,21	PUBLICIS GROUP	86,80	-0,8	RENAULT	33,43	0,03	SENECAL	8,66	-3,64	SANOFI	80,50	-2,32	SCHNEIDER ELEC	238,45	0,7	SOCIETE GENERA	69,68	0,69	SODEXO	41,90	-0,62	TFI	7,84	-3,69	THALES	264,20	-2,22	VEOLIA ENVIRON	29,59	-2,44																																							
THE CIGNA GP O	272,6	-1,239	272,6	ADM	1444,5	-1,129	THYSSEKRUPP A	10,59	-0,135	VOLKSWAGEN VZ	102,1	-0,4	VONOVIA SE	25,29	-0,02	SIEMENS N	261,75	3,4	SAP SE	213,45	0,35	JTEKT	1871	3,77	MITSUB UFJ FG	2782	5,3	MITSUBISHI COR	3979	5,21	PUBLICIS GROUP	86,80	-0,8	RENAULT	33,43	0,03	SENECAL	8,66	-3,64	SANOFI	80,50	-2,32	SCHNEIDER ELEC	238,45	0,7	SOCIETE GENERA	69,68	0,69	SODEXO	41,90	-0,62	TFI	7,84	-3,69	THALES	264,20	-2,22	VEOLIA ENVIRON	29,59	-2,44																																							
CHEVRON	164,69	1,4476	164,69	ADM	1444,5	-1,129	THYSSEKRUPP A	10,59	-0,135	VOLKSWAGEN VZ	102,1	-0,4	VONOVIA SE	25,29	-0,02</																																																																																				

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	2.206,30	2.210,85	-4,55	-0,21%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	5.597,75	5.607,43	-9,68	-0,17%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΔΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	20.460,22	20.302,80	157,42	0,78%
FTSE/Χ.Α. ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	4.977,47	4.975,88	1,59	0,03%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΜΙΚΡΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΧΑ	2.575,24	2.592,71	-17,47	-0,67%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	2.857,84	2.869,91	-12,07	-0,42%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	1.323,15	1.325,16	-2,01	-0,15%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΤΗΧ ESG	2.617,65	2.621,98	-4,33	-0,17%
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	2.921,91	2.935,07	-13,16	-0,45%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	4.348,62	4.357,60	-8,98	-0,21%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	2.542,68	2.536,31	6,37	0,25%
FTSE/ΑΤΗΧ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	6.792,96	6.829,54	-36,58	-0,54%
FTSE/ΑΤΗΧ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	11.886,76	11.857,91	28,85	0,24%
FTSE/ΑΤΗΧ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	5.601,87	5.642,41	-40,54	-0,72%
FTSE/ΑΤΗΧ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	5.756,33	5.761,69	-5,36	-0,09%
FTSE/ΑΤΗΧ ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	8.839,72	9.048,67	-208,95	-2,31%
FTSE/ΑΤΗΧ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	10.331,93	10.345,71	-13,78	-0,13%
FTSE/ΑΤΗΧ ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	9.897,35	9.958,65	-61,30	-0,62%
FTSE/ΑΤΗΧ ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	6.758,80	6.781,04	-22,24	-0,33%

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	176.784.343,25
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	14.394.649,20
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	12.179.122,69
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	11.532.060,47
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	8.790.343,83
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	8.078.557,50
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	7.681.494,39
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΙΔΙΩΝ	7.092.370,16
ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.402.679,46
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	5.167.973,90
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	4.171.508,74
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	3.403.901,77
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	2.835.958,90
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	2.162.162,02
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1.443.856,39
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	1.090.851,66
ΕΞΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΔΙΑΝΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	942.398,27
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	716.710,24
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	598.358,22
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	551.991,95
ΥΔΡΕΥΣΗ	515.961,06
ΕΞΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	379.947,33
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	365.965,91
ΑΞΦΑΛΕΙΕΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ & ΖΗΜΙΩΝ	354.459,80
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	317.948,17
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΓΡΑΦΕΙΩΝ	305.555,47
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ΑΜΟΙΒ. ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	286.318,55

Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοίνωσαν τους νέους Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/Χ.Α. Οι αλλαγές ισχύουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΘΩΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
HELLENIQ ENERGY Holdings (ΚΟ)	8,725	3,75%	ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ (ΚΟ)	3,790	-3,81%
ΚΩΔΣ/ΓΙΑ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ (ΚΟ)	1,670	2,77%	ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	13,500	-3,57%
ΕΛΙΝΟΙΛ (ΚΟ)	2,570	1,98%	ΚΕΚΡΩΦ (ΚΟ)	2,070	-3,27%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. (ΚΟ)	7,848	1,79%	ΕΥΡΩΠΗ HOLDINGS (ΚΟ)	2,240	-2,61%
ΡΕΒΟΪΑ (ΚΟ)	1,730	1,76%	ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ (ΚΟ)	2,480	-2,36%
ALTER EGO MEDIA Α.Ε. (ΚΟ)	6,165	1,65%	Υ/ΚΝΟΤ INVEST (ΚΟ)	2,180	-2,24%
FRIGGLASS (ΚΟ)	0,457	1,56%	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	1,360	-2,16%
UNIBIOS (ΚΟ)	2,870	1,41%	PROFILE (ΚΟ)	7,730	-2,03%
DIMAND Α.Ε. (ΚΟ)	11,200	1,36%	LOULIS FOOD INGREDIENTS (ΚΟ)	3,860	-1,78%
TITAN S.A. (ΚΑ)	55,100	1,29%	ΟΛΠ (ΚΟ)	39,850	-1,73%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
ΑΛΦΑ	3,99	-0,18%
ΠΕΙΡ	7,848	1,79%
ΕΥΡΩΒ	3,79	-0,47%
ΕΕΕ	44,68	-1,41%
ΕΤΕ	14,285	0,60%
ΜΤΛΝ	43,18	0,37%
ΔΕΗ	18,15	-1,57%
ΟΠΑΠ	18,28	-0,38%
ΜΠΕΛΑ	27,7	0,36%
ΒΟΧΗΓΡ	8,4	-1,18%
ΟΤΕ	16,85	-0,18%
ΤΙΤΣ	55,1	1,29%
ΜΟΗ	29,3	-1,01%
ΓΕΚΤΕΡΝΑ	25,5	-1,01%
ΟΡΤΙΜΑ	7,88	-1,38%
ΣΕΝΕΡ	16,3	-0,12%
ΔΑΑ	10,81	-0,92%
ΕΛΠΕ	8,725	3,75%
ΛΑΜΔΑ	7,1	-1,25%
ΑΡΑΙΓ	14,18	-0,84%
ΒΙΟ	11,92	-1,49%
ΑΚΤΡ	9,7	-0,51%
ΣΑΡ	13,5	-3,57%
ΕΥΔΑΠ	7,44	-0,40%
ΕΛΧΑ	4,105	0,00%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. (ΚΟ)	68.687.361,55
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	38.852.159,43
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (ΚΟ)	35.897.283,86
ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK Α.Ε. (ΚΟ)	25.152.418,74
TITAN S.A. (ΚΑ)	14.394.649,20
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	10.193.183,61
ΔΕΗ (ΚΟ)	10.140.834,43
JUMBO (ΚΟ)	8.078.557,50
ΟΤΕ (ΚΟ)	7.681.494,39
HELLENIQ ENERGY Holdings (ΚΟ)	7.092.370,16
ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ (ΚΟ)	3,54%
Υ/ΚΝΟΤ INVEST (ΚΟ)	1,27%
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	1,04%
ΡΕΒΟΪΑ (ΚΟ)	0,98%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. (ΚΟ)	0,72%
DIMAND Α.Ε. (ΚΟ)	0,71%
ΑΛΦΑ ETF FTSE ATHEX LARGE CAP	0,42%
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (ΚΟ)	0,39%
CAIRO MEZZ PLC (ΚΟ)	0,35%
TITAN S.A. (ΚΑ)	0,34%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	168	3.463	8.973
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	4	15	2.821
FTSE/Χ.Α. Large Cap	164	3.448	6.152
MSCI GREECE REBASED	0	0	0
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.583	26.248	1.454.542
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	22	151	15.015
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	23	131	4.239
ΑΚΤΩΡ Α.Ε. ΣΥΜ/ΧΩΝ (ΚΟ)	19	113	79.632
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	195	6.389	58.541
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ(ΚΟ)	1	4	91
ΑΥΤΟΗΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	2	2	519
ΑΒΑΞ Α.Ε. (ΚΟ)	56	338	3.178
BANK OF CYPRUS (ΚΟ)	26	140	4.238
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	9	29	245
ΣΕΝΕΡΓΥ HOLDINGS (ΚΑ)	24	176	5.233
CrediaBank (ΚΟ)	99	1.517	19.004
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	12	139	2.751
ΕΛΒΑ/ΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	9	38	4.784
EUROBANK (ΚΟ)	105	1.775	20.929
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	16	53	11.803
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	2	6	4.759
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	11	67	8.887
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	0	0	3.521
HELLENIQ ENERGY (ΚΟ)	99	403	5.207
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	86	473	11.353
ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	42	2.990	1.044.575
JUMBO (ΚΟ)	13	75	2.980
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	81	542	14.806
METLEN PLC (ΚΟ)	36	91	12.578
MIG (ΚΟ)	0	0	139
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	23	95	1.125
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	49	536	15.797
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	12	68	3.506
ΤΡΑΠΕΖΑ ΟΡΤΙΜΑ BANK (ΚΟ)	6	18	994
ΟΤΕ (ΚΟ)	1	2	1.894
ΟΛΠ (ΚΟ)	1	1	75
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΚΟ)	409	9.578	69.751
ΔΕΗ (ΚΟ)	67	222	19.725
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0	0	334
TITAN (ΚΑ)	4	10	247
VIOLSCO SA/NV (ΚΑ)	23	76	2.087
Δικαιώματα σε Δείκτες	19	446	5.050
FTSE/Χ.Α. Large Cap	19	446	5.050
Δικαιώματα σε Μετοχές	1	1	4.757
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	2.155
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	275
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	595
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	202
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΚΟ)	0	0	165
ΔΕΗ (ΚΟ)	1	1	1.365
Συνολική Δραστηριότητα	1.771	30.158	1.473.322

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 13 Ιανουαρίου 2026

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΟΤΑΗ	ΑΝΟΤΑΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣΙΜ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΥΡΩΚΥ ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK Α.Ε. (ΚΟ με ΔΨ_Κ)		3.8000	3.8200	3.8159	-0.5440	875	3.7000	4.1000	3.8120	-0.31
ΤΡΚΗ Bank of Cyprus Holdings Plc		8.3800	8.5200	8.4350	-1.0220	"7.495"	8.3800	8.4800	8.4000	0.00
ΔΗΕΠ Demetra Holdings Plc (ΕΜ)		1.5650	1.5750	1.5672	0.2800	"11.887"	1.5700	1.5750	1.5700	0.32
ΛΕΠΕ LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD		0.1350	0.1400	0.1388	-0.1180	"4.278"	0.1360	0.1400	0.1400	0.00
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ LOUIS PLC		0.1340	0.1400	0.1389	-0.0100	"173.587"	0.1360	0.1400	0.1400	0.00
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ LOGICOM PUBLIC LTD		3.5800	3.6000	3.5997	-0.0270	"6.488"	3.6000	3.6600	3.6000	0.00
ΕΝΔΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD		2.4000	2.4000	2.4000	0.0180	"12.017"	2.3800	2.4000	2.4000	0.00
ΚΟΣΑ ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ							0.2660	0.2860		
ΜΙΝΕ ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ		0.0410	0.0420	0.0417	-0.0100	"13.515"	0.0420	0.0440	0.0420	-2.33
ΑΙΕΠ ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ)		0.0730	0.0730	0.0730	-0.0110	"2.000"	0.0740	0.0790	0.0730	0.00
ΑΚΕΠ "ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (ΕΜ, Σ)"							0.0120	0.0000		
ΓΙΕΠ "UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"							0.0000	0.0000		
ΕΛΗΗ ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD							0.0000	0.4380		
ΙΝΕΠ INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ)		0.0340	0.0340	0.0340	0.1100	100	0.0000	0.0340	0.0340	3.03
ΙΣΕΠ "ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ, Σ)"							0.0235	0.0000		
ΚΕΑΕ CRI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)							0.0000	0.0000		
ΡΕΕΠ "REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"							0.0040	0.0000		
ΣΛΕΠ CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)		0.0045	0.0060	0.0056	0.0580	"69.706"	0.0050	0.0065	0.0060	20.00
ΦΑΣΤ UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)							0.0005	0.0000		
ΧΑΕΠ "HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"							0.0135	0.0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										

ΑΝΑΛΥΣΗ

Αναθερμαίνεται το φλερτ Rio Tinto - Glencore

Του ΑΝΤΟΝΙ ΚΑΠΙ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Οι **τραπεζίτες** συγχωνεύσεων και εξαγορών θα τριβούν τα χέρια τους από χαρά στο άκουσμα της είδησης ότι η Rio Tinto και η Glencore βρίσκονται ξανά σε διαπραγματεύσεις. Οι γίγαντες της εξόρυξης δήλωσαν ότι συζητούν μια σειρά από επιλογές, συμπεριλαμβανομένης μιας πλήρους συμφωνίας αποκλειστικά με μετοχές με αγοραστή τη Rio. Αυτό θα ανέβαζε τη χρηματιστηριακή αξία της συνδυασμένης εταιρείας στα 207 δισ. δολ. Οι επόμενες συμφωνίες ωστόσο θα μπορούσαν να αυξήσουν την αξία για τους μετόχους κατά 50% ή και περισσότερο, να αποδεσμεύσουν άλλα οφέλη, ακόμη και να ωθήσουν τον ανταγωνιστή BHP, τη μεγαλύτερη εταιρεία εξόρυξης στον κόσμο, να δράσει.

Οι δύο εταιρείες είχαν σκεφτεί να συναντηθούν και στο

Οι γίγαντες της εξόρυξης βρίσκονται ξανά σε διαπραγματεύσεις για το ενδεχόμενο συγχώνευσης.

παρελθόν, πιο πρόσφατα πριν από περίπου ένα χρόνο. Μερικά πράγματα έχουν αλλάξει από τότε που τελείωσαν αυτές οι συζητήσεις. Πρώτον, η Rio έχει νέο διευθύνοντα σύμβουλο, τον Σάμυ Τροτ, ο οποίος ανέλαβε τα νιάτα τον Αύγουστο. Δεύτερον, η επικείμενη συγχώνευση της Anglo American ύψους 54 δισ. δολ. και της Teck Resources έχει αυξήσει τους φόβους των ομιλών ότι θα μειώνουν εκτός σε οποιαδήποτε περαιτέρω εννοποίηση. Αυτό μπορεί να βοηθήσει στην υπερίσχυση εμποδίων όπως οι συγκρούσεις αποτίμησης και πολιτισμών.

Η Glencore προσφέρει αυτό που επιθυμούν η Rio και η BHP – περαιτέρω διαφοροποίηση από σιδηρομετάλλευμα με τη μορφή χαλκού, ενός βασικού μετάλλου στην ενεργειακή μετάβαση, του οποίου η τιμή ανά τόνο ξεπέρασε το ρεκόρ των 13.000 δολαρίων νωρίτερα αυτή την εβδομάδα. Το πρόβλημα είναι ότι η ελβετική εταιρεία που διευθύνεται από τον Γκάρι Ναγκλ έχει επίσης περιουσιακά στοιχεία για τα οποία ο Τροτ μπορεί να μην

ενδιαφέρεται τόσο πολύ, κυρίως άνθρακα. Η Rio πούλησε το τελευταίο από τα ορυχεία της το 2018 στην Glencore. Επιπλέον, μια αυτόνομη επιχείρηση μετάλλων που περιέχει ένα μείγμα χαλκού, αλουμινίου, λιθίου και ψευδαργύρου θα μπορούσε να διαπραγματευτεί με ποσοστό δεκαπλάσιο για τους επόμενους 12 μήνες, με βάση τον μέσο πολλαπλασιαστή των Southern Copper, Freeport-McMoRan και Antofagasta.

Για σύγκριση, η Rio, η BHP και η εταιρεία Fortescue που εδρεύει στο σιδηρομετάλλευμα, διαπραγματεύονται με μέσο όρο περίπου 6 φορές πάνω και οι εξορυκτικές ορυκτών καυσίμων Whitehaven Coal και New Hope έχουν περίπου 5,5 φορές πάνω. Η απόσχιση ή η πώληση αυτών των επιχειρήσεων με υψηλές εκπομπές άνθρακα μπορεί να προσθέσει περίπου 100 δισ. δολ. στην αξία των μετόχων, υπολογίζει το Breakingviews.

Δεν είναι μόνο αυτό. Η κινεζική Chinalco κατέχει το 14,5% της Rio, ακριβώς κάτω από το όριο που επιβάλλει η αυστραλιανή κυβέρνηση, και δεν έχει θελήσει να πουλήσει μετοχές. Αυτό έχει δώσει τα χέρια της Rio για νέες αγορές. Μια συγχώνευση μετοχών με την Glencore θα αποδυνάμωνε την κρατική επιχείρηση και θα έδινε περιθώρια για αξιοπραγίες επαναγορές μετοχών. Και αν μια επιχείρηση σιδηρομεταλλεύματος που θα αποσχιζόταν ήταν εισηγμένη μόνο στο Σίδνεϊ, σε αντίθεση με την τρέχουσα ρύθμιση της Rio με 75% μετοχές στο χρηματιστήριο του Λονδίνου, θα μπορούσε να μετακυλίσει περισσότερα από τα περίπου 9 δισ. δολάρια σε αυστραλιανές φορολογικές ελαφρύνσεις μερισμάτων, γνωστές ως πιστώσεις franking, που υπάρχουν αυτή τη στιγμή μόνο στα βιβλία. Εάν μια τέτοια διάλυση αποδόσκει σημαντική αξία, η πίεση θα αυξανόταν για τον διευθύνοντα σύμβουλο της BHP, Μάικ Χένρι, να ακολουθήσει το παράδειγμα και να διαχωρίσει την επιχείρησή του στον χαλκό – υποθέτοντας ότι δεν θα υποβάλει ο ίδιος προσφορά για την Glencore. Σε κάθε περίπτωση, ένας συνδυασμός Rio - Glencore θα είναι ένα δώρο συγχωνεύσεων και εξαγορών που θα συνεχίσει να αποδίδει.

Με μικρά κέρδη έκλεισε το ΧΑΚ την Τρίτη

Με μικρά κέρδη έκλεισε η δεύτερη συνεδρία της εβδομάδας στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ο Γενικός Δείκτης παρουσίασε κέρδη σε ποσοστό 0,34%, κλείνοντας στις 286,10 μονάδες.

Ανοδο 0,63% παρουσίασε ο Δείκτης FTSE/CySE 20, κλείνοντας στις 173,40 μονάδες. Ο ημερήσιος τζίρος ανήλθε σε €280.116,88. Ανοδο παρουσίασαν οι δείκτες των Επενδυτικών και της Εναλλακτικής Αγοράς σε ποσοστό 0,33% και 1,30%, αντίστοιχα. Αντίθετα, πτώση 1,02% κατέγραψε ο Δείκτης των Ξενοδοχείων και οριακά κατά 0,01% ο Δείκτης της Κύριας Αγοράς. Το μεγαλύτερο επενδυτικό

ενδιαφέρον προσέκλυσαν οι τίτλοι της Τοιμεντοποίησης Βασιλικού με €74.183,10 (άνοδος 8,77% - τιμή κλεισίματος €4,96), της Τράπεζας Κύπρου με €63.219,94 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €8,40), της Atlantic Insurance με €28.840,80 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €2,40), της Louis Plc με €24.104,81 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €0,14) και της Logiscom με €23.355,04 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €3,60). Από τις μετοχές, που έτυχαν διαπραγματεύσεων, 7 κινήθηκαν ανοδικά, 8 καθοδικά και 7 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε σε 164.

Κυρίαρχος παίκτης του πετρελαίου επιδιώκει να γίνει ο Τραμπ

Ο έλεγχος της Βενεζουέλας φέρνει σε δύσκολη θέση τον ΟΠΕΚ και τη Ρωσία

Αναμέτωση με μια ιστορική αλλαγή, που απαιτεί να διαφοροποιηθεί ισορροπία δεκαετιών, είναι η παγκόσμια αγορά πετρελαίου. Η πρόσφατη αφηρησιακή κίνηση της κυβέρνησης Τραμπ να απομακρύνει με τη βία τον Νικόλαο Μαδούρο και να θέσει υπό αμερικανικό έλεγχο τα γιγαντιαία κοιτάσματα της Βενεζουέλας, δεν είναι απλώς μια γεωπολιτική «νίκη» των ΗΠΑ, αλλά και μια ευθεία πρόκληση προς το καρτέλ του ΟΠΕΚ με στόχο τη ριζική αναδιάρθρωση του ενεργειακού χάρτη. Ιδρυτικό μέλος του ΟΠΕΚ, η Βενεζουέλα διαθέτει τα μεγαλύτερα αποθεματικά αποθέματα πετρελαίου στον κόσμο. Για

Ελέγχοντας το 30% της παγκόσμιας προσφοράς πετρελαίου, θα μπορεί να ρίξει την τιμή του ακόμη και κάτω από τα 50 δολ. το βαρέλι.

χρόνια όμως, η παραγωγή της βρισκόταν σε ελεύθερη πτώση λόγω της απαξίωσης των υποδομών, αλλά και του πολυετούς αμερικανικού εμπάργκο. Πλέον, ο Τραμπ φιλοδοξεί να καταστήσει τις ΗΠΑ κυρίαρχο παίκτη στην περιοχή, υπογράφοντας μεταξύ άλλων εκτελεστικό διάταγμα για την προστασία των εσόδων από το πετρέλαιο της Βενεζουέλας που τροφοδοτούν σε λογαριασμούς του αμερικανικού υπουργείου Οικονομικών, αποκλειώντας τα δηλαδή από αξιώσεις πιστώσεων και αποτρέποντας την κατάσχεσή τους για την εξόφληση χρεών ή άλλων νομικών απαιτήσεων.

Ιδρυτικό μέλος του ΟΠΕΚ, η Βενεζουέλα διαθέτει τα μεγαλύτερα αποθεματικά αποθέματα πετρελαίου στον κόσμο. Για χρόνια, η παραγωγή της βρισκόταν σε ελεύθερη πτώση λόγω της απαξίωσης των υποδομών, αλλά και του αμερικανικού εμπάργκο. Πλέον ο Ντόναλντ Τραμπ σχεδιάζει την αποκατάσταση των πετρελαιοπηγών, με στόχο να προσφέρει στους Αμερικανούς καταναλωτές φθηνή βενζίνη.

Το παιχνίδι των ΗΠΑ στη Βενεζουέλα, λοιπόν, εκτιμάται πως θα περιπλέξει την προσπάθεια του ΟΠΕΚ να διαχειριστεί την αγορά, καθώς τεράστια αποθέματα περιέρχονται υπό τον έλεγχο των ΗΠΑ και εκτός τροχιάς του Οργανισμού, ανέφεραν εκπρόσωποι του Κόλπου. Σύμφωνα με αναλυτές της JPMorgan, ο συνδυασμός της εγχώριας αμερικανικής παραγωγής με τον έλεγχο των κοιτασμάτων της Βενεζουέλας και της Γουιάνας, θα μπορούσε να δώσει στην Ουάσινγκτον τον έλεγχο του 30% της παγκόσμιας προσφοράς. Αυτή η συγκεντρώνει ισχύος θα αφαιρούσε από τον ΟΠΕΚ το παραδοσιακό

«όπλο» του: τη ρύθμιση των τιμών μέσω της προσφοράς.

Στο Ριάντ και στο Κουβέιτ οι εξελίξεις έχουν προκαλέσει νευρική κατάσταση. Ο ΟΠΕΚ+, που περιλαμβάνει και τη Ρωσία, αγωνίζεται ήδη να κρατήσει τις τιμές πάνω από τα 60 δολάρια. Εάν η Βενεζουέλα καταφέρει, υπό αμερικανική καθοδήγηση, να προσθέσει 2 εκατομμύρια βαρέλια ημερησίως στην αγορά μέσα στα επόμενα τρία χρόνια, οι τιμές μπορεί να καταρρεύσουν προς τα 50 δολάρια ή και χαμηλότερα.

Τεράστιες επενδύσεις

Η αναβίωση της πετρελαιοκίνησης της Βενεζουέλας,

θα απαιτήσει τεράστιες επενδύσεις και πολύ χρόνο, επισημαίνουν οι αναλυτές, όμως ακόμη και μια μικρή βραχυπρόθεσμη αύξηση της παραγωγής –ακολουθούμενη από μια μεγαλύτερη άνοδο μακροπρόθεσμα– θα μπορούσε να ενισχύσει την παγκόσμια ανισορροπία και να μειώσει περαιτέρω τις τιμές.

Ενώ η Σαουδική Αραβία χρειάζεται τιμές κοντά στα 100 δολάρια για να χρηματοδοτήσει το φιλόδοξο όραμα «Vision 2030» (σ.σ.: το στρατηγικό σχέδιο του Ριάντ με στόχο τη διαφοροποίηση της οικονομίας του από την εξάρτηση του πετρελαίου) ο Τραμπ επιδιώκει το ακριβώς αντίθετο:

φθηνή βενζίνη για τους Αμερικανούς καταναλωτές. Υπάρχει όμως και μια θετική πλευρά, λένε ορισμένοι. Αν οι ΗΠΑ διακόψουν τη ροή αργού από τη Βενεζουέλα προς την Κίνα, το Πεκίνο θα αναγκαστεί να στραφεί στον Κόλπο, δίνοντας μια πρόσκαιρη ανάσα στους Αραβες παραγωγούς.

Τα μέλη του ΟΠΕΚ αντιμετώπιζουν τώρα το δίλημμα εάν θα προσπαθήσουν να στηρίξουν τις τιμές μειώνοντας την προσφορά, με κίνδυνο να βλάψουν τα έσοδά τους και το μερίδιο αγοράς τους – και ενδεχομένως τις σχέσεις τους με τον απρόβλεπτο πρόεδρο των ΗΠΑ. «Καλούνται να διαχειριστούν τα δικά τους συμφέροντα, αλλά ταυτόχρονα να μην περάσουν την... αρκούδα. Αυτή είναι μια εγγενής ένταση που επηρεάζει την παγκόσμια αγορά», λέει χαρακτηριστικά ο Ντέιβιντ Οξλι, επικεφαλής οικονομολόγος στην Capital Economics.

Αυξημένη παραγωγή

Η τιμή του αργού πετρελαίου υποχώρησε πέρυσι λόγω της αυξημένης παραγωγής σε όλο τον κόσμο και των φόβων για την κατάσταση της παγκόσμιας οικονομίας. Ενα βαρέλι Brent, το παγκόσμιο μέτρο σύγκρισης πετρελαίου, αλλάζει χέρια αυτή τη στιγμή για περίπου 63 δολάρια. Το αμερικανικό αργό πετρέλαιο αναφοράς κυμαίνεται γύρω στα 59 δολάρια το βαρέλι, και τα δύο μειώθηκαν κατά περίπου ένα πέμπτο σε σύγκριση με πέρυσι.

Οι αναλυτές έχουν μειώσει τις προβλέψεις τους για τις τιμές του πετρελαίου τις τελευταίες εβδομάδες, με την JPMorgan να προβλέπει ότι το Brent θα έχει μέση τιμή 58 δολάρια φέτος, ενώ ο αμερικανικός δείκτης αναφοράς θα είναι κατά μέσον όρο 54 δολάρια. Η τράπεζα αναμένει ακόμη χαμηλότερες τιμές το επόμενο έτος.

Σε ετοιμότητα για την ανοικοδόμηση της Ουκρανίας μεγάλες εταιρείες

Ευρωπαϊκές και αμερικανικές διεκδικούν μερίδιο από το σχέδιο των 524 δισ.

Ενώ τα βλέμματα είναι στραμμένα στις διαπραγματεύσεις για τη λήξη του ρωσοουκρανικού πολέμου, οι επενδυτές κοιτούν ένα βήμα παραπέρα. Αν ο Ντόναλντ Τραμπ επιτύχει εκκεντρικά, μπορεί να ξεκινήσει σχεδόν άμεσα μια τεράστια ανοικοδόμηση. Ο Τραμπ θέλει τη λήξη του πολέμου σχεδόν με κάθε όρο, ο Πούτιν θέλει να νικήσει παρότι οι συγκρούσεις βρίσκονται σε τέρμα και ο Ζελένσκι συνεχίζει να μάχεται για την εδαφική ακεραιότητα, ενώ οι Ευρωπαίοι σύμμαχοι του θέλουν να περιορίσουν γενικά τη ρωσική απειλή στην ήπειρο.

Την τελευταία τετραετία οι υποδομές της Ουκρανίας και η οικονομία της δέχθηκαν σφοδρά πλήγματα. Τον Νοέμβριο η Παγκόσμια Τράπεζα ξεκίνησε την επίσημη αξιολόγηση της καταστροφής και θα παρουσιάσει τα ευρήματά της τον επόμενο μήνα. Η εκτίμηση της στην αρχή του 2024 έφτανε τα 176 δισ. δολάρια σε φυσικές ζημιές, με

επιπλέον οικονομικό πλήγμα 589 δισ. δολαρίων σε απώλεια παραγωγικότητας και αξιόμηνη κόστος. Επειτα από ένα ακόμη έτος πολέμου, τα νούμερα μπορεί να είναι μόνο υψηλότερα.

Η ανοικοδόμηση αναμένεται να κοστίζει περίπου 524 δισ. δολάρια εις βάθος δεκαετίας και κατά πάσα πιθανότητα θα χρηματοδοτηθεί ιδίως από την Ε.Ε. και τον ιδιωτικό τομέα. Οι Βρυξέλλες άφησαν να εννοηθεί ότι σε αντάλλαγμα για τη στηρίξη τους, η πλειονότητα των συμβολαίων ανοικοδόμησης θα πρέπει να δοθεί σε ευρωπαϊκές επιχειρήσεις. Αντίστοιχοι όροι αναμένονται και από την Ουάσινγκτον, στρέφοντας τυχόν επενδύσεις ανοικοδόμησης της Ουκρανίας προς Αμερικανούς εργολάβους. Σύμφωνα με το Reuters, εκτός από τα τουλάχιστον 140 δισ. δολάρια από δωρεές που αναμένεται να επενδύσουν οι ουκρανικές επιχειρήσεις, οι διεθνείς επενδύσεις θα επικεντρωθούν σε τρεις τομείς: ενεργειακές υποδομές, ακίνητα και υποδομές μεταφορών.

Οι διεθνείς επενδύσεις στην Ουκρανία θα εστιασθούν σε τρεις τομείς: ενεργειακές υποδομές, ακίνητα και υποδομές μεταφορών.

νητα και υποδομές μεταφορών.

Η ανοικοδόμηση του ενεργειακού συστήματος έχει ήδη ξεκινήσει, με τις προσπάθειες να επικεντρώνονται στην επιδιόρθωση του δικτύου ηλεκτροδότησης και την ανέγερση νέ-

ων αιολικών και φωτοβολταϊκών πάρκων. Κατά πάσα πιθανότητα η χώρα θα προσπαθήσει να κάνει πιο ανθεκτικό το εγχώριο σύστημα, δεδομένου ότι η ρωσική απειλή θα παραμείνει. Συνεπώς, το Κίεβο ενδέχεται να στραφεί σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Αλλωστε, μια μεμονωμένη ρωσική επίθεση μπορεί να καταστρέψει ένα ολόκληρο εργοστάσιο –πυρηνικό ή φυσικό αερίου– που παρέχει μεγάλο μέρος της ενέργειας στη χώρα. Αν όμως η Ρωσία θέλει να καταστρέψει την αιολική και την πλιακή δυναμικότητα, θα πρέπει να χτυπήσει δεκάδες σημεία.

Οι εταιρείες ΑΙΠΕ μπορεί να είναι οι πρώτες «νικήτριες» μιας εκκεντρίας στην Ουκρανία. Την ίδια στιγμή, πολλές ευρωπαϊκές βιομηχανίες τσιμέντου πήραν μεγάλη ώθηση το 2025 από το πακέτο επενδύσεων της Γερμανίας, που σημαίνει ότι οι κεφαλαιοποιήσεις τους έχουν ήδη εκτιναχθεί. Πράγματι, οι εταιρείες ο' αυτούς τους τομείς αποτε-

λούν μεγάλο κομμάτι του δείκτη ανοικοδόμησης της Ουκρανίας της UBS, ο οποίος ανέβηκε τουλάχιστον 50% το 2025, σύμφωνα με το Reuters. Ωστόσο, υπάρχουν απειλές που παραμένουν. Στην Πολωνία και την Ουγγαρία, θα μπορούσε να εξελιχθεί σε βασικό προμηθευτή, όχι μόνο για έργα υποδομών ύδρευσης, αλλά και για την ανοικοδόμηση κατοικιών στην ανατολική Ουκρανία. Σε πλεονεκτική θέση βρίσκεται και η μεγαλύτερη κατασκευαστική εταιρεία της Αυστρίας, η Strabag. Ο βασικός τομέας εξειδίκευσής της είναι η κατασκευή δρόμων, γεφυρών και σιδηροδρομικών γραμμών, ενώ διατηρούσε παρουσία στην Ουκρανία έως το 2018.

Deloitte.
Together makes progress

Innovate with confidence
Empowering businesses to lead in a digital world

